

РЕЛІГІЙНА ПАНОРАМА

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

4⁽⁷⁹⁾

2007

- ПАПА РИМСЬКИЙ ЗАПРОШЕНИЙ В УКРАЇНУ
- БЕНЕДИКТ XVI ВИЗНАВ СЛУШНІСТЬ ВЧЕННЯ ДАРВІНА
- МОРМОНИ Є ХРИСТІЯНАМИ
- УАПЦ ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З УПЦ МП?
- АДЕЛАДЖА МАЄ ДУХОВНИХ БРАТІВ В ОРГАНАХ ВЛАДИ
- УКРАЇНА – КОНФЕСІЙНО БАГАТОМАНІТНА КРАЇНА

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ:

СЕКТА ГРАБОВОГО В УКРАЇНІ

МОСКОВСЬКО-ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА УКРАЇНИ – ВІРНА СЛУГА ІМПЕРСЬКОЇ ЦЕРКВИ РОСІЇ

Шановний Читачу! Мої слова з інтер'ю на сторінках РІСУ про те, що потрібно приймати до судової відповідальності священників і владик, які відкрито виступають проти незалежного державотворення і національного поступу України, пропагують сепаратистські ідеї, зокрема в Одеській агафангелівській єпархії і в Дніпропетровській іринейській, про самість якоїсь ними вигаданої Новоросії й можливість її окремишнього буття в політичному світі та ін., викликали невдоволення в так названій В.Путіним «Російській православної церкві в Україні». Але ж, постійно читаючи дніпропетровські, запорізькі та інші московсько-православні періодичні видання, я знаходжу там образи в адресу моєї національної совісті: солов'їну мову мого народу називають неблагодатною і непридатною для богослужіння, бо ж то нібито є суржик польської і російської; проголошують, що моя країна є всього-на-всього «окраїною» якоїсь святоурської держави, що й народу такого як український немає, бо ж ми нібито є малою часточкою російської нації. По землі мого народу, а відтак і моєї землі, не

спитавши, чи то приємно свідомим українцям, хресними ходами тарабаниють портрет імператора Російського Миколи II, засвідчуючи цим продовження нашого буття, якщо покищо не в політичній, то все ж в духовно-православній Російській імперії. Під музику і спів царсько-російського гімну «Боже, Царя храни!» московсько-православні проводять в Дніпропетровську при сприянні владних українофобів цього міста так звані богословські конференції. То ж і постає питання: чого цих огризлених україноненависників, які фактично працюють проти незалежності і цілісності Української держави, втискають вірним у своїх храмах під прикриттям Божого Слова антидержавні і сепаратистські настрої, не відправити туди, де Макар телята пасе. Хай би без священничого облачення попрацювали фізично на вибудову матеріальної бази незалежної України. Не слугувала б сусіду наша Служба безпеки, то вона давно побачила б, хто і що ховається часто під ризою у московсько-православного попа, хто є одним із винуватців тієї політичної нестабільності, яка колотить незалежну Україну ось вже 15 років. Насамперед у такому становищі в УПЦ МП винуватий Віктор Маркіянович Сабодан (я так називаю Предстоятеля цієї Церкви, бо не належу до неї і звертаюся до його як громадянина України). Часто говорять про його любов до української старовини, до Шевченківського Кобзаря, але ж любов до України має виражатися насамперед у любові до мови її народу. Видіть, Вікторе Маркіяновичу, із свого офісу і знайдіть в тій масі книжок, які продаються там біля Вас в трьох книжкових кіосках, хоч би п'ять книжечок на тій мові, якою мама співала Вам колись пісні! Не знайдете. А якою мовою ведеться викладання у духовних навчальних закладах Вашої Церкви, які Ви бажаєте привіяти до загалом української світської освіти України? А якою мовою ведеться Богослужіння в храмах УПЦ МП, читаються проповіді? Скажете, що церковнослов'янською. Але ж Ви добре знаєте, що вона має українську і російську мовну основу. У вживаній у Ваших храмах – остання. Я вже не говорю про відсутність у Церкві, яка прагне називатися українською, тих рис Українського Православ'я, які сформувалися в нього протягом перших семи століть його історії на наших українських теренах. Ви ж, Вікторе Маркіяновичу, даєте можливість Російській Церкві приписати собі ті століття історії нашого Православ'я, які їй не належать, бо ж вона почалася неканонічно з 1448 року і розвивалася до року погинення Київської митрополії 1686 року як незалежна Церква. То ж думаймо про Українське Православ'я, про руйнування Московсько-православної колоніальної імперії, бо ж політичні імперії вже майже всі розпалися. Українці мають право на свою Помісну Православну Церкву. Вона за кількістю парафій буде найбільша у світі, а за мірою релігійності її вірних – найдуховнішою православною спільнотою.

Церква – це клір і миряни. Мирянське братство УПЦ МП також активно працює проти удержавлення України, розвитку її національної духовності. Керівництво УПЦ МП на чолі з митрополитом Володимиром (Сабоданом) мовчанкою реагує на українофобську діяльність свого братства і його духовного опікуна митрополита Одеського Агафангела. А в нас в Україні говорять: мовчанка – ознака згоди. Відтак, Вікторе Маркіяновичу, виходить, що Ви згодні фактично з антиукраїнською діяльністю своїх підлеглих. Може тому Ви не так часто з'являєтеся на різні загаломдержавні заходи, на яких присутні всі члени Всеукраїнської Ради Церков, окрім Вашої. Для Церкви не існують такі трагедії нашої історії як Крути, Голodomор, Биківня... Вона й не прагне до Автокефалії, бо тоді сприятиме утвердженню самостійної України.

Достовірність моєї претензії засвідчує виступ голови приналежного Українській Православній Церкві Московського Патріархату і любовно окомованого одеським митрополитом Агафангелом Союзу православних братств України Валерія Каурова. Виступаючи нещодавно на XI Всесвітньому Російському народному Соборі у Москві, що проходив під патронатом Московського Патріархату, В.Кауров зокрема сказав:

Головний редактор:
А. Колодний

Редколегія:
Л. Филипович
О. Недавня
П. Павленко

Засновник:
Українська Асоціація
релігієзнавців
(Центр релігійної інформації
та свободи)

Свідоцтво КВ № 4407 від
20.07.2000 р.
Державного Комітету
інформаційної політики,
телебачення і радіомовлення
України

Адреса редакції:
01001, Київ-1,
Трьохсвятительська 4,
к. 323.
Тел. (044) 279-04-18,
Факс: 279-48-12.
e-mail: uar-press@online.ua

Передплатний індекс:
2 1 9 5 3
**Каталог видань Журнали
України**

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ЗМІСТ

Релігійне життя України	2
Суспільне буття релігії і Церкви	2
Православ'я	8
Світ римо-католицизму і греко-католицизму	13
Життя протестантів	15
Харизмати України	16
Мусульмани в Україні	19
Іудейський світ	20
Національні релігії	21
Нові релігійні течії України	22
Містика	23
Релігія в сучасному світі	25
Релігія і світ	25
Католицизм	28
Протестантизм	33
Православ'я	34
Мусульманський світ	35
Іудаїзм	40
Будизм	41
Індуїзм	42
Національні релігії	42
Нові релігійні течії	43
Містика	45
Свобода совісті	47
Новини релігійної та релігієзнавчої літератури	49
Конференції, круглі столи	42
Вшануймо Арсена Річинського	64
Нас питають – ми відповідаємо	42
Українське релігієзнавство: здобутки, проблеми та функціональність	42
Сторінка конфесії	67
Вчення Григорія Грабового як неорелігія	67
Пам'яті професора Михайла Гайковського	77
Сторінка конфесій «Релігійної панорами»	78
Цікаво знати	80

РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНИ

СУСПІЛЬНЕ БУТТЯ РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ

Традиційним стає Духовний Майдан, який щомісяця 13 числа о 19-й годині збирається в Івано-Франківську на площі Андрея Шептицького. Люди збираються, щоб помолитися за єдність Церков України. Частіше Майдан збирає священників УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ. Тут вони знаходять міжконфесійне порозуміння. Майдан допоміг утворити Центр християнської співпраці, який веде роботу за напрямками: молодіжне, соціальне, місіонерське, інформаційно-просвітницьке служіння.

„Янукович! Ти наш Бог і ми тобі віримо!”, „Янукович і Віссаріон спасуть Україну” – плакати такого змісту тримали в руках демонстранти в Донецьку

11 квітня. Певно що підстави для таких гасел вони мали на основі засвідчень самого Прем'єра, бо ж, перебуваючи в Польщі, на одній із прес-конференцій В.Янукович, як святий, запропонував Президентові Ющенко покаятися в обмін на помилування. В заяві з приводу цього „Нашої України” сказано, що „фразеологія на зразок „покарати-помилувати” – ознака владного самодурства,

властива авторитарним правителям переважно з азійських регіонів часів переселення народів. Український народ не уповноважував Януковича одночасно бути Суддею, Правителем і Прокурором в одній особі... Ми нагадуємо, що Віктор Федорович Янукович не є Богом, а лише прем'єр-міністром України – посадовою особою, що тимчасово перебуває на своїй посаді”.

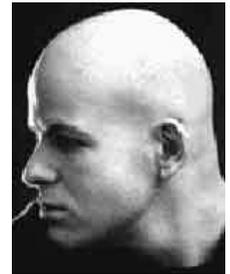
Єврейські спільноти звинувачують пресу МАУП в антисемітизмі і ксенофобії. В наявності цього можна переконатися, читаючи пресу МАУП, зокрема „Українську газету”. Так, у її статті „Голокост на совісті Ющенко?” (№16) говориться про „гідне подиву запопадливе прагнення В.Ющенко догодити „світовому єврейству”, представникам юдо-нацистської секти Хабад... Створюються найкращі умови їхнього розміщення, збагачення і панування. Ігноруючи наші закони, вони провокують хаос, привласнюють рейлерством стратегічні підприємства, „дерібаняють бюджет”, захоплюють інформаційний простір України, скуповують за безцінь українські землі, зневажають нашу мораль, культуру, традиції, мову, руйнують освіту, розбещують молодь, нав'язують розпусту, наркоманію, педерастію”. „Українська газета” без якихось аргументів твердить, що водночас, за підтримки Президента і чужинців-можновладців, створюються нестерпні умови напівголодного існування для корінного українського народу в Україні з

метою його винищення-вигнання, і створення на нашій землі ще однієї „Землі Обітваної” для „богообраного народу” (Українська газета. – 26 квітня).

Прихильники В.Януковича з УПЦ МП зірвали брифінг біля Конституційного суду лідерів опозиції Юлії Тимошенко, В. Кириленка і Ю.Луценка. Через натовп до телекамер прорвалася група старших жінок та чоловіків із хрестами та іконами. При цьому кричали: „Хресту дорогу! Хресту дорогу!”. Вони гучно проголошували, що нікому не бажають якогось зла, але Ісус Христос переможе будь-яку „мразь”. Хрестоносці так порозпихали телекамери і так агресивно були налаштовані щодо них, що весті телепередачу стало просто неможливо.

Т.Полканова через газету «Къырым Къарайлар» актуалізувала ідею Ісмаїла Гаспринського і Серая Шапшала про створення в Джуфт Кале музею тюркської культури. Це надто важливо, оскільки певні кола єврейства прагнуть присвоїти собі культурну і духовну спадщину караїмів, розглядаючи їх релігію як відгалуження іудаїзму. Під цим прикриттям навіть прагнули провести розкопки, а відтак і пограбування родового кладовища караїв в Джуфт Кале. Відомо, що Шапшал вже почав звозити для майбутнього музею експонати. Так, він привіз покритий арабськими письменами нічийний пам'ятник, викинутий при будівництві в Ескі-Юрте. Це потім дало декому підставу твердити про наявність на Джуфт Кале в минулому мусульманського кладовища.

Бузина знову бузить на сторінках газети „Сегодня” (21 квітня). Він прирівнює В.Ющенко до святого Миколи II, Юлію Тимошенко – до попа Гапона, а бабу Параску – до Гришка Распутіна. У нього не вистачило ще розуму, але вже не фантазії, на прирівнювання Мороза до Іуди сребролюбця та В. Януковича до Понтія Пілата. Але ж у своїх прирівнюваннях Бузина припустився з точки зору Московського Православ'я святотатства. Святого для Московсько-православної Церкви Миколу II він характеризує як „страшного упряма и консерватора”

із-за того, що він „мыслил Российскую империю как Святую Русь – православную и самодержавную», «не терпел иноверцев». Цар, «мягко говоря, не оратор... Свою первую публичную речь молодой Николай II прочёл, то и дело заглядывая в шапку в руках – там лежала шпаргалка. Да и в зрелом возрасте ехать в Думу и выступать перед депутатами было для императора мукой». Зневажливість звучить в писанні Бузини й щодо дружини Миколи II, яка також значиться у „святому сімействі”. Виявляється, що «Николай II ввёз свою Алису Гессен-Дармштадтскую из захолустного германского княжества. «Как хорошо, что вы у нас её забираете!» - признавались гессенские придворные русским. У принцессы был тяжёлый нервный характер».

Вандализм процвітає у різних формах і не у фельдманівських оцінках як антисемітизму і ксенофобії. Про це свідчать останні події на Одещині. Після

наруги трьох непрацюючих із-за нелюбові до євреїв над близько 900 могилами на різних кладовищах Одеси, вже інші невідомі вандали погромили 52 поховання вже не на єврейських двох кладовищах в Ізмаїлі. Тут же в ніч на 23 квітня вони осквернили Покровський кафедральний собор. На стінах і колонаді собору фарбою нанесені якісь незрозумілі тексти і символи.

Дякувати треба працівникам оперативно-розшукових дій Рівненської, Житомирської, Київської та Одеської областей, яким вдалося віднайти і знешкодити групу злодіїв, які спеціалізувалися на викраданні церковних цінностей. Група мала міжнародні зв'язки і переправляла вкрадене закордон. Виявлена також особа, на якій замикалося все це злодійство. В оселі цієї „людини” та її батьків вилучили 425 ікон та предметів церковної атрибутики. Редактору нашого часопису РП вдалося відвідати в італійському місті Віченца Музей як оголошено „російської ікони”... Тисячі експонатів і половина з них – із України. Це ще раз засвідчує повну безвідповідальність і безпечність церковників різних рангів, які забезпечували й продовжують уможливити подальше злодійство із храмів. Можливо й пожежі постають для декого із служителів культу формою прикриття викрадених і проданих святинь. Відтак до кримінальної відповідальності треба притягувати не тільки злодіїв, а й тих, хто сприяв злодійству, не організувавши належну охорону храмів.

Підписи під Зверненням членів Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій засвідчили, яка релігійна спільнота України вболіває за українську Україну. Серед підписантів УПЦ КП, УГКЦ, РКЦУ, спільноти баптистів, п'ятидесятників і християн-євангелістів. Відтак глава православних автокефалів вкотре засвідчив свою зраду української традиції колись так проукраїнськи діючої УАПЦ. В Зверненні сказано, що „позиція Президента є найкращим виходом із сьогоднішньої ситуації... Церква не втручається в політику, але не може стояти осторонь і не реагувати на порушення суспільної моралі, які характеризують останнім часом політичне життя в країні”. В документі є слова: „Віримо, що політичні сили, відновивши через вибори довір'я до себе, очистяться від підозр в ігноруванні волі виборців, зможуть з повним правом претендувати на високе звання народних обранців... Нехай діями кожного керує совість і любов до України!”. Використавши вислів „На злодії шапка горить” до подальшої ситуації, ми зрозуміємо те, чому документ глав шести християнських церков (а це 16642 релігійні організації з 33063 всієї України) викликав таке обурення пана Мороза, бо ж, власне, іудівський процес зради розпочав саме він, привертаючи і підкуповуючи потім до „коаліції” все нових депутатів. Мороз відчув, „чия кицька сало з'їла”. Саме тому він порадив тим, хто підписав це Звернення „перехреститися і підти очищати свої гріхи” (День. - №61).

Засвідчення державою права на свободу віросповідань. Так можна розцінити відвідини Президентом В.Ющенком в пасхальну ніч шести храмів різних Церков. Почалося все з Володимирського храму Києва (УПЦ КП). Потім були собор св. Олександра (РКЦУ), Андріївська церква (УАПЦ), храм Василя Великого (УГКЦ), а зрештою Успенський собор Києво-Печерської Лаври

(УПЦ МП). По-іншому це подала промосковська преса. Вона розцінила це як форму піарення Президента, примішування політики до релігії.

Формальність тих, хто був під час Пасхальної ночі біля храмів з метою освячення там ними принесеного, вже викликає невдоволення з боку Церкви. Бо ж в кошики, окрім пасок, яєць, вже кладуть бутилки з вином, пивом чи горілкою, кока-колу, балики, ковбаси, відбивні, голубці, навіть гаманці. Прес-секретар УПЦ МП В.Анісімов у своєму інтерв'ю газеті „Сегодня” слушно застеріг від принесення спиртного, бо ж церква алкоголь взагалі не благословляє. „Треба радіти серцем, а не алкоголем. Це стосується і м'ясного”. Церкву турбує те, що свята вірними використовуються не для молитовного настрою, а щоб лише добре наїстися і напитися, вдоволь нагулятися..

Ізраїль і єврейські спільноти України добиваються, щоб всі українці визнавали голокост геноцидом. Будь-які згадки про те, що євреї свідомо не убезпечували себе від смерті шляхом переїзду в безпечну місцевість та ін. навіть караються, як то вимагає ця етнічна спільнота, через суд. А ось визнати голодомор в Україні актом геноциду вони відмовляються. Саме це, згідно ізраїльської газети „Маарів”, нібито послужило мотивом відмови В.Ющенку у приїзді до Ізраїлю 5 травня на день вшанування пам'яті тих євреїв, які загинули в роки Другої світової війни. Щоб не псувати відносини з Росією, Ізраїль не хоче урівнювати голокост із голодомором. Це- його право, але є й в українців право належно оцінити цей факт. Хоча остання поїздка до Ізраїлю чисельної української делегації дає підставу сподіватися на краще.

Протягом минулого року в Києві відреставровано композицію „Страшний суд” у Видубицькому монастирі, приведена до порядку ікона XVIII століття Собору Праведників Печерських. Продовжувалося відновлення 15 куполів на Михайлівському соборі Києво-Покровського монастиря. Протягом року відремонтовано Дзвіницю храму Миколи Доброго, Миколи Набережного, а також Дмитріївської церкви. На черзі будівництво в Києві Вірменської Церкви. Протягом 2006 року на 100 об'єктах міста встановлено охоронні дошки, а 300 – поставлено на облік як об'єкти культурної спадщини.

Згідно офіційної інформації, в 2006 році було зафіксовано 20 порушень законодавства про свободу релігії. Характерно, що його більше порушували офіційно зареєстровані релігійні організації (11) і жодного разу - незареєстровані, порушувалося посадовцями релігійних організацій (7), іноземцями (2), а не державними службовцями (0). Лише у двох випадках мало місце притягування до адміністративної відповідальності. З майнових питань було розглянуто 22 справи, 8 з яких було задоволено і лише 2 виконано. В порушенні законодавства відзначилася Чернівецька (9) і Вінницька (4) області. Найбільше майнових проблем розглядалося в Рівненській (8) і Чернівецькій (6) областях. В Закарпатті вчинено 10 порушень законодавства про альтернативну службу. В порушенні законодавства про свободу совісті відзначилися Церкви Московського (9) і Київського (5) Патрархатів. Найбільш дисциплінованими і

законопослушними виявилися протестантські спільноти (жодного порушення).

Президент України Віктор Ющенко зустрівся з главою УПЦ МП митрополитом Київським і всієї України Володимиром і проінформував його про політичну ситуацію в країні і своє бачення виходу з кризи, що утворилася в країні. У свою чергу, митрополит Володимир підкреслив, що Українська Православна Церква підтримуватиме будь-які сили, які хочуть

добра Україні і виступають за мирне врегулювання конфлікту. Владика Володимир передав главі Української держави текст свого обнародованого 4 квітня звернення з приводу останніх подій в політичному житті країни, повідомляє сайт УПЦ МП. Під час зустрічі мова також йшла і про неприпустимість використання церковного чинника в майбутній виборчій кампанії.

В 2006 році релігійними організаціями та центрами для богослужбової та іншої діяльності запрошувалися в Україну 4672 іноземці. Найбільше їх було із США (1763 -37,7%), Польщі (510 – 10,9%), Ізраїлю (443 – 9,5%), Німеччини (166 – 3,6%). З африканських країн приїздило 374 особи, а з азіатських 360. Найбільше іноземців приїздило в Крим (186), Харківську (167), Запорізьку (198), Донецьку (192), Полтавську (244), Дніпропетровську (168), Львівську (225), Хмельницьку (171) області. Різні мотиви мали іноземці на свій приїзд до України: священнослужіння, місіонерство – 3017, участь в роботі конференцій, з'їздів – 119, міжцерковна співпраця – 625, виконання гуманітарних програм – 320, паломництво – 302, навчання, педробота – 159, об'єднання сімей – 126. Найбільше іноземців приїздило до Євангельських християн-баптистів (1103), Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів (804), Римо-Католицької Церкви (603), харизматичних церков (525), іудейських (491) та мусульманських (185) спільнот, п'ятидесятників (215), адвентистів (92), Церкви Христа (58).

В цьому році в Україні у понад 15,1 тисячі храмів відбулися пасхальні богослужіння, в яких взяло участь десь 12 млн осіб. Як повідомили у МВД України, з врахуванням загальної кількості населення області наймасовіші богослужіння були на Львівщині (понад 1,8 млн осіб), Дніпропетровщині (1,7 млн), Рівненщині (біля 960 тис.), Одещині (920 тис.), Тернопільщині (715 тис.), Франківщині (понад 728 тис.). В Києві з його близько 4 мільйонних осіб в храмах було лише десь 261,6 тисяч.

Відкриваючи засідання новоствореної Комісії з питань повернення майна релігійним організаціям Кабміну України віце-прем'єр-міністр Дмитро

Табачник заявив про те, що існує багато культових споруд, які використовуються на сьогоднішній день не за призначенням й не повертаються релігійним організаціям, повідомляє сайт «Кореспондент». Процес повернення, пошук добровільних форм співробітництва із центральними органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування є основним завданням комісії. «Таких об'єктів на сьогоднішній день, за даними ФДМ, 311», – заявив віце-прем'єр. Д. Табачник підкреслив, що цей перелік може доповнюватися й уточнюватися. Також він відзначив, що потрібно віруючим запропонувати реальний план дій, розрахований на 2-5 років, можливо знайти компроміс, щодо спільного використання культових споруд. Комісія з повернення майна релігійним організаціям була створена у січні 2007 року. Від Національної Академії наук до неї входить професор А.Колодний.

Українська народна партія (УНП) звернулася до Російської Православної

церкви з закликом скасувати анафему гетьмана Івана Мазепи, - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з посиланням на Інтер-Факс. "Незважаючи на трьохвікову історію, фігура Івана Мазепи до цих пір залишається політичною в контексті україно-російських міждержавних відносин", - заявили представники Львівського відділення УНП, слова яких наводить "Український канал ексклюзивних новин". Звернення українських націоналістів до Російської церкви пов'язане зі святкуванням 375-ліття з дня народження Івана Мазепи, свого часу відлученого від Церкви „за зраду присязі” російському імператорові Петру I. Незрозуміло, яке відношення має це, якщо його й розглядати як зраду, щодо Православної Церкви.

Папа Римський висловив подяку Президентові В.Ющенко за запрошення відвідати Україну. Свою подяку він передав через Посла України в Апостольській столиці Тетяну Іжевську. В розмові з послом Папа наголосив, що Україна – це ворота, які поєднують Схід і Захід. Він висловив вдячності тими добрими відносинами, які має українська влада із християнськими церквами. Водночас маємо негатив з боку Церкви Московського Патріархату цим запрошенням. УПЦ МП вважає, що вона, дивись, має право диктувати главі державі, які він може встановлювати відносини з іншою державою (а Ватикан є однією із європейських держав), прагне із своєї волі не допустити в Україну главу іншої Церкви, послідовники якої мають в нашій країні понад 4 тисячі громад.

Доля 49 сімей Чигиринна нехтується монахинями Троїцького монастиря.

Монастир тут з'явився ще в XVI столітті. Він мав 16 будівель. В 1930 році монастир закрили, а в його приміщеннях розмістили училище з підготовки бухгалтерів. В 1978 році його закрили, а будинки передали потребувачим житло чигиринцям, які перебудували їх собі під квартири. Минулого року в одній із хат поселилася ігумена монастиря Катерина. Порушено нею перед владою питання повернення монастирській обителі всіх будинків. Мешканцям будівель пропонують їх продавати монастирю, хоч тут питання вирішити не просто, оскільки всі будівлі приватизовані. «Невідомо, яким чином вони збираються «відновлювати» свою колишню територію. Виселити звідти ніхто не має права, -дивується міський голова Чигирини С.Тимченко.- Треба думати про людей, які там живуть. Церква тут виявляє байдужість».

Керівництво Української Автокефальної Православної Церкви, чи то боячись належної і справедливої реакції з боку мирян своєї Церкви, а чи ж з якихось інших міркувань, постійно твердить, що воно не веде ніяких переговорів з питання об'єднання із Московсько-Православною Церквою України. А між тим у заявах єпископату останньої весь час звучать заяви протилежного змісту. Так, у квітневому часописі Московсько-Православної Церкви „Спасите наши души” (№4) видрукуване інтерв'ю керівника Свято-Володимирського духовно-просвітницького центру УПЦ МП ігумена Феодосія (Снігорьова), в якому є такі слова: „Чи вернуться вони? Хтось – так. Про це свідчать і поточні наслідки роботи Комісії з діалогу із УАПЦ. Здоровий погляд на багато питань каноніки і церковної єдності представників УАПЦ вселяє надію”.

В Івано-Франківську спорудять дерев'яну церкву в бойківському стилі за проектом ще 1795 року. Храм належатиме Автокефальній Православній Церкві. Довкола Церкви буде збудовано 14 каплиць. Всупереч православної традиції, біля храму відтворять Хресну дорогу. Поруч буде розбите співоче поле, де відбуватимуться духовні фестивалі і святкові гуляння.

Цього року вперше патріарх Константинопольський Варфоломій I вписав у загальноосвітній список православних єпископів весь єпископат УПЦ Київського Патріархату. Це – надто важлива подія в процесі входження українського Православ'я у світову православну спільноту. Патріарх визнав би і Українську Помісну Православну Церкву, якби вона утворилася на основі поєднання УПЦ КП та УАПЦ. В цьому об'єднувачому процесі УПЦ КП потрібно було б підти на поступку УАПЦ у вирішенні питання процедури вибору Предстоятеля об'єднаної Церкви. Якщо УАПЦ погодилася на представництво на Соборі 2 : 1, хоч в цьому співвідношенні делегатів об'єднувачого собору вже проглядається приєднання автокефалів до КП, то Церква Київського Патріархату могла б погодитися з пропозицією УАПЦ: до списку кандидатур на предстоятеля внести по два претенденти від УПЦ КП і УАПЦ й п'ятого від єпископату українського православного зарубіжжя. Тут в

УПЦ КП явно хтось за когось чи за себе злякався, не сподіваючись на підтримку під час Об'єднувачого собору навіть від представників своєї Церкви.

Московсько-Православна Церква захопила цього року храми Православно-автокефальної Церкви на міському кладовищі і Церкви Київського Патріархату при київському крематорії. Відтак православні україномосквичі закріпили в Києві за собою право відспівувати небіжчиків чужою мовою, а якщо церковно-слов'янською, то російсько-архаїзованою. Єдине, що залишається тепер за тими, хто не бажає слухати чужомовний спів і проповідь батюшки з Московської Церкви, обряд чинити десь в храмі УПЦ КП чи УАПЦ, а вже на території кладовища обходитися без московського попа (Нація і Держава. - №17).

Московський Патріархат відкрив у Севастополі свою загальноосвітню православну школу «Маріамполь». Відтак духовна колонізація Криму продовжується. Якщо Міносвіти України, а точніше –Верховна Рада, не дозволила конфесіям мати свої загальноосвітні школи, то Московська Церква у своїй нахабній традиції щодо України нехтує українським законодавством. Складається враження, що сьогоднішнє керівництво Росії останню надію в поновленні Російської імперії покладає саме на Московську Церкву, служителі якої, всупереч українському законодавству, займаються політикою, часто зорієнтованою на повернення якогось нового видання колишнього Союзу.

Московсько-Православна Церква України, яка не підписала Звернення до протистоячих політичних утворень України, водночас активно співпрацює з т.зв. антикризовою коаліцією. Її священник о. Іоасаф із Іонівського монастиря освячував на Майдані ті 3 тисячі пасок, які передали учасникам масових заходів синьо-білих депутати Верховної Ради. У мешканців наметового містечка в Маріїнському парку біля ВР є своя власна церква. На ній надпис іноземною мовою: „Украинская Православная Церковь. Храм Александра Невского”. Нардеп-комуніст О.Голуб оформив її як свою власність, щоб палатку ніхто не міг знести. Тут також була служба Божа, освячення пасок від палаточників-регіоналів.

Трудники займають останню сходинку в монастирській ієрархії Києво-Печерського монастиря. Як пише у своєму рукописі, переданому до газети ВВ один із них, „ім припадає найтяжча і брудна праця”. Живуть вони в „убогій брудній келії”. Ніякі побілки стін і поголків не можуть приховати її старезність і давність. Тріщини на них... На тумбочках і підвіконні в пошуках поживи лаять зграї тарганів. Ще келії наповнені репродукціями на різні церковні сюжети, що лежать вперемішку з брудним і чистим одягом, який висить і лежить, де попало, великими кучами. В ніс вдаряє якийсь особливий мускусний запах ладану і давно немитих чоловічих тіл"... „Туристи сміятя грошима. Тому монахи – далеко не бідні люди, хоч і дають обітницю безкористливості. З Божою допомогою вони іздять на шикарних іномарках, живуть у просторих келіях. Такі хороми можна заслужити тільки

настирливою працею і міцною вірою. Трудник має жити, як говорять, „у чорному тілі”, працювати в поті обличчя і їсти каші та борщі на олії...”(№37).

За вірність і ревність Російській православній Церкві, гідне несення архієрейського хреста при збереженні істин Православ'я і ввіреної йому „отари Христової” з нагоди 55-річчя архієпископ Львівський УПЦ МП Августин нагороджений Патріархом РПЦ Олексієм II орденом Сергія Радонежського. Не приховуючи належність УПЦ, Патріарх відзначає ті непрості умови, в яких „перебуває канонічна церква Московського Патріархату в Україні”. Зрозуміло, що при нагороді врховано вірнопіддані заяви архієпископа про УПЦ як „загін”, що ладний кинути в бій за інтереси Росії в Україні. РП видрукувала ці заяви владика (День. - №61).

Заходи, які нагадують ритуали російського чорносотенства початку ХХ століття, все частіше проводяться по всій Україні УПЦ МП і її біляцерковними структурами. Це - хресні ходи з нагоди чи то народження російського імператора Миколи II, відомого з історії як „Миколка кровавий”, чи то його трагічної загибелі. Цей кровопийця подається при цьому як ідеал людини і правителя, хоч він до України ніякого відношення не має, бо ж вона лише входила в його колоніальні володіння. Через пропаганду Миколи II як „безневинно убієнного” ідеального монарха всіляко Московсько-Православною Церквою України пропагується ідея повернення до „єдиної і неделимої Росії”. Історики надто низько оцінюють Миколу II як царя – найбездарніший із всіх царів російських. Міністру іноземних справ Росії С. Сазонову він сам казав: „Я намагаюся ні над чим не замислюватися і гадаю, що тільки так і можна правити Росією”. Набожність імператора межувала із містицизмом. Його фаворитом був юродивий Г. Распутін. Навіть прихильники до імператора відзначали його упертість, інтриганство, фальш, поверховість, егоїзм, непослідовність, домосідство, лень, підозрілість, алкоголь. (Моя мама, Явдокія Боровик, чомусь називала його „Микола-дурачок”. – Ред-р РП). При ньому були закриті українська „Просвіта”, заборонено відзначення 100-річчя Тараса Шевченка, піддана репресіям Греко-Католицька Церква, проведені єврейські погроми (справа Бейліса). То ж через образ Миколи II Московсько-Православна Церква виявляє свою зневагу до української України, до її самобутності, національного і духовного відродження (Дзеркало тижня. - №13).

Реагуючи на ситуацію, яка склалася в політичному житті країни, глава УПЦ КП Філарет сказав: „Церква не втручається в політику, але не може стояти осторонь і не реагувати на порушення моралі, що характеризують ситуацію в Україні останнім часом”. Однією із головних причин виникнення політичної кризи є те, що представники політичних сил почали діяти так, начебто вони представляють самих себе, а не своїх виборців, які голосували за їхню кандидатуру відповідно до проголошених раніше програм і гасел. Відтак ти є народним депутатом лише тоді, коли виконуєш дані обіцянки народу. Зрадив їх – залиш посаду. Не таким тебе обирали до ВР. Відомо, що першим Іудою в спокусі посадою (а може й не тільки, як пише преса) став О.

Мороз. Але ж ми знаємо, як Іуду потім совість заїла (певно що вона все ж у нього була), і він покінчив з собою. Дії Мороза засвідчують, що він не читав Євангелії, хоч видає себе за християнина.

Владика Павло із Київської Лаври фактично обманув тих вірних, які брали для себе Благодатний вогонь від Московсько-Православної Церкви України.

В цьому контексті звучать бльознірством депутата-регіонала Стояна заяви на адресу Юценка, що навіть Бог не дав йому можливості вчасно одержати вогонь, що цей вогонь через УПЦ передався насамперед Богом шанованим людям. Так ось „Богом шанований” Стоян одержав сурогат Благодатного вогню, підробку його. Як повідомляє газета „Україна молода” і розповідають ті, хто їздив за Благодатним вогнем до Єрусалиму, владика Павло не мав навіть якоїсь першочерговості в одержання святині. Але ж в ізраїльському аеропорту прикордонники на літак з вогнем не допускають. То ж прийшлося владикі перед посадкою попрощатися з вогнем, а вже в

Бориспільському аеропорту з допомогою запальнички відновити його, взявши на себе роль творця Божого промислу. Посланці спільноти „За помісню Україну”, групу яких очолював Петро Ющенко, щоб зберегти вогонь живим, як справжню часточку небесного дару, вимушені були добиратися в Україну в обхід ізраїльського аеропорту. Вони перебралися в сусідню Йорданію, проїхавши вночі потім її гористою територією декілька сот кілометрів до аеропорту. Саме цим пояснюється те, чому Благодатний вогонь прибув до Київської Софії із великим запізненням – очікували десь о 20-21 годині 7 квітня, а привезли лише о 3-й 8-го. Якщо сама Церква Московського Патріархату про факт обману не захотіла говорити із кореспондентом „Україна молода”, то речник Київського Патріархату о. Євстратій (Зоря) в своєму інтерв'ю йому, пославшись на те, що християни не є сектою вогнепоклонників, негласно став цим на захист шулерства з вогнем владика Павла з Московсько-Православної Церкви України. Зауважимо, що це вже не вперше пан Зоря виступає своєрідним адвокатом УПЦ МП, певно розраховуючи опісля на непоміченість. При обговоренні програми курсу „Християнська етика в українській культурі”, запропонованій представниками УПЦ МП, у Міносвіти при ратуванні за її прийняття залишалася „непомічною” там УПЦ КП (Україна молода. - 14 квітня).

В Кисво-Печерській Лаврі налагоджена масова випічка пасок. В цьому році їх випікали протягом 4 днів – з 2 квітня до 5-го. Випечено 3 тисячі пасок. Це у два рази більше, ніж в році минулому. Випічка тут знаходиться в руках послушника Михайла, який закінчив у Хмельницькому технікум за фахом

„лекар-кондитер”. Паски випікають за спеціальним рецептом, вік якого - вже декілька століть. Із всієї випічки в Лаврі лишають 800, а решту видають паломникам, в дитячі будинки, інтернати і будинки літніх людей.

Єрархи Української Православної Церкви (Московського Патріархату) засудили створення громадської організації «За помісну Україну», яку очолює брат Президента Петро Ющенко, і метою якої є об'єднання українських Церков у єдину Помісну Церкву. «Це чергова акція, спрямована на те, щоб внести смуту у без того складне міжконфесійне життя України», – заявив керуючий справами УПЦ (МП) архієпископ Митрофан (Юрчук), слова якого цитує агентство «Portal-credo» з посиланням на «Інтерфакс». За словами архієпископа Митрофана, у Верховній Раді вже існувала подібна комісія, куди входили «вкрай націоналістично налаштовані народні депутати, уніати, греко-католики, люди, які дуже далекі від віри й Церкви». «Усім відомий той факт, що ці витівки зазнали краху. Що буде сьогодні застосовувати створена організація «За помісну Україну», припустити неважко. Звичайно, буде проводитися робота на місцях, щоб розвалювати Церкву, починаючи із приходів», – вважає архієпископ. На його думку, «ідея Президента України Віктора Ющенка про створення двосторонньої комісії між православними й розкольниками зазнала невдачі, тому, вирішивши, що архиєреї незговірливі, автори ідеї змінили тактику злочинної війни проти православ'я». У свою чергу архієпископ Львівський і Галицький Августин (Маркевич) відзначив, що питання, які пов'язані із церковним життям, повинні вирішувати ті, хто до цього причетний. «У Церкві все робиться й повинне робитися соборно, з благословення Божого й єрархії. А що стосується організації «За помісну Україну», це ми вже проходили: у Верховній Раді був комітет з об'єднання православ'я, куди входили греко-католики. Це ж просте знущання над православними!» – підкреслив він. На думку ще одного українського архиєрея, архієпископа Полтавського й Кременчуцького Филипа (Осадченка), «державні чиновники будь-якого рівня повинні займатися своїми прямими обов'язками й своїми професійними справами». «На мою думку, у нас достатньо багато проблем у політиці та економіці. А питання про помісну Церкву – це виключно внутрішня справа Православної Церкви, а не чиновників і політиків», – каже він.

Перше в Україні православне кафе відкрилося в Києві. 25 березня, за посередництва СвятоМакарієвського приходу Києва відбулося відкриття недільного православного кафе, повідомляє Седмица.Ru з посиланням на сайт "Православ'я в Україні". У Києві налічується близько двохсот приходів, але нерідко прихожани одного і того ж храму відчують дефіцит спілкування зі своїми одновірцями. Поява православного кафе допоможе вирішити, таким чином, актуальну проблему "православного дозвілля". Півсотні перших відвідувачів, отримавши напуття настоятеля Макарієвської церкви протоієрея Владислава Софійчука, провели пробну зустріч в кафе "Конто", поряд із станцією метро Дарниця, і обговорили формат зустрічей. Учасники обговорення висловили від своїх груп побажання, доброзичливо

подискутували, після чого найбільш підтримувані ідеї ведучий зустрічі Дмитро Сухоруков пообіцяв втілити в життя. У Росії вже існує декілька подібних закладів. У їх меню і культурній програмі враховуються запити православного мирянина. Керівництво київського кафе також пішло на зустріч приходській ініціативі, і тепер кожен недільний вечір з 17 годин будь-який охочий може відвідати православне кафе, щоб знайти нових друзів, запропонувати свої ідеї, почути і побачити те, що близьке йому як християнинові.

СВІТ ГРЕКО-І РИМО-КАТОЛИЦИЗМУ

Нунцій Апостольської Столиці архієпископ Іван Юркович вважає, що в перші роки незалежності відбувалося зростання кількості церков за рахунок відновлення їх діяльності, забороненої в роки соціалістичного режиму. Період напруження вже минув. „Нині наша Церква зіткнулася з великим завданням поглиблення релігійного життя. Релігійні громади вже не збільшуються... Перед нами стоїть завдання допомогти людям поглибити свою віру і бути свідками Євангелія для тих, хто шукає Бога, і так свідчити про Христа в сучасному суспільстві” (Божий сіяч. - №4).

Чергове засідання Конференції римо-католицьких єпископів України відбулося 16 квітня в Луцьку. Очолив роботу засідання глава римо-католиків країни кардинал Мар'ян Яворський. Святували владыки подвійний ювілей – 80-річчя Прапи Бенедикта XVI і 60-річчя пастиря Луцької дієцезії Маркіяна Трофим'яка. На честь владыки-єпископа звучали вітання не тільки від єпископату РКЦУ, а й від професури польських і українських університетів. Владыку вітав Апостольський нунцій в Україні архієпископ Іван Юркович. **Українські релігієзнавці прилучають свій голос-вітання до добрих слів-вітань, сказаних на адресу ювіляра – владыки Маркіяна.**

Московсько-Православна Церква України почала акцію протистояння приїзду в Україну Папи Бенедикта XVI . Запросив Понтифіка приїхати в Україну Президент В.Ющенко. Він має на те повне право, хоч і не належить до католицької Церкви. Бенедикт XVI запрошений як глава держави Ватикан. Московська Церква мотивує свою протестну діяльність тим, що, дивись, Греко-Католицька Церква продовжує свою експансію на схід і південь країни, про що, зокрема, свідчить перенесення нею свого офісу до Києва.

В Українській Греко-Католицькій Церкві є чимало відмінних традицій. Якщо в одних парафіях тайну Євхаристії діти приймають одразу після хрещення немовляти, а тайну святого причастя стоячи, то в інших – хрестяться після семи років і навколішки. В деяких парафіях замість спеціальної літургії напередосвячених дарів практикуються хресні дороги. Особливо ці розбіжності поширилися після II Ватиканського Собору. УГКЦ зазнає відчутного впливу латинського обряду.

Глава австралійських греко-католиків єпископ Петро самодурними методами позбувається незручних для нього священників. Останньою його жертвою став отець-мітрат Гай. Будучи австралійцем ірландського походження він вивчив українську мову. Але будучи наближеним до єпископа, отець став помічати факти його поведінки, які несумісні із його статусом у Церкві. При цьому він не мовчав, а звертав на це увагу владики. Останньому це не подобалося, а тому він вирішив відправити отця Гаю подалі від своїх очей - душпастирем Тасманії і Нової Зеландії, не виділивши або викупивши отцю там хоч якесь помешкання, не давши грошей на переїзд і перший час перебування. Він відкинув пропозицію отця служити в Мельбурні чи Сіднеї, а до громад Тасманії чи Нової Зеландії, маючи на те тут зароблені кошти, найжджати. Зрештою владики взагалі заборонив отцю Гаю душпастирвати серед українців Австралії. Прийшлося йому виїхати до Франції. Після цього від'їзду питання відкриття парафій в Танзанії і Н-Зеландії взагалі зняте з порядку денного. Правда, єпископ все ж когось висвятив туди дияконом. Окрім отця Гаю, заїзжий з Канади єпископ відправив за штат ще отців Шевців, Сеніва та Волочія. Українці греко-католики п'ятого континенту, враховуючи ще й неукраїнськість діянь владики, ставлять питання, навіть у своїх листах до нашого часопису: коли вже його владики Гузар відправить за межі Австралії? Першоєрарх УГКЦ, знаючи всі ці чудернацькі вибрики єпископа, промовчує. Втрачаючи довіру до владики Петра вірні Церкви з часом втрачуть довіру і до владики Любомира. Про це пише їх бюлетень (Інформаційний листок. - №68).

На місці спаленої 19 листопада 2005 року каплиці поблизу Патріаршого Собору Воскресіння Христового УГКЦ в Києві постав храм, освяту якого було здійснено на Благовіщення. Виступаючи перед присутніми в храмі, глава УГКЦ Любомир Гузар згадав жертвodarців - братів Любомира і Ростислава Сав'юків.

УГКЦ підписала угоду про співробітництво з Державним департаментом України з питань виконання покарань. Угода узгоджує принципи, напрямки і форми співпраці, зазначає засади взаємодії Церкви й Держдепартаменту щодо проведення духовно-просвітницької діяльності та задоволення релігійних потреб осіб, позбавлених волі, та осіб, які взяті під варту. Серед запланованих напрямків співпраці – благодійна допомога, інформаційна й духовно-просвітницька діяльність, спрямовані на подолання відчуження, соціальної ізоляції осіб, позбавлених волі, на їхнє духовне відродження, а також на профілактику ВІЛ/СНІДу, алкоголізму, наркоманії, залежності від інших психоактивних речовин; сприяння у проведенні соціально-виховної роботи із засудженими, організації їхнього загальноосвітнього навчання, реалізації спільних освітніх програм із християнської етики та ін. (Арка. - №7).

ЖИТТЯ ПРОТЕСТАНТІВ

Громада шведів, яка населяє Зміївку на Херсонщині, разом з односельчанами відзначила 225-ліття села. Шведи з'явилися в селі у 1878 році. Тут вони заснували лютеранську громаду. Шведські лютерани – єдина громада конфесії в Україні.

Про Свідків Єгови серед послідовників різних християнських конфесій часто можна чути думку, що вони не є християнами. Але постійне ознайомлення із змістом часописів „Пробудись!” і „Вартова башня” засвідчує глибоке вшанування ними Ісуса Христа. 2 квітня у всіх громадах Свідків Єгови України були проведені молитовні заходи, присвячені річниці смерті цієї, як пише єговістський часопис, „найвеличнішої людини, яка коли-небудь жила у світі”. Обговорювалися питання: „Ким насправді був Ісус? Яке відношення його смерть має до нашого вічного благополуччя? Що означає викуп, про який говорив Ісус, і чому нам неодмінно слід знати про нього?”.

28 березня в приміщенні канцелярії Об'єднаного Союзу Євангельських Християн Бapтистів України відбулося чергове засідання Центрального правління Українського Біблійного Товариства (УБТ), на якому йшлося про підсумки діяльності та про плани на майбутнє. Про це РІСУ повідомив член правління від Української Лютеранської Церкви Василь Коршак. У своєму звіті віце-президент Товариства, отець Василь Луцишин зупинився на стані справ з четвертого перекладу Біблії українською, який здійснюється під керівництвом лауреата Шевченківської премії цього року о. Рафаїла Турконяка. На сьогодні проводиться остаточна редакція перекладу з Септуагінти. Переклад з єврейського Старого Завіту готовий до друку, справа тільки за коштами. Генеральний секретар УБТ Роман Вовк повідомив, що серед найближчих планів Товариства друк нової редакції перекладу Біблії, здійсненого Патріархом УПЦ КП Філаретом. Громадяни України зібрани також необхідні кошти для друку 20 тисяч примірників ілюстрованого видання „Дитяча скарбничка біблійних історій”, у рамках благодійного проекту „Надія дітям-інвалідам” під час проведення Дня Біблії минулого року. Книги будуть розповсюджуватися безкоштовно. Невдовзі побачать світ перевидання Біблії у перекладі митрополита Іларіона (Івана Огієнка) та Святе Письмо у перекладі Івана Хоменка, яке використовується Українською Греко-Католицькою Церквою. А всього за 15 років існування УБТ було надруковано 72 різних видань біблійної літератури. Одним з питань порядку денного, які обговорювалися на засіданні правління УБТ, була підготовка до проведення Шостої Всеукраїнської Конференції Товариства, яка призначена на 20 червня у Києві. Члени правління обговорили шляхи забезпечення оптимального поєднання досвіду ветеранів Товариства та свіжих ідей, які можуть принести в роботу організації молоді члени правління – представники від церков-членів.

В Одесі йде тяжба між Будинком актора і громадою євангельсько-реформатсько-пресвітеріанської церкви за право володіння будівлею по

вулиці Пастера. Тривалий час Будинок актора залишався єдиною живою інституцією творчої інтелігенції міста. Словами вдячності згадують одесити його діяльність. Проте християнський принцип любові до ближнього не співпрацює у відносинах двох спільнот. Обстоюючи спорідненість реформатів і пресвітеріан (бо ж глибинний корінь їх нібито спільний - кальвінізм), релігійна громада заявляє про своє право унаслідувати будинок. СТД з цим не погоджується. Обоє мають певну рацію, але не 100%-ву.

ХАРИЗМАТИ УКРАЇНИ

Дізнавшись про видрукуваний на сайті Мінюсту проект Закону „Про участь громадськості у формуванні і реалізації державної політики”, газета Об’єднаних харизматів „Камень Краєугольний» (№4) видрукувала матеріал, в якому зокрема сказано, що прийняття цього Закону Верховною Радою до багатьох буде зобов’язувати віруючих людей. «Якщо пропозицію держави приймуть Церкви України, то у них є шанс продовжити дні свого благополуччя на землі, зберегти це благо для своїх дітей. У християнських спільнот немає можливості відійти вбік, щоб не взяти участі у цьому процесі демократизації суспільства... Коли цей Закон вступить у силу, Церкви України повинні будуть делегувати людей, які зможуть скористатися владою, яку їм дає держава і закон. Тому уже зараз у всіх сферах суспільних відносин Церква повинна мати свої громадські організації, своїх людей, які будуть відстоювати інтереси християн. Це стосується моралі суспільства, духовності, материнства і батьківства та ін. Не погано було б охопити й інші сфери суспільних відносин, зокрема здоров’я населення, соціальне забезпечення, політику й економіку»

Пастор Церкви „Посольство Боже” Сандей Аделаджа під час спеціальної прес-конференції заявив, що його Церква не буде брати участь у

мітингах, пов’язаних із конституційною кризою в Україні. „Я буду радити своїм парафіянам не виходити на майдани ні з „помаранчевими”, ні з „біло-голубими”, бо ж люди, які використовують ім’я народу, займаючись політикою, частіше всього заради своїх інтересів. Ми не бажаємо, щоб вони використовували людей заради своїх політичних інтересів”. Сандей Аделаджа визнав, що єдиною країною, де його називають прямо в обличчя мавпой, є Україна. „Але я своєю діяльністю хочу довести, що саме я походжу не від мавпи, а створений за образом і подібністю Божою”.

„Союз православних братств України” виступив проти відкритої діяльності в Україні Церкви „Посольство Боже”. Його лідер Валентин Лук’яник закликав Сандея Аделаджу покаятися, навернутися

у православ’я і припинити молитви за український народ. „Ніхто не давав вам повноважень молитися за українців – референдум не проводили! Припиніть свою діяльність на Україні, - заявив Лук’яник, - і ви зробите нам більше добра!”. Сандей ніяк не прореагував на ці заяви відомого своїми проросійськими настроями лідера „Союзу православних братств”, лише побажав йому всього доброго. А між тим саме Лук’яник належить до тих, хто своїми підручними марширує містами України під картиною-іконою її колонізатора Миколи II. То ж чи за українців він молиться, а чи ж за малоросів?

Пастор Церкви „Посольство Боже” Сандей Аделаджа відзначив у Київському Палаці спорту своє сорокаліття десь на місяць раніше, ніж минулому році. Він приурочив його до 13-ліття своєї Церкви і пасторського служіння в ній. На урочистостях були присутні іноземні гості з більш ніж 30 країн світу. Вітав пастора і мер Києва Леонід Черновецький, який оголосив себе „братом всім присутнім” і подарував ювіляру шоколадний торт у вигляді Самсона. Сандей „по секрету” сказав учасника урочистості, що „одна надто впливова людина із Кабінету міністрів також є нашим духовним братом”. Заявивши, що Черновецький має в Києві 20% своїх прихильників, Аделаджа сказав, що „це означає, що ми і наша церква має вплив на 20% мешканців столиці... А чотири наших братів очолюють чотири найбільші банки України. Це означає, що наш вплив поширюється!”. Пастор оголосив, що нещодавно йому було ще одне видіння: „Бог посилає мене у світ, я стану бомбою для цього світу. Бог так і сказав. Я зірву цей світ!”. Сандей оголосив, що святкування транслюється спеціальним християнським каналом на 169 країн світу в прямому ефірі. Він віднедавна часто буває за кордоном, де організовує нові громади „Посольства Божого”. Серед новинок літератури продавалася біографія Сандея Аделаджи, написана ним самим і видрукувана великим накладом.

Газета „Факты» (14 квітня) повідомила, що нібито те «Царство Боже», про яке говорить Сандей Аделаджа і представником якого він є, уже наявне на Землі і знаходиться воно під покровительством пастора. Для того, щоб потрапити в нього, не обов’язково помирати, як це дехто вважає. Царство Боже знаходиться на півдні Швеції. Тут воно розміщене на 24 га землі. На цій території побудовано 50 будівель у стилі вестерн. Тут є ресторани на 1200 посадкових місць, бо ж хоч це і Царство Бога, але наявні там люди хочуть їсти. Для гостей побудовано готель, є атракціони для дітей. Все це доступне простим смертним, якщо вони хочуть «практикувати життя в Божому Царстві і використовувати свою обдарованість для практичного творення Царства Божого». За перебування на цій благословенній території зрозуміло треба платити і немалі гроші. Все залежить від того, скільки часу Ви бажаєте бути в Царстві Божім і чого від нього Ви очікуєте. Програма Царства передбачає навчання лідерству, керівництву проектами, вивчення програм бізнес, фінанси та ін.

Християнська церква „Перемога” проводить жіночі конференції на тему „Дочки-Матері”. 14 квітня така конференція проходила у легкоатлетичному манежі Вищого училища фізкультури. На ній йшла мова про життя матері і її подорослішої доньки. Йшла мова також про особисту гігієну жінки, використання нею косметичних засобів та ін. Цікавою була тематична вистава з проблем виховання дітей.

Церква „Перемоги” прагне брати активну участь в наданні допомоги алко- і наркозалежним особам, їх родичам, а також ВІЧ-інфіційованим. З цією метою вона відкриває в різних містах свої консультативні пункти. У Києві в приміщенні БК „Мотозаводу” розпочав працю такий консультпункт у квітні ц.р. Консультації в ньому надаються безкоштовно. Як свідчать видруки тих, хто скористався такими консультаціями, у газеті „Голос „Победы», вони, зрештою, позбавилися означеної залежності.

РП повідомляло, що на Хрещатику десь в перших числах квітня має пройти марш протесту проти расизму «SOS! Расизм!». Очікувалася велика участь у марші чисельної пастви Церкви „Посольство Боже”, очолюваної пастором Сандеєм Аделаджею. „В п'ятницю на акцію вийшло б більше 20 тисяч прихожан. Для них це питання честі. Їх ображає погане ставлення до темношкірих”, - зауважив Сандей. Проте названий марш не відбувся із-за захоплення Майдану синьо-білими, а також тим, що невідомо стало, кому передавати потім вимоги акції у зв'язку із недієздатністю Верховної Ради.

Представники руху харизматичних церков «Нове покоління» написали відкритий лист главі Української православної церкви Київського патріархату (УПЦ КП) патріархові Філарету, в якому зажадали від нього вибачень за свої вислови в адресу протестантів. Нагадаємо, Філарет різко засудив проповідь представника «Нового покоління» в одному з храмів УПЦ КП. У Київському патріархаті вчора заявили, що вибачатися не мають наміру, і знов розкритикували діяльність «Нового покоління». Харизматична церква «Нове покоління» – американсько-шведська гілка християн-п'ятидесятників. Головна особливість богослужіння – так зване хрещення Святим Духом, коли присвячені занурюються в транс. Згідно висновку російського Інституту судової психіатрії ім. Сербського, «ритуальна практика організації "Нове покоління" представляє небезпеку розвитку душевного розладу і використовує технологію гіпнотичної дії, не дозволена в інших цілях, окрім медичних». Нагадаємо, що на початку березня окремі священнослужителі УПЦ КП взяли участь в сумісних заходах з церквою «Нове покоління», а також дозволили главі церкви Олексію Ледаєву прочитати проповідь в одному з храмів УПЦ КП в Запорізькій області. Після цього патріарх Філарет написав відкрите звернення до настоятеля храму. Глава УПЦ КП піддав критиці діяльність «Нового покоління», заявивши, що проповіді лідера „Нового покоління” небезпечні для «суверенітету України», а сама церква «має всі ознаки тоталітарної секти або тоталітарного культу». У своїх виступах, зокрема, Олексій Ледаєв стверджував, що керувати державою повинні видні християнські діячі, що сповідають принципи «Нового

покоління». Єпископ української церкви «Нове покоління» Андрій Тіщенко направив патріархові Філарету відкритий лист від імені українського відділення «Нового покоління» з вимогою публічно вибачитися за свої вислови. «На яких підставах ви називаєте сектою офіційно зареєстровану церкву? Ви ображаєте не тільки тисячі віруючих, які є частиною «Нового покоління» у всьому світі. Ви кидаєте тінь і на нашу країну, яка прагне брати приклад зі світової демократії, де до таких церков, як 'Нове покоління', ставляться з великою повагою. Вам необхідно вибачитися. Не так давно поважані церковні діячі вважали сектою православну церкву Київського патріархату», - мовиться в листі. У самій УПЦ КП заявили, що ніякого листа не одержували, і якщо він дійде до патріарха Філарета, то єдиною відповіддю можуть стати вже сказані патріархом Філаретом слова. Вибачатися перед «Новим поколінням» в УПЦ КП не мають наміру. «Ми украй негативно відносимося до діяльності «Нового покоління». А відносини деяких священнослужителів з його представниками дали привід ворогам нашої церкви говорити, що ми співробітничємо з «Новим поколінням». Нічого спільного між ним і священниками УПЦ КП бути не може. А саме слово «секта» часто використовується в релігійній літературі, означає частину, що відокремилася від чогось, і образливим бути не може», - пояснив прес-секретар УПЦ КП архимандрит Евстратій. Тим часом в інших протестантських церквах поки не коментують вимоги «Нового покоління». Втім, неофіційно деякі протестантські священники погоджуються, що УПЦ КП повинна вибачитися перед «Новим поколінням» і змінити своє упереджене ставлення до протестантських церков.

МУСУЛЬМАНИ В УКРАЇНІ

Вандали знищили понад 30 надмогильників на мусульманському кладовищі села Софіївки біля Сімферополя. Обуреним кримським татарам муфтії Криму Еміралі Аблаєв сказав, що цей акт вандалізму має провокативний характер і спрямований він на розпалювання ворожнечі між народами і конфесіями Криму. Глава кримських мусульман закликав не наслідувати приклад християн і не піддаватися на провокацію.

Делегація Духовного управління мусульман Киргизстану, очолювана муфтієм країни Жеєнбеком Таптановим, відвідала Крим. Під час зустрічі з нею голова Меджлісу Мустафа Джемільов розповів про ряд проблем, які виникають під впливом нетрадиційних течій ісламу, що останнім часом стали з'являтися на півострові. Проте, - зауважив Джемільов, - „Муфтіят мусульман Криму активно працює з нашими співвітчизниками, проводить в регіонах роз'яснювальну роботу і спрямовує людей до істинних канонів мусульманської релігії”.

Все частіше в пресі з'являються повідомлення про якісь коварства над похованнями послідовників тієї чи іншої релігії. Частіше це були могили

евреїв. Але ось надійшло повідомлення із Сімферополя. В його передмісті злочинці розбили на мусульманському кладовищі 36 надгробок. Йде слідство.

ІУДЕЙСЬКИЙ СВІТ

Федерація іудейських релігійних громад України мала намір відібрати для розміщення общинного єврейського центру в Інституту електрозварювання НАН України будинок по вул. Горького, 69 в Києві. Федерації за підписом Президента НАНУ академіка Б.Патона була дана заперечна відповідь. Будинок, на який претендує Федерація, не був ніколи культурною спорудою і не входить до переліку тих об'єктів державного майна, який Кабмін має намір передати конфесіям. Будинок є невід'ємною частиною цілісного експериментально-виробничого комплексу світового імені Інституту ім. Патона й наданий державою в його користування у встановленому чинним законодавством порядку в постійне користування. Закон України „Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу” закріплює останні за ними безстроково й не передбачає їх передачу комусь, в тому числі й громадським і релігійним організаціям.

Роздмухування проблеми неіснуючих в українському суспільстві ксенофобських настроїв, які нібито виражаються в численних нападах расистів на вихідців з Азії та Африки, є, з одного боку, способом відвернення уваги громадськості від геноциду, що його чинить державна влада щодо українського народу, а з другого – засобом викачування обманним шляхом у західних спонсорів коштів для тих, хто організовує в Україні боротьбу проти мнимого антисемітизму і ксенофобії. Дякували б останні МАУП за видрук нею своїх писань єврейського змісту, бо ж тільки завдяки наявності таких інституцій американці дають гроші українським толерантщикам.

В Луцьку твориться святотатство. Як розповідає директор Волинської громади прогресивного іудаїзму Сергій Швардовський, „нищення пам'ятника розстріляним 25 тисячам євреїв не могли коїти діти. „Ми розцінюємо це не як хуліганські дії, а як свідоме нищення. З 1990 року стоїть цей пам'ятник. Хоч, власне, пам'ятник не зачепили. І це нас лякає. Може так спеціально зроблено. Ще там є мациви – надгробні пам'ятники. У Луцьку не залишилося жодного єврейського кладовища. Якщо ми знаходимо мациви, скажімо, у фундаментах старих будинків, то забираємо і веземо на меморіал. З них ми хочемо спорудити нову Стіну плачу. І ось ці мациви беруть, палять на них вогнища і смажать шашлики. Це вже взагалі святотатство”.

Торговий дім „Західна молочна група” розпочав експорт сиру під торговою маркою КОМО на ринки Ізраїлю і США. Ця продукція – кошерна, бо ж вона виготовлена із дотриманням вимог іудейської релігії. Кошерний сир виготовляється тільки із молока парнокопитних жуйних тварин. Увесь процес

– від доїння і до відправки споживачу – знаходиться під наглядом представників рабинатів. Три місяці тому ТД „Західна молочна група” одержав відповідний сертифікат від рабинів Ізраїлю, США та України, після чого першим в нашій країні почав промислове виробництво кошерних сирів. „Ринок кошерних продуктів надто перспективний, - вважає директор ТД Олег Берлін. – Провідні європейські торгові фірми виділяють під них цілі відділи. При цьому більшість покупців купляють кошерні продукти не з релігійних мотивів. Їх приваблює те, що така продукція не утримує хімічних домішок і виготовляється із кращої сировини в умовах максимальної чистоти”.

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЛІГІЇ

Вандали від православ'я не дали можливості вірменам Києва вшанувати пам'ять тих їх предків, які загинули в роки геноциду 1915-1923 років в Османській імперії. У тимчасово вибудованій каплиці на перехресті вулиць Константинівської та Щекавицької за годину після вибудови були зламані замки, а стіни розмальовані свастикою. „Ми тепер не можемо навіть зайти в каплицю, а там наші ікони, - скаржиться священник вірменської церкви отець Оганес. – У людей совісті немає. Адже ми хотіли провести службу в пам'ять загиблих”.

Ситуація із будівництвом на Подолі в Києві вірменської Церкви ускладнилася тим, що мешканці ближніх до скверу, що біля кінотеатру «Жовтень», будинків виявляють у розгнуданих формах свій протест. Але, як каже посол Вірменії в Україні Армен Хачатрян, «Церква будуватиметься, до того ж законно. Землю нам мерія передала для будівництва. Це буде одна із перлин Подолу, дуже красива споруда. Київ багато віків мав вірменську церкву, її знищили після Жовтневої революції. В місті живе близько 50 тисяч вірмен, а церкви нашої тут немає».

22 квітня на Замковій горі в Києві рідновіри відзначали Красну Гірку – свято богині любові Лелі. Цього дня десять осіб отримали нові імена. Обряд ім'янаречення рідновіри проводять в колі діаметром близько 10 метрів. Доки триває дійство, заходити в нього стороннім не можна. Капище на Замковій горі, де рідновіри проводять свої обряди, стояло тут тисячу років тому. Ось уже рік, як його відновили рідновіри. Це – місце їх паломництва. Збираються рідновіри тут по четвергах і неділях. Дійство триває близько трьох годин. Верховний волхв рідновірів В. Куровський довго читає тексти із невеличкої книжечки, а потім готує напій із молока та меду, який виливає на вогонь. Наступний напій, сурицо, він роздає присутнім. „Так наші душі йдуть молочним шляхом до вирію Всевишнього”, - говорить В.Куровський. „Газета по-українськи” (24 квітня) описує в деталях форму проведення обряду ім'янаречення в київській громаді Рідної Православної Віри. Конфесія нині має 85 громад по всій Україні. Православні священники, спотворюючи сутність обрядів рідновірів, чекають, що „закінчиться все це колись

обов'язковими оргіями". Певнощо подібну побрехеньку вони віщають вірним у своїх громадах, хоч серед Мойсеевих заповідей є й заповідь „не лжесвідч”. Її слід нагадати православним батюшкам.

Вірменський монастир Сурб-Хач (Святий Хрест), розташований біля селища Старий Крим, скоро відзначатиме своє 650-річчя. Побудований комплекс у 1358 році. В цей час в Феодосійському регіоні півострова домінувало вірменське населення. В самому селищі тоді було 4 вірменські монастирі та 9 вірменських церков. Тривалий час монастир був місцем тяжіння вірмен. Тут створено ряд унікальних книжкових пам'яток, що знаходяться нині в Єревані у збірках Матенадарану. Церква завжди духовно єднала розселених по світу вірмен. Верховна Рада Криму затвердила ряд заходів із підготовки до ювілею монастиря, виділені кошти у 2 млн гривень для його реставрації.

НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ УКРАЇНИ

Дві послідовниці Фалуньгун китайської національності можуть бути депортовані з України в Китай. Служба міграції Києва відмовила їм в оформленні документів на одержання статусу біженців без зазначення мотивів цього. Якщо департація відбудеться, то дівчата будуть репресовані і подальша доля їх взагалі невідома. Тим більше, що одна з них під час перебування в Україні глави Всекитайського комітету народної консультативної ради Цзян Цинліня подала на нього скаргу у Верховний суд України, звинувативши китайського діяча в злочинах проти послідовників Фалуньгун.

У Порфирія Іванова з'явився його монополізатор, який має нібито якесь єдиноблагословення на його вчення і єдиноістинне його розуміння. Це – Валентин Ош. При цьому він забороняє релігієзнавцям досліджувати спадщину П.К.Іванова, якщо вони самі не були іванівцями. Відтак філософи не мають право на дослідження когось, скажімо, із грецьких чи німецьких мислителів, бо ж, дивись, вони небули їх безпосередніми учнями. Ош твердить, що вчення Іванова не має відношення до релігії. Водночас сам же твердить: «Релігієзнавці мають знати, що з приходом Порфирія Іванова тепер об'явився Бог в людях на Землі. Будемо Боже буття на Землі. Всіх запрошуємо взяти участь, запрошуємо релігієзнавців. Книги Порфирія Іванова – це книги будівничих Божого буття... Порфирій Іванов визнає існування Бога і виконував Його волю, і учить цьому людей. Тому його вчення можна назвати наукою, а не релігією».

За логікою Оша, і християнство не є релігією, бо ж Ісуса Христа за його життя називали також Вчителем.

Кисво-Борщагівська громада Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів віднині має шикарний і світлий молитовний будинок. Відкрито його на тій території, де буде з часом споруджено перший на пострадянському просторі храм Церкви. Будинок має простору залу для молитовних зібрань. Водночас тут є кімнати для дітей різного віку, для занять жінок і чоловіків. Є кімнати благодійництва, генеології, здорової їжі, спортивний зал та ін. До громади приїздив відомий апостол ЦІХСОД Голланд.

Товариство допомоги Київського колу Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів провело конференцію, присвячену служінню його членів. Зокрема йшла мова про служіння сестрам похилого віку. Перед сестрами було поставлене триєдине завдання: залишатися праведними, підтримувати й оточувати увагою менш активних сестер і проповідувати Євангелію. Учасники конференції відчували, що метою їх життя є служіння Богу добрими справами і пошук у нього захисту від спокус і зла.

Хор Українського Київського колу нараховує десь більше 80 співаків. Тут панує особлива атмосфера, ширі стосунки. Він став ще здружнілим після поїздки до Фрайберга (Німеччина). Тут хор виступав не лише в храмі, а й у місцевих парафіях Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів. Під час другого відділення концерту хор виконував українські колядки. Німецьких братів і сестер зачаровувала мелодійність і краса українського співу.

МІСТИКА

Мешканець села Оліїв Зборівського району Іван Лабіша за святковим Великоднім столом не зміг відкрити пляшку з водою. „Надзвичайна сила та потужне яскраве світло відкинули руки від мінералки, - розповідає І.В.Лабіша. – Коли я пригледівся до неї, то побачив дев'ять апостолів у зелених шапках і фелонах. Я не повірив своїм очам, подумав, що все це мені ввижається, тому запропонував подивитися доньці Ірині. Коли вона подивилася, то побачила трьох чоловіків у рясі. Увечері, коли вмикається електричне світло, на пляшці з'являються постаті Матері Божої та Ісуса Христа”. Цікавим є те, що видіння з'являються тільки на вікні однієї кімнати. При перенесенні пляшки в іншу кімнату видіння тут же зникає. На вулиці видіння також зникає. В інших пляшках, куплених разом із цією в магазині, ніяких видінь немає. Віруючі односельчани вже почали молитися на вікно з чудесами будинку Лабішів в очікуванні Божої благодаті. Отець Богдан, який вже понад 40 років служить в Оліві, каже, що нічого надприродного в цьому він не вбачає.

Незадовго перед Пасхою в сім'ї Никитчуків з волинського села Лище відбулося оновлення ікон. Першим покритися позолотою потемнівши від часу ікона „Тамна вечеря”. Окрім ікон сім'ї Никитчуків, оновилося в селі ще

біля півсотні ікон в інших сім'ях. Оновлювалася навіть оздоба на релігійних книгах, молитовники. Говорять, що це супроводжувалося запахом ладану. Зміни відбувалися прямо на очах. „Я знайома з технікою живопису,- говорить викладач Луцької художньої школи В.Замкова,- і можу впевнено сказати: спосіб відновлення кольору анілінів ще не винайшли. Те, що відбувається, лежить за межами людського розуміння”. Кажуть, що перед тим, як в будинку Никитчуків відбулося оновлення, над їх оселею з'явилося якесь сяйня-світіння. Над хатою пронеслася якась сяюча хмаринка. Церква розцінила ці „чудеса” як знак Господній.

Фанатичні віруючі їдуть до Почаїв вмирати. Так, 22-річний Віктор з Миколаївської області лікується в Кременецькій лікарні Тернопольської області. З місяць тому він стрибнув з 10-метрової галереї Почаївської лаври. Чоловік поламав кістки тазу, отримав травми голови, а також травмував внутрішні органи. Медики називають стан Віктора важким. Очевидець трагедії, служка Вадим, говорить, що Віктор не перший, хто хотів піти з життя в Лаврі. У Почаєв приїжджає багато хворих, що шукають зцілення, — пояснює головний лікар Почаєвської районної лікарні Андрій Засаднюк. — І раз на рік хтось з тих, що зневірилися, кидається з галереї. Паломники, які звертаються в Почаєвську лікарню, найчастіше скаржаться на головний біль або біль в серці. Приводять сюди і тих, що знаходяться в стані напівнепритомності — не всі можуть вистояти службу в церкві. Примітно, що ці випадки священники з Лаври взагалі не бажають коментувати, киваючи на те, що у них, мовляв, немає на це часу.

РЕЛІГІЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

РЕЛІГІЯ І СВІТ

Більше 40% американців регулярно (хоч раз на тиждень) відвідують церкву. Найбільше віруючих у храмах буває на Різдво і Пасху. Люди старшого покоління приділяють релігії більше уваги, ніж молодь. Жінки ходять до храму частіше від чоловіків. Найбільш релігійні регіони країни - південні штати і штат Юта, найменше – штати північного сходу країни, а також штати західного порбережжя – Каліфорнія, Орігон та Вашингтон. На релігійність впливає також расова належність американців – чорні частіше відвідують храми, ніж білі, а останні частіше, ніж азіати. Частіше в Церкві бувають мормони і християни традиційних конфесій (окрім католиків). Обґрунтовували свої відвідування храмів американці так: 23% віруючих відвідують храми для забезпечення свого духовного зростання і одержання релігійного керівництва. 20% заявило, що релігійні служби допомагають їм мати духовне піднесення. 15% - відвідує храми „для молитви” і стільки ж тому, що це „є частина моєї віри” (Християнський мир. - №15).

Екс-президента Росії Бориса Єльцина відспівували в Храмі Хреста-Спасителя аж три найвагоміші митрополити Московського Патріархату. Хворий Патріарх із Швейцарії надіслав своє співчуття сім'ї покійника, в якому зокрема зазначив, що „ у новій Росії, побудові якої віддав свої сили покійний Президент, Російська Православна Церква одержала довгоочікувану можливість вільно нести своє свідчення і служіння”. За його часів „скрізь почалося відновлення в колишній красі непрорубаних святинь , відкрилося багато духовних навчальних закладів, знову розгорнулася просвітительська, благодійна, суспільна діяльність Православної Церкви”. Прес-служба Московського Патріархату відзначила, що Борис Єльцин за 15 років „пройшов шлях від атеїста до віруючої людини”. „Раніше його часом звинувачували в тому, що він напоказ молився і тримав свічку як свічник. Але після того, як Б.Єльцин залишив посаду Президента , ми знаємо, що він ходив до церкви, відвідував святі місця, хоча ніхто його, зрозуміло, не зобов'язував... В Бориса Миколайовича була справжня християнська риса – просити прощення за свої конкретні вчинки”.

Цікавий саміт з питань миру і толерантності відбувся в Києві 26 квітня. Він зібрав на свої засідання представників різних релігій. Назва саміта виявилася дещо неграмотною, бо ж поєднала назви релігій і назву етносу : Всесвітня конференція християн, євреїв і мусульман (за газетою „Столичка”). Згідно газетних інформацій, на саміт прибула політична і релігійна еліта з понад 20-ти країн світу. Шуму до цього було багато. Рекламувалася участь в саміті Президента В.Ющенка і Прем'єра В. Януковича, предстоятелів Московського і Київського Патріархатів, інших знаменитостей. Кажуть, що десь 250 тис.

доларів вартував організатору конференції В.Рабіновичу приїзд в Україну колишнього прем'єра Пакистану Б.Бхутто, хоч вона по папірцю сказала мало чого цікавого і значимого. Зрозуміло, що євреїв України – організаторів саміту не міг не підтримати головний рабин Ізраїлю. Дізнавшись про його приїзд, до зали конференції зібралось багато представники різних спільнот єврейства України.

Проведені у США організацією Faith Communities Today дослідження росту 884 Церков, вибраних на основі випадкової вибірки, засвідчили декілька ключових факторів-стимуляторів цього процесу. Насамперед зростають набагато швидше, ніж інші, церкви, які готові змінюватися й приймати сучасні виклики. В 46% таких церков зросла кількість відвідувачів. Ріст у 37% мали церкви, які частково змінювалися, і лише 15% - тих, які схильні до консерватизму. Розміщення церкви також впливає на її зростання. Найбільше зросли громади приміської зони, найменше – сільські і невеличких містечок. Більше всього зростали молоді церкви, ті, які з'явилися після 1975 року, а також церкви, в яких переважають молоді парафіяни. В звіті про дослідження сказано: „Церква, в якій старше покоління домінує, схильна до формування певної закостенілості, що блокує їх подальше зростання”. Цікавим є те, що схильність до зростання мають церкви із багатонаціональною паствою. Менше зростають громади з переважанням білих (Християнський мир. - №7).

В цьому році святкування Пасхи католиками, протестантами і православними співпало. Відмінність в днях святкування Пасхи у східних і західних християн пояснюється різницею у вирахуванні дня весняного рівноденства за юліанським і григоріанським календарями. Покійний Папа Іван Павло II пропонував, починаючи з третього тисячоліття, відзначати Пасху одночасно. Проте його ідея не знайшла підтримки. Наступне співпадіння святкування Пасхи – 2010 рік.

Фашиствуючі молодчики із Євразійського союзу молоді в день Пасхи пройшли по Москві „Імперським маршем”.

Основна мета акції – „підтримка ідеї розвитку Росії як імперії, що відповідає її історичному шляху”. „Росія завжди була імперією і може зберегтися лише як імперія, як великий простір, що об'єднує народи континенту”, – звучало на мітингу маршируючих.

Дослідження „Стратифікація російського суспільства”, проведені вже цього року, засвідчили наявність в Росії 15% свідомих атеїстів. Виявили дослідження таку ж кількість тих, хто вірить в Бога, але не відносить себе до жодної конфесії. З 1991 року кількість атеїстів в країні зменшилася удвоє. Правда, дехто не відносить себе до них тільки уникаючи щодо себе

домінуючої нині в РФ громадської думки, яка часто сприяє розвитку моди на релігійність. Останнє визнають і самі церковники. Якщо серед атеїстів чоловіки становлять 66%, то в населенні країни чоловіки - лише 46%. Люди, які не вірять в Бога, за своїми соціальними параметрами і моральними якостями практично не відрізняються від решти громадян РФ.

Виходячи з того, що в Європі здавна існує чітке розмежування державного і церковного, нинішня глава ЄС Ангела Меркель заявила, що в Конституції не буде згадування про Бога і християнство, як того бажає ряд держав і зокрема Ватикан. Меркель мала з цього приводу розмову з Папою Бенедиктом XVI.

Раніше, як відомо, вона підтримувала вимогу католицької і протестантських церков з приводу такої згадки. В новому проєкті Об'єднаної Європи лише згадується її „культурна, релігійна і гуманістична спадщина”. Однак католицькі влади висловлюють своє обурення таким розгортанням подій. „Це - культурний позор і невігластво, - заявив португальський кардинал Жозе Полікарпо, - якщо не буде згадане іудео-християнське минуле в пролозі до майбутнього”. У Ватикані вважають, що тільки шляхом збереження християнських цінностей можна уникнути ризику втрати ідентичності європейських країн.

Міністра палива та енергетики України Юрія Бойка нагородили орденом святого Сергія Радонезського III ступеня. Як повідомляє «Новий Регион», цю нагороду міністр одержав 29 березня у Москві. Її вручив Патріарх Алексій II. **Юрій Бойко одержав нагороду як представник Фонду єдності православних народів.** Окрім українського міністра, нагородами також були відзначені посол РФ в Україні Віктор Черномирдін, заступник голови правління «Газпрому» Олександр Ананенков.

Міжнародний фонд єдності православних народів був створений 1995 року. Одним із напрямків роботи Фонду є допомога в проведенні щорічних виставок, фестивалів, відзначення днів слов'янської писемності та культури, проведення міжнародних конференцій, конгресів православної преси, а також благодійна діяльність.

Православних християн привітав з Великоднем товариш Геннадій Зюганов. З "Посланням" до віруючих з нагоди Великодня звернувся лідер КПРФ. Особливо тепло він відзивався про російських патріотів і пообіцяв, що їх надії збудуться. Від імені "російських патріотів" глава Компартії із задоволенням відзначив, що "останнім часом все голосніше звучить голос Російської Православної церкви, яка викриває бездуховність і користолобство, батожить кричущу соціальну несправедливість нинішнього російського життєустрою, опікується важкою долею багатьох наших співвітчизників, що опинилися без

коштів для існування, вказує на неприпустимість нехтування людською гідністю і національною самосвідомістю російського народу". "Сьогодні мені особливо приємно привітати з Великоднем всіх кліриків і мирян Російської Православної церкви, всіх православних християн, "во Отечестве и в рассеянии суших". Я вірю, що спільними зусиллями ми неодмінно відродимо Велику Росію з чистим і трепетним серцем Святої Русі", – пише Г.Зюганов. (За матеріалами: Інтерфакс-релігія)

Більш 25% віруючих християн і Великій Британії піддаються дискримінації за місцем роботи від своїх колег саме на релігійному ґрунті, - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з посиланням на Інтерфакс-Релігія. Про це говорять дані опитування Бі-Бі-Сі серед 604 жителів Великобританії, що назвали себе християнами. 19% респондентів визнають, що їх релігійні переконання є перешкодою в кар'єрному зростанні. Кожен третій учасник опитування вважає, що ЗМІ Великобританії ставляться до християнства упереджено і спотворюють його суть. Християнські церкви країни виражають заклопотаність процесом розмивання традиційних цінностей, що продовжується в сімейному і суспільному житті, відзначає Бі-Бі-Сі. "Агресивна мирська пропаганда вітає ідеї і погляди із закінченням на "ізм" і перешкоджає всьому, пов'язаному з християнством", - заявив, зокрема, отець Малколм Дункан, представник правозахисної християнської організації "Справи віри".

КАТОЛИЦИЗМ

Своє 80-річчя Папа Бенедикт XVI відзначив святковим богослужінням перед Собором св. Петра у присутності кардиналів, священників і десятків тисяч віруючих. Понтифік –

найстарший кардинал останніх декілька сот років, який став Папою. Коли обирали Климента XII Понтифіком, то йому, як і Бенедикту XVI, було 78. Останній – перший німецький кардинал, що став Папою, після Папи Віктора II, який очолював РКЦ в 1055-1057 роках. Про себе Бенедикт XVI на площі св. Петра сказав наступне: „Я реаліст і переконаний у внутрішній

силі віри. Переконаюся в цьому чимраз сильніше, у міру того, як католицизм стає дедалі більш „католицьким”, тобто всесвітнім. Тоді, як інші континенти відкривають свій спосіб бути християнами і католиками, Європа, опора і колиска католицизму, втрачає свій християнський дух. Для Римської Церкви це вирішальний виклик. Культура, що поширилася в Європі, абсолютно і

радикально суперечить не тільки християнству, але й релігійним і моральним традиціям усього людства”. Бенедикт XVI не має харизми свого попередника, хоч його і називають „войтиланом”, але його розум, логіка, широта поглядів підкріплені німецькою завзятістю, працездатністю, пунктуальністю і педантизмом (Експрес. – 17-18 квітня). Під час святкового сніданку в Апостольському палаці кардинали Римської курії піднесли Папі подарунок – 100 тисяч євро. Презентуючи його, декан колегії кардиналів Анжело Содано попросив Понтифіка використати кошти на підтримку християн Святої Землі.

Ватикан офіційно відмінив наявну у його віровчення концепцію „лімбо” – місце в чистилищі, куди попадають неохрещені малюки, а також душі тих, хто вмер до пришествя Ісуса Христа. При цьому богослови Апостольської столиці виходили з того, що діти вмирають по волі Бога, а його воля – несповідима. Відтак кожне неохрещене дитя ближче до Бога, ніж віруюча охрещена особа. Відтак його душа відразу попадає в рай.

Філософ Ю.Хабермас зауважив: нині необхідні мислителі, здатні перекласти зашифровані переконання християнської віри мовою секуляризованого світу. В наш час все більше актуалізується питання діалогу між вірою та розумом. Саме про це йшла мова у промові Папи на аудієнції для Римської Курії 22 грудня 2006 року. При цьому враховувалися дві наявні з проблеми точки зору. По-перше, секуляризований розум не здатний проводити справжній діалог з релігіями, якщо він залишається закритим до питання про Бога, бо ж це, зрештою, призводить до зіткнення культур. По-друге, релігії мають вступити в діалог заради служіння істині, а отже – релігії. Перед мусульманським світом нині стоїть завдання, дуже подібне до того, яке було нав'язане християнам у добу Просвітництва і здобуло реальне вирішення для Католицької Церкви внаслідок довгого та важкого пошуку цього на II Ватиканському Соборі. Про що йдеться? З одного боку, треба протистояти диктатурі позитивістського розуму, який виключає Бога з життя суспільства і цим позбавляє людину особливих критеріїв оцінки. З іншого боку, справжні досягнення Просвітництва – право людини і, насамперед, свободу віри та її сповідання, - треба визнати суттєвими елементами автентичності самої релігії. Подібно як свого часу християнство, так нині ісламський світ має ухвалити правильне рішення. Зміст діалогу між християнами і мусульманами має полягати в тому, що ми, християни, відчуваємо себе солідарними із всіма мусульманами, які через релігійні переконання виступають проти насильства, за єдність віри і розуму, релігії та свободи.

Усього на зустрічах з Папою Бенедиктом XVI з 20 квітня 2006 року по 19 квітня 2007 року побувало 3 млн 368 тис. прочан. Зокрема в недільних молитвах Angelus разом із Папою молилося 1 млн 460 тис. віруючих. На генеральних аудієнціях Понтифіка побувало 1 млн 20 тис. осіб. Він також дав приватних та індивідуальних аудієнцій для 352 тис. паломників. В літургійних відправах Святішого Отця взяли участь 536 тис. мирян. У Великодніх урочистостях і святкуваннях 80-річчя Папи у квітні взяло участь 435,5 тис. осіб.

Пасхальне послання Папи Бенедикта XVI ще раз засвідчило вселенськість католицької Церкви. В своєму посланні „Місту і світові” Понтифік згадав відсутність миру в Іраці, нестабільність ситуації в Афганістані, недооцінку внутрішньогополітичного стану в Судані, загрозу всьому Близькому Сходу політичної ситуації в Ливані. Він висловив сподівання на плідність діалогу між Ізраїлем і Палестиною. Серед інших проблем Папа виокремив тероризм, викрадення людей, голод, невиліковані захворювання, порушення прав людини, природні катаклізми, насилля на релігійному ґрунті та ін. Своє вітання із Пасхою Бенедикт XVI озвучив 62-ма мовами. Його промова на площі Святого Петра перед 100-тисячною аудиторією транслиувалася на 67 країн більше ста телеканалами. То ж в порівнянні з величчю католицької Церкви Московський Патріархат виглядає дрібною. Ось тільки незрозумілим є те, чому Апостольська Столиця так піддеслюється перед однією із двадцятки православних церков. Тоді й моська думає, що вона слон, як про це писав російський Крилов.

Бенедикт XVI має намір внести зміни до числа кардиналів, які мають право брати участь у конклаві. Кількість їх останнім часом скоротилася і становить 108. Це пов'язано не лише із смертю декого з кардиналів, а й у зв'язку із досягненням деким із них 80-річного віку. Нині у всьому світі 184 пурпуносців, з яких 76 вже втратили активне виборче право. Є ще такі, які до кінця року матимуть цей вік. Як відомо, максимальна кількість членів конклаву має бути не більше 120. Нині в ньому є 12 вакансій, до кінця року буде 17.

В книзі „Творіння і еволюція”, яка нещодавно вийшла німецькою мовою, налаштований взагалі ортодоксально Папа Римський Бенедикт XVI висловився дещо незвично як для ідеолога християнства. Він визнав слушність теорії Дарвіна. Понтифік пише, що „теорія еволюції Дарвіна – більше, ніж гіпотеза”. Водночас Бенедикт XVI не вірить в теорію „розумного задуму”, згідно якої людина не пішла від мавпи. По суті справи, Папа у своїй книзі показав себе прихильником так званого наукового креаціонізму – віри в те, що виникнення життя – справа рук Бога, а наступні процеси відбувалися за науковою схемою. Бенедикт XVI відзначає, що теорія еволюції нездатна якось внятно з'ясувати питання виникнення життя на Землі. Там саме й залишається місце для Творця – на самому початку історії. До речі, подібну думку обстоював і покійний Папа Іван Павло II.

Папа Римський у своїй новій книзі звинувачує розвинуті країни в тому, що вони віками грабували й експлуатували Африку й інші бідні регіони планети, робещували місцеве населення, не несли до нього освіту. „Замість того, щоб принести їм Бога і зберегти все краще в їх традиціях, - зауважує Папа, - ми принесли їм цинізм світу, в якому немає Бога, а є лише сила і прибуток”. Неочікувано Папа добрим словом згадав Карла Маркса, зокрема його думку про людину як жертву відчуження, втрату робітниками сенсу життя в процесі праці в епоху капіталізму, перетворення їх у деталь велетенського машинного механізму.

Беатифікація Папи Івана Павла II знову відкладена. В докладній доповіді про життя Понтифіка було зафіксоване чудесне зцілення ним після смерті від хвороби Паркінсона 46-річної французької черниці Марі Симон-П'єр. Але ще треба попрацювати спеціальній медкомісії, яка має засвідчити достовірність або спростувати факт незбагненого зцілення. Лише її висновок дасть підстау для проголошення Івана Павла II блаженним. Комісія мала 130 зустрічей з людьми, опрацювала великий масив написаного про Папу. Для приєднання до лику святих потрібне друге чудо (Дзеркало тижня. - №13).

По-своєму відзначають Воскресіння Христове католики Філіпін, які становлять 80% населення цієї країни. Тут побутує, хоч і засуджувана Церквою, традиція розп'яття людей за власним бажанням. Віруючі вдаються до такого вчинку, щоб спокутувати гріхи або вчинити це замість молитви за здоров'я близької особи. Цього року в місті Сутуд поблизу столиці країни на хрест пішло 20 філіпінців. Церемонія розпочалася із бичування кандидатів на розп'яття батогами. Потім долоні та стопи добровільців прибили до хреста цвяхами довжиною 10 сантиметрів, попередньо дезинфікованими у спирт. Обряд цей проводиться тут не вперше. Ще не було випадків, щоб хтось помер чи залишився калікою.

Західні газети відзначають помітну зміну в орієнтаціях Бенедикта XVI на одяг. Якщо до обрання Папою він носив винятково чорний колір, то тепер його можна побачити в шикарних пурпурно-червоних одяжках, в сутані з оригінальними золотими застіжками, у камілавці з хутровою верхівкою. Папа віддає перевагу різним екстравагантним головним уборам перед простими кардинальськими. Він одягає білу бейсболку, носить окуляри від Gussi, сміло використовує у своєму гардеропі одяг західних зразків. Понтифік замовив собі декілька одягів в будинку моди „Райнардо Манчінеллі”, послугами якого він користувався як кардинал. Але цим він викликав невдоволення фірми „Гаммареллі”, шевці якої обшивали понтифіків ще з 1792 року. Прийшлося ватиканській адміністрації засвідчити, що наступні замовлення Папи будуть у неї.

Папа Бенедикт XVI звинуватив багаті країни в пограбуванні Третього світу. В новій своїй книзі Понтифік зауважує, що, прагнучи до влади і грошей, багаті країни безжалісно грабили і руйнували Африку й інші бідні регіони, поширюючи там цинізм безбожного світу. Папа засудив торгівлю наркотиками і „секс-туризм” як ознаки світу „пустих людей”, що живуть в матеріальному статку. Він пов'язав багатство розвинутого світу з тяжкими умовами життя народів Африки. „Ми бачимо, - зауважив Понтифік, - як наш стиль життя, історія, в якій ми брали участь, зняли з них останню сорочку і продовжують знімати”.

Незважаючи на протести представників Церкви, філіпінці продовжують розпинати себе на хрестах. У Страсну п'ятницю сім філіпінських віруючих, на знак спокутування гріхів, розпинули себе на хрестах, передає агентство Ассошіейтед Прес. Жителі села Сан Педро Кутуд (San Pedro Cutud), яке знаходиться в 70 кілометрах на північ від столиці Філіпін, вже не

перший рік проводять цей ритуал в Пристрасну п'ятницю. Сім філіппінців півтора кілометри несли на собі на вершину пагорба дерев'яні хрести, на яких вони потім були розп'яті, зображаючи останні години життя Ісуса Христа. Ноги і руки віруючих прибили до хрестів 10-сантиметровими цвяхами, які були заздалегідь продезинфіковані. Один з тих, що засудив до себе до розп'яття, Рубен Еньяхе (Ruben Enaje), 46-річний виготівник рекламних щитів, бере участь в цьому ритуалі вже в 21-й раз. Крім того, десятки напівроздягнених чоловіків на знак спокутування гріхів б'ють себе бамбуковими палицями. За видовищем спостерігали більше ста іноземних туристів. За словами місцевих поліцейських, багато хто з них розташувався біля підніжжя пагорба, щоб просто спостерігати за цим дійством. (За матеріалами Риа-Новости)

Ізраїль відмінив візит своєї урядової делегації до Ватикану, наміченого на 29 березня. У Римі повинно було, нарешті, відбутися перше пленарне засідання змішаної комісії на високому рівні після 5-річної перерви, присвячене виробленню угоди про юридичні, фінансові і господарські аспекти статусу Католицької церкви на території Держави Ізраїль. Переговори з цього питання почалися 11 березня 1999 року, після чого періодично поновлювалися контакти на технічному рівні. Основоположний договір про відносини між Ватиканом і Ізраїлем був підписаний ще в 1993 році, нова угода покликана його істотно доповнити. У середині березня в Єрусалимі відбулася зустріч делегацій Комісії Святого престолу з відносин з іудаїзмом і Головного рабинату Ізраїлю. У завершальному комюніке, зокрема, підкреслювалася необхідність «берегти цілісність і гідність святих місць, культових зон і кладовищ всіх релігійних общин». Ніяких пояснень причин відміни візиту до Ватикану ізраїльська сторона не представила

Монашки, які забажали пограти в казино, були схоплені начальством і зараз розпочалося спархіяльне розслідування. Католицька єпархія на Філіппінах почала розслідування дій трьох черниць, "спійманих" за участю в азартних іграх. Троє черниць було "увічнено" камерами спостереження одного з клубів Маніли, коли вони грали в карткову гру "блэк джек", після чого перейшли до ігрових автоматів. За словами архієпископа Лінгейенсько-дангупанського Оскара Круса, черниці поводитися "ганебно" і єпархіяльні власті – за наслідками відповідного розслідування – приймуть по відношенню до них дисциплінарні заходи. Зі свого боку, представник філіппінської Корпорації ігор і розваг постарався мінімізувати значення цього інциденту. "Черниці – безневинні створення, вони абсолютно не досвідчені в реаліях навколишнього їх світу, – заявив він. – Я не хочу сказати, що вони святі, але пам'ятаймо, що, хоча вони і зайшли в цей клуб, вони не грали на гроші". (Благовест-инфо)

Нова історична книга, присвячена політиці Ватикану в роки Другої світової війни, звинувачує Понтифіка того часу Пія XII в расизмі. Італійський історик Умберто Джентілоні цитує послання Папи до британських дипломатів, в якому просить англійські власті не направляти до Риму темношкірих військовослужбовців. Одна з телеграм, на яку посилається

історик, датується 26 січня 1944 року. За декілька днів до її відправки до Італії прибули перші британські загоны. "Понтифік сподівається, що серед військових, які будуть відправлені до Риму, не буде темношкірих солдатів", – пише британський дипломат своєму керівництву в Лондоні. У своїй телеграмі співробітник посольства критикує церкву за подібний прояв расизму. "Ватикан розглядається понтифіком як символ західної культури, який знаходиться під контролем білих", – пише він. (Media International Group)

ПРОТЕСТАНТИЗМ

В турецькому місті Смірна у квітні по-звірячому в приміщенні протестантського видавничого дому Zirve було закатовано трьох християн. Вони працювали над виданням і поширенням Святого Письма в Туреччині. Жертвами стали німецький місіонер Тільман Геске і двоє місцевих громадян. Останнім часом видавництво не один раз одержувало погрози з боку мусульманських фундаменталістів. Один із п'яти затриманих заявив: „Ми зробили це не для себе, а заради нашої релігії. Нашу релігію руйнують. Нехай це стане попередженням для ворогів нашої релігії”. Офіційна Анкара вситупила із засудженням злочину. Міністр внутрішніх справ Абудулькадір Аксу назвав його „страшним випадком, що скерований на руйнування суспільного спокою, віри, стабільності і терпимості”.

Американська делегація християн-євангелістів, перебуваючи в Ізраїлі з нагоди сорокаріччя воз'єднання Єрусалиму, зачитала в Кнессеті незрозумілого змісту „покаянний лист” від лідерів євангельських громад світу. „Від імені мільйонів християн, які люблять Ізраїль і моляться за нього, - говорить в ньому, - ми хочемо покаятися преред вами за злочини (не сказано, які? -РП), що скоєні в ім'я християнства проти єврейського народу. Ми згрішили проти Господа і проти вас. Ми не жили за заповідями, які дало нам Святе писання: любити Бога всім серцем і любити ближнього, як самого себе”. Чи то євангелісти погано в Біблії знаються, бо ж відомо, що названі ними заповіді любові не мають ніякого відношення до старозавітної моралі іудаїзму і проголошені Ісусом Христом. Євангелісти США, які є найбільшою протестантською спільнотою країни, вірять, що відтворення держави Ізраїль є виявом здійснення біблійного пророцтва і розглядають чомусь проізраїльську і водночас антимусульманську політику релігійним обов'язком всіх християн світу.

Ми вийшли з індустріального віку й живемо у вік інформації. Це все частіше визнають пастори протестантських церков Росії. Вони вважають, що телебачення нині є одним із найбільш актуальних і сучасних способів донесення Євангелія до мільйонів людей. „Гляньте, де нині найчастіше знаходяться люди? Де вони проводять свої вечори? Де молодь проводить щодня свій вільний час?– питає протестантський часопис. – Відповідь одна: вони всі сидять біля екранів телевізора”. Статистика твердить, що кожна

людина в середньому щодня віддає телебаченню три години. То ж протестанти роблять висновок: прийшов час християнам взяти руль у свої руки: керувати інформацією і створювати її. Християнство зробило велику помилку, коли на зорі телебачення відкинуло його.

Кожний шостий пастор протестантських церков Нідерландів є невіруючим або виявляє невпевненість в існуванні Бога. Анкетування проводили конфіденційно. Голова синоду протестантської церкви Ян-Герд Хеєтдерк заявив, що служителі церкви також мають право на свободу совісті. Однак він попросив їх утриматися від публічних заяв про свій атеїзм. Здебільшого пасторам з таким світоглядом десь 55-65 років. Як не дивно, але молодші виявилися набожнішими. Протестантська церква – друга за кількістю парафій в Нідерландах. Її громади відвідує десь 2,5 млн осіб. Пересічні віруючі країни висловили своє обурення такою інформацією.

Лютеранська церква Норвегії звернулася до уряду з проханням приділити більше уваги програмі стабілізації клімату в країні, бо ж його зміни, особливо в Півд.Хемпширі, призводять до зростання смертності. Особливу турботу викликає зростання виробництва вуглекислого газу, що негативно впливає на клімат. Тисячі людей вмирають у світі від цього.

ПРАВОСЛАВ'Я

Католикос-патріарх всієї Грузії Ілія II вперше здійснив дружній візит до арабських країн.

Разом з ним в поїзді до Кувейту і Бахрейну був голова Управління мусульман Кавказу шейх-уль-іслам Аллахшукюром Паша-заде. В Кувейті, окрім зустрічі з вищими державними діячами, кавказькі духовні лідери мали також зустріч із міністром ісламських справ. В Бахреїні їх також приймали вищі державні і духовні посадовці.

Лунають голоси про необхідність канонізації покійного президента Грузії. Біля родового будинку першого президента Грузії Звіада Гамсахурдіа "Колхська башта" в центрі Тбілісі його прихильники звернулися до уряду і Грузинської Православної Церкви з пропозицією зарахувати покійного до святих. Напередодні власті грузинської столиці заявили, що досягли угоди з сином колишнього президента Георгієм, відповідно до якого Звіада Гамсахурдіа поховують в пантеоні письменників і громадських діячів на горі Мтацмінда. (Седмица)

Відомо, що Патріарх Російської Православної Церкви Олексій II давно тяжко хворіє. Всі помітили його відсутність на похоронах першого Президента Росії Б.Єльцина. В ці дні Патріарх нібито знаходився на лікуванні в Швейцарії. Там він нібито пережив уже дві клінічні смерті. Лікарі вважають

шанс вижити у Олексія II мінімальний. Навіть проциркулював слух про його смерть. Водночас, згідно інформації ИТАР-ТАСС, нібито владика сам передзвонив у Патріархію і повідомив, що 1 травня він повертається до Москви. Патріарх з лютотою живе вже 79-й рік. Восени 2002 року в Астрахані він мав тяжкої форми інсульт. Протягом року йшов процес відновлення його здоров'я.

Патріарх Московський Олексій II у своєму Пасхальному посланні зауважив, що „поруч з нами є багато людей, які вважають, що свободу приносять гроші або влада, сила або здоров'я, всездозволеність або безморальність. Вшановуючи цих ідолів віку цього, змагаючись в гордині та егоїзмі, вони до часу не помічають те, як все глибше і глибше занурюються у рабство – у рабство себелюбства, пороку і пристрастей. Благо, що є ще такі, хто приходить до храму Божого і тут пізнають, що є істинна свобода і як стати на шлях вдосконалення” (Церковний вестник. - №7).

Патріарх Московський Олексій II висловив свої сподівання на зустріч із Папою Римським. Але при цьому він знову застеріг, що це відбудеться „після розв'язки суперечок з Ватиканом”. А це ті ж звинувачення останнього у прозелітизмі, „нищенні” трьох епархій в Україні та ін. Відтак напрошується висновок, що зустріч ця не відбудеться.

Патріарх Московський Олексій II дозволив проводити вінчання у церкві-вагоні. З цією метою упорядковано в Петербурзі перший спеціальний весільний потяг. Спочатку він курсуватиме між Пітером і Москвою, а потім відправлятиметься і в інші регіони Росії. Буде й так, що цей потяг для деяких пар молодят стане водночас і засобом проведення весільних подорожей. Таких поїздів з часом появиться декілька.

Становище Патріарха Єрусалимського Феофіла III ускладнилося після того, як нещодавно з вимогою його відставки виступила організація грецьких православних Ізраїлю. Відомо, що попередній Патріарх Іриней I не погодився з усуненням його із посади за продаж ізраїльтянам декількох приміщень Церкви. Він продовжує діяти як патріарх, маючи, з одного боку, підтримку групи лоялістів, а з другого – Ізраїлю, який не визнав офіційно обрання Феофіла III. А, як відомо, для офіційного вступу на престол Патріарха, окрім згоди Йорданії та Палестини, має бути згода й Ізраїлю.

МУСУЛЬМАНСЬКИЙ СВІТ

Відтепер поліція Ірану буде затримувати жінок, зовнішній вигляд яких не відповідає строгим вимогам ісламу. Арештовувати будуть тих, хто носить короткі манто (плащі), облягаючі штани і шалі, з-під яких висовується

волосся. На перший раз з дамами проведуть відповідну бесіду на поліцейській дільниці. Вони зобов'язані будуть дати письмове зобов'язання не повторяти цю аморалку. До дільниці будуть запрошені батьки дівчат з одягом, який відповідає вимогам мусульманської моралі. До поліції можуть потрапити й чоловіки з неадекватним одягом і символікою на ньому.

На посаду Президента Чечні вступив 30-літній Рамзан Кадіров. Цікавим є те, що, знаючи що він є висуванцем Москви, із мусульманських лідерів його з президентством вітав лише король Саудівської Аравії, де Рамзан побував у хаджі незадовго до вступу на свою нову посаду. А між тим відомо, що Саудівська Аравія є країною, яка офіційно підтримує ваххабітів, чийм непримиренним ворогом оголосив себе Кадіров.

Після терактів 11 вересня 2001 року «Аль Каїда» придбала в очах широкої публіки всього світу репутацію втілення і головної ударної сили

джихадизму - "священної" війни радикального ісламізму проти християнського Заходу. Проте експерти не забарилися виступити з попередженнями, що реальна дійсність куди складніше за цю просту схему. В їх середовищі домінує думка, що "Аль Каїда" є всього лише однією з гілок сучасного джихадизму, причому далеко не найвпливовішою і порівняно нечисленною. Більше того, антизахідний тероризм "Аль Каїди"

піддався і піддається різкій критиці з боку багатьох лідерів джихадистських рухів, які ставлять основною задачею не організацію глобального походу проти західної цивілізації, а послідовне перетворення мусульманського світу у дусі фундаменталістського Ісламу. Загалом ідея джихаду присутня в мусульманському менталітеті з часів пророка Мухаммеда. Проте мусульманські теологи незмінно вважали джихад колективною справою всього співтовариства правовірних, а не індивідуальним підприємством окремих груп або людей. Сучасні екстремісти, навпаки, упевнені, що приналежність до джихаду - це особистий обов'язок кожного мусульманина, здатного носити зброю в боротьбі з невірними. Цю ідеологічну установку 11 років тому виразив Бен Ладен, який заявив, що участь в джихаді - це другий священний обов'язок кожного мусульманина, поступливий по важливості тільки твердості у вірі. Бен Добрий і його однодумці

стверджують, що Захід де прямо, а де побічно, окупував або як мінімум підпорядкував мусульманські землі, звільнення яких - борг всіх правовірних. Боротьба за це звільнення вимагає тотальної і постійної мобілізації захисників

ісламу, яка і складає основу джихаду. Ідеологи сучасного джихаду бачать в нім перманентну мусульманську революцію, яку можна і повинно вести будь-якими засобами, що обіцяють перемогу.

Активізацію "Аль Каїди" в кінці 1990-х років можна вважати відчайдушною спробою переламати ерозію "класичного" джихадизму, що намітилася, за допомогою виведення його операцій на всесвітню арену. Фактично, цілком можна говорити про громадянську війну всередині

джихадизму, яка й привела до його глобалізації. США першими серйозно постраждали від цієї військової ескалації джихадистів, проте за великим рахунком вона спрямована не проти них, а знову-таки проти "ближнього ворога" в мусульманському світі. Розчарувавшись в можливості скидання секулярних урядів мусульманських країн і заміни їх теократичними режимами за допомогою гри на внутрішньому полі, джихадистський "глобалізм" вирішив переламати ситуацію за допомогою використання зовнішніх важелів. Головний розрахунок тут був на забезпечення масової підтримки жителів цих країн, які повинні були оцінити удари по США як доказ, що "Аль Каїда" та її союзники мають права на лідерство в боротьбі проти їх власних урядів. "Аль Каїда" послала своїх камікадзе саме в США не із-за своєї початкової і ірраціональної ворожнечі до цієї країни, а на основі цілком прагматичного розрахунку. У мусульманських, і перш за все в арабських країнах Америку вважали головною опорою Ізраїлю і до того ж не могли примиритися з розміщенням американських озброєних сил на священній землі Саудівської Аравії. Це означало, що теракти в США викличуть куди сильніший резонанс в країнах Ісламу, ніж аналогічні вилазки в будь-якій іншій західній країні. Така тактика повністю відповідала центральній стратегічній установці "глобалізму", який прийшов до

твердого висновку, що для перемоги над "ближнім" ворогом треба спочатку атакувати його головного патрона в особі США, Ця тактика була введена в дію задовго до подій 11 вересня; наприклад, її демонстрацією стали вибухи поблизу американських посольств в Кенії і Танзанії, здійснені ще в 1998 році. Не можна не визнати, пише Гергес, що ця стратегія збільшила авторитет "глобалізму". Проте всередині джихадизму вони все одно залишаються в меншині, помітно поступаючись за чисельністю релігійним націоналістам. Останні продовжують рішуче заперечувати проти виведення джихаду за межі мусульманського регіону і розв'язування війни проти західних країн. Більш того, ворожнеча між "старими" і "новими" джихадистами - "регіональщиками" і "глобалізмом" - посилилася настільки, що почала відкрито вестися навіть на медійному фронті. Ця боротьба ведеться не за чистоту ідеології, а за куди більш земну мету, контроль над всім джихадистским рухом. "Регіональщики" дорікають "глобалізму" в тому, що ті своїми антизахідними діями розв'язали руки автократичним керівникам мусульманських країн, які в союзі з США змогли розвернути широке настання на сили ісламізму. Вони також заявляють, що акції "Аль Каїди" без потреби і, головне, без всякої користі помножили число ворогів мусульманської релігії по всьому світу. Як не дивно, західні журналісти і аналітики навіть і зараз майже не звертають уваги на цю конфронтацію і продовжують представляти джихадизм у вигляді єдиного спаяного табору.

Новий переклад Корану, виконаний професором Лалі Бахтіяр, американською мусульманкою, накликав на перекладачку гнів ісламських фундаменталістів, пише The Times. Обурення викликала сура 4, вірш 34, що зазвичай переводиться так: "Чоловіки – опікуни своїх дружин, оскільки Аллах дав одним людям перевагу перед іншими... Добродійні жінки вірні... і зберігають честь, яку Аллах велів берегти. А тих дружин, у вірності яких ви не впевнені, перестерігайте, уникайте їх на подружньому ложі і, нарешті, побивайте". 68-річна Лалі Бахтіяр упевнено заявляє, що будь-який, що розуміє цей вірш як дозвіл застосовувати фізичне покарання, вільно або мимоволі обмовляє іслам. Ключове слово цього вірша, "дараба", має в арабській мові близько 25-ти значень, серед яких: "удар", "бич", "домашня тварина" та інші. Проте переважну більшість перекладачів використовує дієслово "бити". Сім'я Бахтіяр не приховує, що побоюється за безпеку Лалі, проте професор вважає, що тільки Аллах може вирішити, чи винна вона понести покарання за свої переконання. Перу професора належить більше 30-ти дослідження ісламу. У своєму перекладі Корану англійською мовою, який вона робила протягом семи років, Бахтіяр допустила цілий ряд "вольностей": наприклад, замінила слово "Аллах" на слово "Бог" і викреслила визначення "невірний". Новий переклад вийде у світ 10 квітня, але вже сьогодні він викликає активні дискусії: пристрасті киплять на телебаченні і в Інтернеті. Багато представників ісламських кіл обурені ще й тим, що професор Бахтіяр не має класичної арабської освіти, оскільки перейшла в іслам з християнства. (Джерело: Інститут релігії и політики)

У пресі ФРН розгорається дискусія про "тиху ісламізацію Німеччини" (за формулюванням тижневика "Шпигель") і "перспективи втрати Німеччиною європейської ідентичності". Приводом для дебатів послужило вирішення судді з федеральної землі Гессен, яка з посиланням на сури Корану фактично визнала за чоловіком право піддавати дружину тілесним покаранням. Суддя відмовила громадянці ФРН марокканського походження в розлученні з чоловіком, що отримав виховання в Марокко, до закінчення випробувального терміну тривалістю в один рік. 26-річна позивачка наполягала на достроковому розлученні, оскільки чоловік публічно бив її і загрожував убити. Суддя ж нагадала позивачці, що Коран не забороняє жорстоке поводження з жінкою, і мусульманській дружині "слід миритися з тим, що чоловікові дано право на тілесне покарання дружини". Тим часом кримінальний кодекс ФРН кваліфікує тілесні ушкодження і загрозу фізичної розправи як злочини. ІТАР-ТАРС констатує, що вирішення судді, що стало надбанням гласності завдяки активності адвоката жінки, викликало обурення представників всіх політичних партій і організацій. "Якщо ставити сури Корану над Конституцією ФРН, то можна розпрощатися з Німеччиною" – вважає генеральний секретар ХДС Рональд Пофалла. А прес-секретар Центральної ради мусульман Німеччини Нуран Сойкан призвала суди Німеччини керуватися законами ФРН, а не Кораном, нагадавши при цьому, що "навіть в мусульманських країнах жінка, яку б'є чоловік, має право на розлучення". Позивачка, яка народилася і виросла в Німеччині, направила у вищестоячу судову інстанцію прохання про відлучення судді від ведення її справи у зв'язку з упередженістю. Її прохання було задоволене. А судді, що заявила про свою надмірну прихильність Корану, довелося принести вибачення за порушення правових норм країни. Німецькі суди неухильно визнають право мусульман на підтримку релігійної і національної самобутності. Стаття 4 Конституції ФРН гарантує "недоторканність свободи віросповідання, свободи совісті і свободи релігійних і світоглядних переконань". Зовсім недавно Конституційний суд ФРН суд відмінила заборона на носіння вчительками-мусульманками головного хустки-хиджаба під час занять в державних школах. КС виступив також проти звільнення продавщиці-мусульманки з торгового центру в Гессене із-за її небажання зняти на роботі хиджаб. Суд в Дортмунде визнав неправомірною відмову в прийомі на роботу на посаду виховательки дитячого саду мусульманці, що наполягала на носінні хиджаба під час роботи. В той же час КС ФРН, керуючись принципом нейтралітету держави в світоглядних питаннях, заборонив розмішувати в школах Баварію розп'яття як символи християнства. Тим часом в мусульманській Туреччині носіння хустки на державній службі вважається виразом прихильності певним політичним поглядам і не дозволено.

Мусульманська жінка не повинна носити паранджу під час відвідин зарубіжних країн. Таку несподівану заяву зробив в неділю, 18 березня, великий муфтий Єгипту шейх Алі Гомаа, в ході щорічної конференції в

Університеті Айн Шамс в Каїрі, - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з посиланням на MIGnews. Вислови шейха викликали бурю гніву в Єгипті і інших мусульманських країнах. В інтерв'ю єгипетській газеті "Аль-вафд", шейх Гомаа сказав, що не доречно для мусульманської жінки, носити паранджу в країні, де це не прийнято, оскільки "це може спровокувати політичні проблеми". Проте, мусульманські релігійні діячі у всьому світі більшою мірою схильні до інших думок. Нагадаємо, що раніше австралійський муфтий Тадж Аль-дін аль-Хилали, завив, що жінки з непокритою головою подібні до "оголеного м'яса". "Якщо ви залишите м'ясо неприкритим, то зб'яжуться коти і зжеруть його. Чия це помилка? Котів або неприкритого м'яса?", - логічно уклав аль-Хилали. Його вислови також викликали хвилю критики у всьому світі. Деякі утледіли у висловах муфтія спробу узаконити напади на жінок, що не носять традиційну мусульманську хустку, – хиджаб.

ІУДАЇЗМ

Члени антисіоністської організації «Нетурей Карта» засвідчили свою повагу лідеру Хізбалли шейху Хасану Насралле. Ізраель Гірш, один із лідерів організації, син рабина Моше Гірша, висловив сподівання, що незабаром буде проголошено незалежну Палестинську державу, а в найближчій перспективі «Всевишній, як сказано в книзі Амоса, знищить Ізраїль». Він благословив створення уряду національної єдності Палестинської автономії. Організація сподівається одержати посаду міністра в її уряді. Рабин Ізраель Гірш критикував главу ПА Махмуда Аббаса за його «капітуляцію перед американцями і сіоністами». Він водночас заявив, що «будь-який ісламський режим кращий за сіоністський» (Персонал-плюс. - №15).

До незвичайних способів формального дотримання Закону удається держава Ізраїль. Ізраїльська армія продала всіх своїх собак на час майбутнього свята Песах, повідомила в понеділок газета "Маарів". Причиною такого незвичайного рішення стала відсутність у військових собачого корму, відповідного вимогам пасхального кашрута (відповідність продуктів нормам іудаїзму). "Євреєві в Песах не можна не тільки їсти квасне, але й отримувати з нього користь. Оскільки використання собачого корму служить інтересам армії, нам не можна бути власниками собак", – цитує "Маарів" представник військових, що пояснив суть операції. Тому животные, які будуть змушені обходитись продуктами с содержанием пивных дрожжей, які є забороненими в Песах, перейшли на святкову тиждень у власність нееврея – друга Лабиба Насера ад-Дина. Насправді ні собаки, ні корм для них не полишали розміщення армійських частин. По закінченні Песаха, який в цьому році святкувався 2-9 квітня, угоду буде анульовано. (Риа-Новости)

Поліція Німеччини приступила до розслідування антисемітського інциденту, який відбувся під час однієї з лекцій в поліцейській академії столиці країни, - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з

посиланням на mignews.com. Перед рекрутами виступав німецький єврей Йосеф Бахар, що пережив Холокост. В ході лекції з аудиторії почулися вигуки "Нам набридло слухати про Холокост". Хтось з молодих полісменів заявив, що євреї самі винні в тому, що відбулося, тому що вони "дуже багаті". Інцидент відбувся ще в кінці лютого, проте справу розголосили тільки зараз. Багато політиків звернулися в поліцію Берліна з вимогою розслідувати антисемітську витівку молодих вартових правопорядку. Представники поліції повідомили про свій намір покарати учнів поліцейської академії, які замішані в інциденті. Сам Йосеф Бахар відмовився коментувати скандал, проте заявив, що задоволений вирішенням поліції розслідувати подію.

БУДДИЗМ

Тибетці, які мешкають в індійському штаті Дхарамсала, протягом року проводитимуть особливі молебні і будуть поститися з метою в такий спосіб відвернути несприятливі впливи на Далай-ламу. Вони уникатимуть невегетаріанської їжі, присвятивши цей акт довголіттю свого духовного лідера. Навіть ті, хто займається бізнесом – куплено-продажою невегетаріанських продуктів - майже на один рік (з 11 квітня 2007 року і до 2 лютого 2008 року) цим займатися не будуть. Все це тому, що 2007 рік постає і сприятливим і грізним для Далай-лами.

Надто урочисто і барвисто відзначають буддисти Тайланду Новий рік. Свято це цього року припало на 13-15 квітня. В ці дні облили когось водою не тільки бажано, а треба обов'язково, бо ж вода – це символ життя, оновлення, фізичної і духовної чистоти. Прийнято виходити на піщані береги, обсіпатися піском, бо ж кожна піщинка змиває гріхи. В Тайланді відзначення Нового року має публічний характер, на відміну від відзначення його в інших країнах як сімейного свята.

Буддисти Тайланду пожертвували кошти на партію із 140 тис. пакетів кислих цукерок. Мета цієї акції – не допустити втому водіїв під час відзначення цього Нового року в країні. Такі цукерки нібито знімають сонливість. Всі пакети були заздалегідь освячені буддійськими монахами.

В буддійському монастирі Ват Ча Луанг (Храм Тигра) тайландської провінції Канчанабуррі треба бути надто обережними. Тут монахи мирно живуть з тиграми, разом гуляють, разом їдять, зустрічають туристів. Проте останнім треба бути надто обережними і обачливими. Так, із-за незнання того, що тигри сприймають червоний колір як колір м'яса, ледь не мала неприємності наша туристка Антоніна Малей. Вже облизуючись, тигр дивився на її червону безрукавку. Прийшлося туристці тут же переодягнутися. Благо що тайці повсюди продають футболки.

Життя Далай-лами і в Індії в небезпеці. Індійські ісламські виступили з погрозами на його адресу. Прийшлося збільшити охорону його палацу в Дхарамсалі, де нині проживає тибетський вигнанець з 1959 року. Акцію проти

71-річного Далай-лами має здійснити угруповання „Лашкар-і-Тайба”, яке бореться проти індійського правління в Кашмірі. В Непалі, де проживає 3 мільйони буддистів, ченці і миряни моляться за безпеку „апостола ненасильництва і миру”. Представник мусульман в Непальському форумі міжрелігійного діалогу Абдул Дефан висловив здивування з приводу заяв індійських ісламістів, бо ж у Далай-лами ніколи не було проблем у відносинах з мусульманами, а відтак вбити таку людину без гріха не можна.

ІНДУЇЗМ

В Індії завершилося будівництво найбільшої у світі статуї мавп'ячого бога Ханумана. Всередині якої знаходиться храм. Вхід в нього знаходиться між зубами демона, голова якого валяється біля ніг Ханумана. Спорудження цього чудо-храма продовжувалося 12 років. Висота статуї 32,9м.

Лондонський безробітний 32-річний Стів Купер за порадою друзів вирішив відвідати Індію. Подорожуючи країною, він потрапив у місті Суратштаті (штат Гуджарат) до храму богині Бахучараджи. Священик храму знайшов багато спільного в зображенні богині і британця. Він оголосив його реінкарнацією Бахучараджи, запропонував залишитися при храмі. Відтепер до реінкарнації богині приїздять за благословенням люди зі всієї Індії.

Відома британська актриса Елізабет Херлі може бути ув'язнена на три роки за недотримання під час весілля з бізнесменом Аруном Найаром індійських традицій і образу релігійних почуттів індусів. Зокрема, під час весілля Херлі відмовилася бути босою і не вживати алкоголь. Замість того, щоб сидіти на підлозі, молодята під час ритуалу сиділи на дивані. На індуських весіллях не прийнято цілуватися, а вони не дотрималися цього звичаю. Як доказ, якийсь Вішну Ханделвал передав до суду весільні фотографії. Водночас висловив претензії до своєї невістки і батько Аруна Вінод Найар. Він висловив претензії невістці за недостатньо учтивє ставлення до нього, відсутність уваги під час весілля. Херлі була зайнята європейськими знаменитостями, запрошеними на весілля, а відтак вся рідня почувала себе людьми другого сорту. Із-за цього Вінод Найар порвав будь-які зв'язки із своїм сином.

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЛІГІЇ

Національний центр караїмів відкрито в історичному центрі Тракаю (Литва). Він розмістився в чарівній місцині між двома озерами – Татарішки і Гальве. В караїмському домі є кімнати для зустрічей і зборів, готель, кафе, в якому можна поласуватися блюдами караїмської кухні

В Краснодарі влада заборонила діяльність Православної Слов'янської спільноти із-за пропаганди нею нібито фальшивого вчення, фанатизму її

вірних. З'явилася громада конфесії в столиці краю в 2000 році. Вона всіляко доводила свою вірність ведичній культурі.

НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ

Канадські фахівці Девід Мейтас і Девід Кілгура протягом двох місяців провели незалежне розслідування ставлення китайської влади до Фалунь Дафа. «На основі того, що ми тепер знаємо, ми прийшли до важкого висновку, що звинувачення у вилученні життєвих органів у живих послідовників Фалунь Дафа є достовірними», - заявили вони. «Ми вважаємо, що масове вилучення органів без згоди на те практикуючих Фалуньгун, відбувалося й раніше і продовжує відбуватися й сьогодні у величезних масштабах». «В Китаї виявлено 36 таборів, в яких у живих людей вирізують внутрішні органи для продажу їх»-, твердить газета «Фалунь Дафа в мире» (вип.14).

Газета Церкви Божої Матері „Великий Собор” задає цікаве питання: „Чи не поставити виголошене нині Слово Пречистої Діви - цей богомислений шедевр вище Євангелій (хоч і богонатхненних, але написаних простими смертними)? Чи не поставити одкровення Преполоуханної, Премилосердної, неприналежної гріху Богородиці вище послань апостола Павла (тричі переписаних римськими інституціоналами, не говорячи про те, що автор їх, хоч і мав особисте одкровення Христа, але вчив на правду рабінизму на християнській основі)? Тоді відбудеться порушення канону і весь світ пізнає нескінченно продовжуване одкровення Всевишнього!... Проснись, людство! Побач солодшу Діву – Богоматір Солов'їної гори!”

Московське відділення міжнародної місії „Євреї за Христа” провело акцію „Візитів”. Співробітники місії щодня протягом десяти днів проводили особисті зустрічі, бесіди і вивчення Біблії із нецерковленими євреями, з якими познайомилися під час вуличних проповідей. Назва нашої організації „Євреї за Ісуса” – говорить сама за себе: хто ми, у що віримо і чим займаємося”, - говорить співробітник організації М.Аммосов. Проводити місію „Євреям за Ісуса” допомагали студенти Московської семінарії євангельських християн, яка є партнером місії.

Перше Президентство і Кворум дванадцяти апостолів Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів поширюють серед вірних цієї релігійної спільноти свій документ «Живий Христос», в якому засвідчують визнання «реальності його безприкладного життя і безмежної сили його великої викупної жертви». «Він був Великим Єговою Старого Завіту і Месією – Нового. Діючи під керівництвом свого Батька, він створив Землю... Він встановив причастя на згадку про Свою велику викупну жертву... Він віддав своє життя, щоб викупити гріхи всього роду людського... Ми урочисто свідчимо, що життя Його, зосередження всієї людської історії, почалося не у

Віфілеї і закінчилося не на Лобному місці... Кожний з нас колись стане перед ним, щоб бути судимим згідно до своїх справ і побажань свого серця... Ісус є живий Христос, безсмертний Син Божий. Він – світло, життя і сподівання світу».

У зв'язку з участю в президентських виборчих перегонях від республіканців мормона Мітті Ромні в американській пресі євангельські проповідники почали доводити, що Церква Ісуса Христа Святих останніх днів не є християнською. Основним аргументом при цьому є те, що мормони нібито заперечують святу Трійцю. Проте вивчення першоджерел конфесії свідчить, що мормони не заперечують Святу Трійцю, але її вони не так витлумачують, як це має місце в православних чи католиків, а також у євангельських протестантів. У мормонів Ісус не лише Син Божий, що вчить певним моральним законам Божим, які гарантують спасіння праведникам, а й сотворець світу, бо ж через нього як Слово все повстало (Ів. 1:1). В останньому числі „Ліягони” (№4) говориться про Святий Дух як реальність, через яку можна дізнатися, що нам слід робити, що є необхідним. Святий Дух „веде нас і підказує”, засвідчує „істинність Євангелії”.

Проглянувши четверте число часопису „Ліягона”, переконаєшся в тому, що мормони є християнами. В ньому вміщено 19 ілюстрацій з образом Ісуса Христа. В якому часописі будь-якої іншої християнської конфесії можна знайти їх стільки? До того ж, часопис вміщує статті „Спаситель усіх нас”, „Причастя і жертва”, „Перше Президентство під час Різдв'яного духовного вечора зосереджується на ролі Христа”, „Фільм свідчення однієї отари і одного Пастиря”, „Він живий!”, „Бенкетуйте словами Христа” та ін. То яким має бути критерій християнськості конфесії, якщо це не є аргументом? Тим незрозумілим витлумаченням Трійці, яке сформоване не Євангелією, а Отцями Церкви і сіма першими християнськими Соборами без якогось внятного розуміння, а що то є і як може бути три одним, а одно - трьома, бо ж навіть дитина розуміє, що Син не тотожний Батькові (Ліягона. - №4).

Мормони є християнами. У своєму вченні вони, слідуючи євангельському вченню, що через Слово-Логос все почалося у своєму бутті, передають місію творення світу протягом шести днів Ісусу Христу. Інші християнські конфесії, слідуючи в цьому всеціло іудейській традиції, творіння світу приписують Богу-Батьку. Нещодавно Церква Ісуса Христа Святих останніх днів випустила на екран кінофільм „Свідчення однієї отари й одного пастиря”, в якому розповідається про Христове служіння людям у давньому Ізраїлі, а потім – про його появу у давній Америці. Фільм засвідчує, що Ісус Христос є Сином Бога.

Казахська поліція розганяє зібрання послідовників Свідомості Крішні в місті Текелі Алматинської області. Їх автобусами ввозять в поліцейські дільниці, посилаючись на те, що громада офіційно незареєстрована. Водночас влада чинить всілякі перепони її реєстрації. Відтак, щоб мати право на проведення богослужінь, будівництво свого молитовного залу, треба зареєструватися, а щоб зареєструватися, треба мати свій молитовний будинок.

Відиак свобода віросповідань по-казахськи в дії. А Назарбаєв ще й до того прагне на весь світ довести свою релігійну толерантність.

Послідовники течії Світ Грааля не розглядають Біблію як Слово Боже, а як зібрання людських свідчень про Божі діяння в Творінні. Якщо Коран Бог через архангела Гавриїла надиктував Мухаммеду, то Старий Завіт постає як зібрання різних текстів багатьох авторів. Потрібні були тисячі років, щоб їх зібрати і співставити. Зрозуміло, що при усній передачі текстів вони були змінені і доповнені. „Чи могла людина зі всіма своїми надто людськими обмеженнями сприйняти Боже Послання і передати його далі без змін? – запитує часопис „Мир Грааля” (№4) і зазначає, що традиційні Церкви користуються при відповіді на це питання думкою про дії Духа Божого. А насправді все відбувалося після гріхопадіння, яке призвело до однобічного розвитку розсудку, призначенням якого було освоєння лише грубої речовості. Людина всеціло зорієнтовувалася на одержання земних благ. Навіть втручання Святого Духа не могло виправити помилки інструментів, які використовувалися при цьому. Наступив момент, коли більшість людей виявилася не здатною приймати вісті з потойбічного світу без спотворень. В Біблії є місця, які шокують здоровий людський глузд. Це є скоріше епос, але аж ніяк не повідомлення про факти, що є співзвучні із Законами Творіння, що виражають Досконалість Бога і не допускають при цьому якихось відхилень.

Грабовою може відправитися у в'язницю на 10 років. Процес у кримінальній справі відносно псевдоцілителя Григорія Грабового, обвинуваченого в шахрайстві, тримає в Таганському суді Москви. Попередні слухання у справі пройдуть в закритому режимі. Раніше суд вже приступав до розгляду справи псевдоцілителя, проте повернув його в прокуратуру Центрального округу Москви для усунення помилок, допущених в обвинувальному висновку. Прокуратура усувала недоліки близько п'яти місяців. Справа проти псевдоцілителя була збуджена в квітні минулого року за фактом шахрайських дій працівників "Фонду Григорія Грабового". Йому пред'явлено звинувачення в шахрайстві в крупному розмірі по 11 епізодам. Мова йде про розкраданні засобів громадян під виглядом "воскресіння" загиблих родичів або лікування їх від важких захворювань.

МІСТИКА

Влада Малайзії закрила виставку духів, вампірів, привидів і різної нечисті.

В такий спосіб йде боротьба проти забобонів. Експозиція виставки розкривала зміст різних легенд і міфів про надприродні істоти і явища. Подібна виставка в столиці країни експонувалася й минулого року. Серед експонатів були законсервовані русалки, засушені мумії, зокрема напівжінки і напівгадюки, домовики в плящі та ін. Відвідало виставку біля 200 тисяч осіб.

До церковних установ приходять листи, автори яких в будь-якому рослинному орнаменті знаходять шестірки, відмітив протоієрей Всеволод

Чаплін. Істерія навколо нових російських паспортів і числа 666 іноді переходить всілякі розумні межі. Про це розповів представник РПЦ МП. У Російській церкві заявляють, що у православних віруючих немає підстав відмовлятися від російських паспортів. Як повідомлялося раніше, майже одночасно від російського паспорта відмовилися більше ста жителів села Боголюбово у Володимирській області, вважаючи, що він – від диявола. У районному суді було розглянуто декілька звернень жителів селища, не охочих отримувати паспорт нового зразка, і всі ухвали винесені на користь віруючих, яким дозволили користуватися радянським паспортом. "Мені цих людей зрозуміти важко. Побачити у віньєтках паспортів шестірки, змію, що кусає свій хвіст, і корони Люцифера, а саме про це пишуть радикальні супротивники паспортів, може тільки людина з хворюю уявою і із спотвореним уявленням про православну віру", – сказав "Інтерфаксу" замглави Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського патріархату протоієрей Всеволод Чаплін. Він відзначив, що до церковних установ приходять листи, автори яких в будь-якому рослинному орнаменті знаходять шестірки. "Так можна побачити шестірки в будь-якій травичці, в куші або дереві, в зоряному небі, в хмарах, взагалі де завгодно, – сказав священник. – Якщо комусь дуже хочеться побачити щось погане, це обов'язково відбудеться. Але само таке бажання є ознака духовної нездоров'ї". Він відмітив, що навколо нас "багато тьми, але ми повинні не копатися в ній, не зациклюватися на ній, а нести людям світло, світло Христове, і тоді тьма відступить або принаймні не доторкнеться до нас". "По-справжньому віруючій людині вона не страшна", – переконаний отець Всеволод. "У навколишній дійсності повно і пропаганди гріха. Зображення на рекламних щитах напівголих жінок, що продали своє тіло для зароблення грошей на пиві або косметичці, мене як християнина обурює більше, ніж шестірки у віньєтках", – признався отець Всеволод. Він також вказав на те, що антихристиянська символіка міститься і в радянському паспорті, який так прагнуть зберегти супротивники нового.

Автомобіль с номером 666 потратив в аварію. 666 тепер винні ще й в аваріях легкових автомобілів. Російська жага до забобонів, схоже, переходить всі кордони. З жителем Ставрополя Олегом двічі відбулася ДТП після того, як його новий автомобіль зареєстрували з номером, що включає "число звіра". "На першому ж повороті я попав в аварію. Врізався до неповороткої газуючої "Волги" прямо на світлофорі! Гаразд, думаю, збіг. На ділі ж це виявилось не збігом, а тенденцією, оскільки не пройшло і тижня, як я знову потрапив в ДТП", – розповів Олег, слова якого наводить сайт газети "Аргументи і факти". Після цього автолюбитель звернувся в ДАІ з проханням поміняти номер. Про це повідомляє "Інтерфакс-Релігія"

СВОБОДА СОВІСТІ

Ідея лідера Християнсько-ліберальної партії, мера Києва Л. Черновецького і впроваджувана в життя в столиці його заступником, лідером Християнсько-Демократичної партії України В.Журавським про вивчення в школах християнської етики потерпіла фіаско. Лише чотири тисячі першокласників, а це десь 20% від їх загальної кількості, вивчають цей предмет. З рештою приходится працювати в цей час педагогу-організатору. Виявлене мерією насилля відтак обернулося проти дітей, бо ж у них забрали шотигня по годині роботи із фаховим вчителем. Цифра 20% засвідчує духовну зрілість молодих батьків, бо ж вони визначали те, а чи будуть їх діти вивчати цей предмет. Це є й певною оцінкою прагнень деяких церков щодо повсемісного впровадження до навчальних планів державних, а не недільних шкіл християнської етики. З наступного року Журавський, реалізуючи свої партійні уподобання, планує цю цифру довести до 22 тисяч. Дехто з киян вбачає в таких діях з християнської етики мера Л.Черновецького його належність до харизматичної Церкви „Посольство Боже” (Сьогодні. – 20 квітня).

Юридично-релігійний скандал виник в Німеччині: у своєму рішенні суд керувався не законом, а Кораном. Суддя не погодився розлучити молоду німкеню мароканського походження із-за того, що, дивись, Коран дозволяє рукоприкладство чоловіка щодо жінки. Скандал з'явився не тільки із-за того, що суддя проігнорував цивільний кодекс, а ще й тому, що він не вник у тонкощі життя й побуту мусульман. „Якби суддя хоча б прочитала хоч якісь коментарі до Корану або звернулася до імама за роз'ясненнями, вона не прийняла б таке рішення”,- вважає експерт з ісламу імам Хдаятулла Хубш. Суддо по цій справі усунули від її розгляду. Голова Союзу мусульманок Німеччини Азі Кізілкая підсумовує: „Я здивована і засмучена цим вердиктом. Він зовсім не у дусі ісламу”.

Моніторинг релігійної свободи в Україні, здійснений упродовж 2006 року, виявив неприємні тенденції у сфері державно-церковних відносин, сфері релігійного життя країни. Про це йшла мова при підведенні підсумків його у Відділенні релігієзнавства ІФ НАНУ. Результати виборів 2006 року викликали помітні зміни в державній релігійній політиці. Насамперед вони виявилися у східних і південних областях країни, де, за висновками експертів, розпочався процес реанімації державно-конфесійних відносин старих часів. В деяких областях постало згортання роботи міжконфесійних рад, які були створені за розпорядженням В.Ющенка у 2005 році. За висновками експертів, «зменшується демократичність та виваженість у прийнятті рішень місцевих органів державної влади». Правоохоронні органи часом не реагують на публічні факти нагнітання релігійної нетерпимості. Консультант народного депутата Юрій Решетников зокрема відзначав: «Після минулорічних виборів погіршилася ситуація у Верховній Раді незалежно від політичної орієнтації.

Навіть у профільному комітеті. Для значної частини депутатів властиве радянське бачення релігійних питань і певна конфесійна упередженість. Є настрої взяти за зразок російське законодавство в галузі державно-церковних відносин. Кабмін узяв курс на згортання релігійної свободи і вже не підтримує мораторій на приватизацію культових споруд. Навіть окремі представники партій, що декларують свою європейськість, виявляють одноорієнтовану конфесійну заангажованість». В 2006 році уряд Януковича відновив Держкомрелігій (головою призначили комуніста) ... Нині співіснують два центри, де твориться релігійна політика держави – секретаріат Президента і уряд. Мас-медіа у нас все охочіше нагнітають релігійну нетерпимість.

Громадська Рада при Міносвіті Росії пропонує обмежитися викладанням у школах Росії єдиного курсу „Релігії світу” за підручником, спеціально розробленим Російською Академією наук. Голова Ради академік РАН О. Чубарян сказав: „Росія – багатоконфесійна держава, а тому потрібно домагатися того, щоб викладання не сприяло розколу між учнями, оскільки їхні батьки можуть дотримуватися різного віросповідання або взагалі бути атеїстами”. На думку ректора Інституту проблем освітньої політики О. Адамського, „викладання однієї конфесії повинно бути виключене, а викладання основ православної чи ісламської культури можливе лише на факультативній основі, за добровільним принципом або за межами світського навчального закладу, наприклад, у недільних школах”. Цим фактом Росія засвідчила свою і свого Президента цивілізованість. Вона не пре в навчальні плани шкіл світобачення інтелектуально відсталих давніх століть, працює на толерантність міжконфесійних відносин, а не на вип’ячування свого Православ’я як єдиної можливої релігії.

Академік Сергій Капіца вважає, що викладання основ релігій повинне вестися не в школі, а у Вузі. Він, зокрема, заявив, що в сучасному світі наявний морально-етична криза. За його словами, відбувається "решительное, скрытое, без правил возникновение сект". Висловлюючи своє ставлення до питання викладання релігійних знань, С.Капіца висловив думку, що воно повинне вестися не в школах, а на останніх курсах вищих навчальних закладів. Він відзначив, що необхідно провести чітку грань між областю релігії і областю науки, "щоб не спричинювався конфлікт в юних умах". Громадська рада планує представити на розгляд міністра рекомендації з вивчення в школах історичних і культурних основ традиційних релігій. У числі рекомендацій – запровадження в старшій школі курсу "Історія світових релігій", розробка і впровадження спецкурсу "Історія світових релігій" для студентів всіх педагогічних спеціальностей. Свої рекомендації рада планує до кінця тижня представити на розгляд міністра освіти РФ Андрія Фурсенко.

Депутати Мосміськдуми 14 березня прийняли в другому читанні проект Кодексу міста Москви про адміністративні правопорушення. Стаття 3.8 ("Докування громадянам в громадських місцях") нового кодексу свідчить: "Порушення громадського порядку, що виражається в докучанні громадянам

в цілях купівлі-продажу, обміну або придбання речей іншим способом, а також в цілях ворожіння, жебрацтва, чоловічої і жіночої проституції, релігійної агітації або нав'язуючи інші послуги в громадських місцях - тягне попередження або накладання адміністративного штрафу на громадян в розмірі від одного до п'яти мінімальних розмірів оплати праці", - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з посиланням на portal-credo.ru і Газету.Ru. Як відзначає юрист Слов'янського правового центру Сергій Чугунов, ця норма суперечить щонайменше двом статтям Конституції РФ. "Так, ст. 28, гарантує кожному право "мати й поширювати релігійні й інші переконання", а в ст. 55 наголошується, що права і свободи людини і громадянина можуть бути обмежені лише федеральним законом в "тій мірі, в якій це необхідно" в цілях захисту моральності, здоров'я, має рацію і законних інтересів інших осіб. Розповсюдження релігійних переконань громадянами навіть в нав'язливій формі не може бути обмежене регіональним законом, яким є проєкт столичного КоАПа. Більш того, як відзначив Сергій Чугунов, незрозуміло, як застосовуватиметься норма кодексу про "докування", оскільки неясно, що таке "докування" в юридичному сенсі і в яких випадках "докування" порушує громадський порядок. Вживаючи по суті розмовний вираз "докування" депутати Мосгордуми, підкреслив Чавунів, не поклопоталися про той, хто і як визначатиме момент, коли слова, сказані проповідником, переростають в "докування", за яке накладається адміністративний штраф".

НОВИНИ РЕЛІГІЙНОЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Останніми роками стали досить популярними нові історії про Ісуса Христа, які суперечать традиційній церковній версії про нього. Вони вже знайшли навіть своє художнє вираження. Так, в італійському Понтифікальному біблійному інституті в Римі відбулася презентація книги „Євангеліє від Ісуса” британського письменника Джефрі Арчера написаної ним з колишнім радником Папи Івана Павла II професором теології Френсісом Молоуні. Вони погодилися з тим, що в новозавітніх книгах описані три чуда, про які не варто просто говорити (перетворення води у вино, ходіння по воді і втихомирювання шторму), бо їх просто не було. Ці історії вигадали перші християни, щоб показати божественну природу Ісуса і його владу над природними явищами. Автори чотирьох Євангелій не зважили на це і включили їх до своїх творів. Католицька церква підтримує вихід нового роману і не висловлює жодного протесту. До речі, цю книгу презентують і у Великій Британії – у Вестмінстерському соборі в Лондоні. Окрім цієї, нові історії про Ісуса Христа, що суперечать традиційній версії, викладені в

Біблії, з'явилися і в інших виданнях. Так, британська телекомпанія BBC показала документальний фільм, в якому стверджується, що Марія – мати Христа не була незайманою. У книзі дослідника Теодора Дженнінґса пишеться про Ісуса як гомосексуаліста, бо ж в Новому завіті говориться про те, як учні лежали біля його грудей. У фільмі Джеймса Камерона „Могила Ісуса” йдеться, що Ісус та Марія Магдаліна були чоловіком і дружиною.

В Італії і Великобританії 21 березня 2007 року опублікована книга під назвою "Євангелія від Іуди" ("The Gospel According to Judas"), схвалена римським Папським біблійним інститутом, - повідомляє Християнський Мегапортал invictory.org з посиланням на lenta.ru. У ній, на подив багатьох віруючих, не міститься згадки про чудеса, створені Ісусом: ні перетворення води на вино, ні ходіння по водах, ні заспокоєння бурі в морі Галілейському. Автор "п'ятого Євангелія" - Бенджамин Іскаріот (Benjamin Iscariot). За цим псевдонімом стоять двоє людей - популярний британський белетрист лорд Джеффри Арчер (Jeffrey Archer) і падре Френсіс Молоні (Francis Moloney), один з радників з теології Папи Римського Бенедикта XVI, відзначає газета The Times. Автори "Євангелія від Іуди" відмовилися від розповідей про чудеса, тому що вважають їх пізнішими вставками, зробленими в ранньохристиянську епоху. Проте воскресіння Христа в книзі жодним чином не заперечується. Також Молоні і Арчер визнають історію зради Іуди, але відмовляються від епізоду з тридцятьма срібняками. Розповідачем "Євангелія" Молоні і Арчер зробили сина Іуди, і в книзі немає епізоду самогубства зрадника. Нарешті, автори наполягають на тому, що Ісус був швидше пророком, ніж Месією. Лорд Арчер, автор декількох бестселерів, в 2001 році був засуджений до чотирьох років тюремного висновок за клятвопорушення і брехню суду, а в 2003 році випущений достроково. У інтерв'ю The Times він розповів, що виношував ідею написати Євангеліє від Іуди п'ятнадцять років і зміг здійснити свою мрію завдяки участі падре Молоні. Оглядач газети The Daily Telegraph, що поцікавився у Арчера, чи не намагається лорд, обіляючи ім'я Іуди, обілити себе самого, у відповідь почув рекомендацію "Go boil your head", що на українську мову можна перекласти приблизно як "убий себе об стіну".

* * *

Шевців Іван. Opera Jmnia. – Томи I – 2. – Sydnea (Australia), 2006-2007. В першому томі зібрані документи, які відображають життєвий шлях відомого громадського і церковного діяча УГКЦ отця Івана Шевціва з Австралії. Отець знаний в Україні його працями, зокрема „З Богом і Україною в серці” і „Християнська Україна”. Він є меценатом ряду видань Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ, почесним співробітником якого його обрала Вчена Рада цієї академічної установи. В другому томі зібрані матеріали із відзначення 80-річчя отця Івана. Хоч він вже й на пенсії, але дух бурхливого українця в ньому не згас. Отця вітали з ювілеєм не тільки релігійні, а й

світські інституції. Україна його знає, шанує, чекає. Упорядкував і видрукував книги собрат по церкві, життєвій долі і буремному духу отця Івана отець Дмитро Сенів, якого також, як і о.Шевціва, прийшлий на все готове з Канади на єпископство в Австралії владика відправив у заштат, не дав можливості повнокровно служити на благо українського народу і його Церкви. Але бездарь не може вбити в людини дух творіння. Отець Сенів в різний спосіб знаходить себе і за цих обставин, виявляє і утверджує. Можна лише подякувати отцям Івану Шевціву і Дмитру Сеніву за їх плідну роботу із збереження в далекій від нас Австралії за збереження там і згуртування українства. Без їх подвижництва єпископ був би безробітним.

Антоненко С.Г. Мормони в Росії. Путь длиной в столетие. – М., 2007. Дослідження у жанрі історико-культурного та публіцистичного есе розкриває історію становлення, основні моменти догматики й особливості постання та поширення мормонізму в Росії. Автор показує, що в Росії до мормонізму увага з'явилася серед духовних кіл ще в XIX столітті. Цікавим є висновок С.Антоненка: роздратування і несприйняття в частини «пострелігійного» російського суспільства викликають саме ті компоненти мормонізму, які знаходяться повністю в руслі традиційної – і загальнохристиянської – релігійної культури.

Свідчення пророка Джозефа Сміта. Буклет. Б/м, б/р. В праці насамперед розповідається, як засновник Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів Дж. Сміт вирішив для себе питання істинності Церкви. Говориться про зустріч його із ангелом Моронієм і віднайдення „Книги Мормона”. Розкривається коротко зміст останньої.

Релігійна і світська освіта в Україні: проблеми співіснування. Матеріали Молодіжної літньої школи. – К., 2006. Збірка вміщує тези доповідей, виголошених учасниками минулорічної Молодіжної літньої школи релігієзнавців. До збірника ввійшли також тексти виступів перед релігієзнавчою молоддю Л. Филипович, Ю.Решетнікова, Г.Друзенка і П. Гануліча.

Могильницька Г. Літос (або Камінь із праці правди на розбиття митрополичого блудословія).- Бровари, 2006. Це вже четверте видання цієї книжечки-відповіді одеському українофобу митрополиту Агафангелу, який під вивіскою Української ПЦ приховує її московську суть. Посилаючись на історичні, релігійні та релігієзнавчі джерела обґрунтовується необхідність створення в Україні єдиної Помісної Української Православної Церкви як гаранта повноцінного духовного і національного відродження нашого народу.

Конфесійне багатоманіття України в контексті духовного і національного відродження. Науковий збірник. За ред. А.Колодного і А.Гудими. – Київ-Тернопіль, 2007. Збірник вміщує статті, присвячені конфесійному різноманіттю нашої країни і тим проблемам, які постають перед різними релігійними спільнотами в наш час. Особливий акцент всіх статей – співвідношення релігійного і національного чинників в українському суспільному поступі.

КОНФЕРЕНЦІЇ, КРУГЛІ СТОЛИ

Науково-практична конференція „Конфесійне багатоманіття України в контексті духовного і національного відродження” відбулася на базі Тернопільської облдержадміністрації 27 квітня 2007 року. Організаторами конференції виступили: Українська Асоціація релігієзнавців, Відділення релігієзнавства ІФ НАН України, Управління аналітики та прогнозування внутрішньої політики Тернопільської облдержадміністрації, Тернопільський технічний університет ім. І.Пуллюя, Інститут Міжрегіональної академії управління персоналом та Інститут економіки і підприємництва, Тернопільські осередки Наукового товариства ім. Шевченка та Конгресу української інтелігенції, Тернопільське об'єднання товариства „Просвіта” ім. Т.Шевченка та Крайове братство св. Андрія Первозванного, Молодіжне науково-пошукове товариство „Обереги”. До участі в роботі конференції були запрошені, окрім науковців, педагогів, державних службовців, також представники ряду конфесій і Церков, зокрема УГКЦ, УАПЦ, УПЦ МП, УПЦ КП, РКЦУ, ряду протестантських спільнот.

Від міської влади Тернополя всіх присутніх привітав заступник мера Петро Гринчишин, за словами якого тільки Церква, влада і школа можуть зробити життя держави злагодженим і висловив сподівання, що конференція пришвидшить справу зближення конфесій. Як продовження один із організаторів заходу голова Тернопільського осередку Асоціації українських релігієзнавців Арсен Гудима зазначив, що метою конференції є обминути прості суперечки та досягти конкретних результатів обговорення, — повідомляє кореспондент РІСУ Володимир Мороз.

„Якщо Церква ігнорує у своїй діяльності національну мову корінного етносу, не опирається на його етноконфесійну традицію, цілковито підпорядкована у своїй діяльності зарубіжному центру, який нехтує національні інтереси українства, а то й працює проти української суверенності, то вона не є українською навіть за умов належності значної кількості її парафіян до українського етносу”, — зауважив у своїй доповіді професор Анатолій Колодний.

Керівник Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди розкритикував діяльність УПЦ (МП) за неукраїнську діяльність і роль духовного виразника інтересів Росії в Україні. Політику зросійщення українців продовжують, за його словами, також за незначними винятками протестантські та харизматичні спільноти. Всі Церкви мають враховувати „національний колорит”, запевняє науковець. „Я часто говорю про позитивну роль Ватикану, але давайте подивимося і на те, що вже багато років не дають статусу Патріархату Греко-Католицькій Церкві. А скільки років уже не можуть беатифікувати Андрея Шептицького! Чому Патріарху

Гузару не підпорядковані зарубіжні греко-католицькі спільноти і навіть Закарпаття!”, — наголошує А.Колодний. Він зазначив, що у сфері віровчення різним конфесіям об'єднатися важко, але спільну діяльність та об'єднання зусиль вони можуть проводити в інших галузях, як от благодійності.

Аналізував конфесійне розмаїття у своїй доповіді також професор Петро Яроцький, але він більше зупинився на процесах в протестантському середовищі. Протестанти в соціальній сфері, за його словами, є значно активнішими ніж православні та католики. „Православні хочуть, щоб люди йшли до церкви, а протестанти йдуть до людей”, — зауважив він.

Радник Секретаріату Президента Олександр Саган особливу увагу

зосередив на питанні утворення Помісної Церкви. Утворення вказаної інституції, як зауважує він, є частиною системи безпеки України, бо кого ж більше слухатимуть вірні — державну владу чи своїх, залежних від іноземного центру пастирів. У ситуації, коли 70% православних парафій держави, як це є в Україні, підпорядковані іноземній Церкві, про

повноцінну незалежність мова йти не може, підтвердив заввідділу гуманітарної політики Національного інституту стратегічних досліджень Сергій Здіорук. „Для добра українського народу і нації поки так сталось, що ми є різні, важливо, що саме робить людина в тій чи іншій церкві”, — каже він.

Заввідділу проблем релігійних процесів Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди Людмила Филипович аналізувала роль нетрадиційних релігійних течій в самоідентифікації українців. Хоча ці течії складають в державі всього 5% від загальної кількості, але вони, як каже Л.Филипович, виступають своєрідним ферментом релігійного життя. Їхня діяльність має як позитивні, так і негативні наслідки. „Але вони виступають як своєрідне дзеркало, куди ми можемо подивитися і побачити самих себе”, — розповідає філософ. Як один із процесів у сучасних нетрадиційних течіях Л.Филипович називає їхню українізацію. „Незважаючи на те, що 68% українців заявляють про свою релігійність істинно віруючих людей менше. І зусиль всіх церков для того, щоб зробити з нас людей богобоязних і віруючих не вистачає”, — підсумувала Л.Филипович.

Якщо брати до уваги практикуючих віруючих, то в державі найбільше таких греко-католиків, а коли брати загальну кількість, то найбільше вірних має Московський Патріархат, — зазначив генеральний секретар Української асоціації релігійної свободи Петро Гануліч.

Учасники конференції прийняли такий її прес-реліз. На основі заслуховування і обговорення доповідей, виголошених на науково-практичній конференції „Конфесійне багатоманіття України в контексті духовного і національного відродження”, її учасники сприймають факт збільшення релігійної мережі в Україні як вияв зростання суспільного статусу релігії, постання релігійності як масового явища, урізноманітнення суспільної функціональності релігійних спільнот. Ці процеси особливо характеризують релігійне життя Тернопілля, де традиційна релігійність є абсолютно домінуючою, стала складовою способу життя переважної більшості тернополян, визначальним чинником їх моральності та духовності.

Водночас всіх нас турбує: факт складності релігійної ситуації в країні, що виражається в різноманітті міжконфесійних і міжцерковних суперечок; конфліктність відносин Православних Церков; оволодіння релігійним полем України різними зарубіжними релігійними місіями; політизація релігійного життя країни та ін. Релігійний чинник постає в Україні одним із джерел появи і розгортавання в різних її регіонах сепаратистських настроїв. Нехтування деякими спільнотами українською мовою як богослужбовою сприяє денационалізації українців, гальмом в національному відродженні України. Турбує нас і те, що релігія у нас не для кожної людини постає в ролі морального імперативу у сфері повсякденного її життя.

Учасники конференції схвалюють прагнення Президента В. Ющенка вибудувати в Україні Помісну Православну Церкву, яка постане одним із стрижнів забезпечення суспільної і духовної єдності країни, зняряддям мобілізації православних віруючих на розбудову єдиної Української держави.

Враховуючи той факт, що Україна є поліконфесійною країною, учасники зібрання вважають можливим і важливим наведення мостів між різними релігіями, толерантизацію взаємних відносин різноконфесійних спільнот, актуалізацію в міжконфесійних відносинах Христового принципу любові до ближнього. З цією метою важливо було б організаторам конференції урізноманітнювати форми роботи із міжконфесійної злагоди, зокрема через проведення Днів релігійної толеранції в районах області, організацію взаємних відвідувань офісів керівниками різних релігійних спільнот, проведення спільних молитв з нагоди важливих подій нашої історії і нашого сьогодення, фестивалів художніх колективів різних релігійних спільнот області, організацію книжкових ярмарок релігійної літератури тощо.

НАС ПИТАЮТЬ – МИ ВІДПОВІДАЄМО

УКРАЇНСЬКЕ РЕЛІГІЗНАВСТВО: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ

Відповіді головного редактора „Релігійної панорами” професора Анатолія Колодного на питання, які надійшли до RISU спеціально для нього і вміщені окремою сторінкою.

1. Тарас, Львів

— *Пане Анатолію, як на Вашу думку, які недоліки існують у розвитку релігієзнавчої наукової галузі в Україні і які найбільші досягнення за роки незалежності?*

А.К.

— Спочатку відповім на другу частину Вашого питання. Першим нашим здобутком я вважаю те, що нам вдалося позбутися тієї заатеїзованості, яка характеризувала релігієзнавство радянської

доби. Другим здобутком є те, що ми звернулися до дослідження проблем релігієзнавства у всьому спектрі його дисциплінарних утворень – філософія релігії, її феноменологія, історіософія, історія, соціологія, психологія, етнологія, антропологія, політологія. Нашим здобутком, що не притаманне, наскільки я знаю, релігієзнавцям якоїсь іншої країни, є розробка проблем практичного релігієзнавства. Ми стали потрібні суспільству. Третій наш здобуток – наші видруки. За останні десять років це біля 250 монографій, наукових збірників, підручників та брошур. Статті вже не рахуємо. Друкуємо щорічник „Релігійна свобода” (вже 10 чисел), кварталник „Українське релігієзнавство” (42 числа), щомісячник „Релігійна панорама” (78 чисел). Видрукували сім книг з десяти томної „Історії релігії в Україні”. Наш здобуток – монографія „Академічне релігієзнавство” (біля 900 сторінок), „Релігієзнавчий словник”. Працюємо над трьохтомною „Українською релігієзнавчою енциклопедією”. Четвертий здобуток – підготовлені нами кваліфіковані релігієзнавчі кадри науковців і вузівських викладачів. П’ятим здобутком вважаю налагодження в Україні релігієзнавчої освіти. Ми нині маємо в дванадцяти вузах України релігієзнавчі спеціалізації. Шостий здобуток – нас визнав релігієзнавчий світ. Ми співпрацюємо із п’ятью міжнародними релігієзнавчими асоціаціями, з Парламентом релігій світу. Нас запрошують в закордоння на різні наукові заходи, а це свідчить про те, що ми чогось варті. Ми маємо вже більше сотні людиновіздів (я це так рахую) на різні наукові форуми в 22 країні світу. Ніде у світі (окрім хібащо Польщі, Ягелонського університету) немає такої наукової релігієзнавчої інституції, як в нашій Академії наук. У нас у Відділенні релігієзнавства працює нині 6

докторів і 11 кандидатів наук, маємо ще 16 почесних наукових співробітників. Тепер про недоліки нашої наукової галузі: в дослідженнях існує якийсь перекосяк на проблеми історії і конфесіології релігії; із-за незнання іноземних мов ми недостатньо освоїли здобутки світового релігієзнавства і не можемо охопити своїми виїздами в зарубіжжя наукові форуми з нашого фаху; відсутня координація наукових досліджень з релігієзнавства; не маємо ще належної співпраці світських і богословських релігієзнавців; із-за відсутності коштів і грошовитих спонсорів не вдається видрукувати все написане нашими релігієзнавцями, організувати можливі наукові конференції, проводити соціологічні дослідження релігійності, запрошувати до себе знаних релігієзнавців зарубіжжя і виїздити на всі конференції в зарубіжжі, куди нас запрошують; хоч в країні готується багато випускників з нашої спеціалізації, але я не відчуваю поповнення релігієзнавства молодими, здібними і активними, науковцями; з'явилися „науковці”, які здобувають собі славу великою кількістю публікацій щороку, але то є безсоромний плагіат із зарубіжного, навіть із видруків українських авторів. Так, у Львові є такий „науковець” – Я.Я.Чорненький, який свій посібник „Релігієзнавство: теоретико-практичний курс” написав на основі безсоромного переписування до нього розділів із нашого „Академічного релігієзнавства” (К.,2000).

Більше того, цей інтелектуальний злодій на плагіаті гроші заробляє, передавши наклад книги для продажу в книжкові магазини й на книжкові базари. Нещодавно цей ворюка на основі своїх видань навіть в доценти прагнув вилізти.

2. Людмила, Київ

— *А чи займаються українські релігієзнавці розробкою фундаментальних наукових проблем? Зокрема - методологія дослідження, філософія релігії, психологія релігії, порівняльне релігієзнавство? Оскільки досі йдеться у нас переважно про прикладний характер академічної науки? Що з того, що є популярним для зарубіжної релігієзнавчої теорії, досліджується українськими вченими? І взагалі, який авторитет вони мають за кордоном у наукових колах?*

А.К.

— Я не один раз говорив, що хоч ми й прагнемо охопити своїми дослідженнями всі сфери релігієзнавчого знання, але маємо якесь, скажу так, збочення на історію і конфесіологію, етнологію і політологію релігії. До проблем філософії релігії, її феноменології і психології у нас звертаються одинички релігієзнавців. До порівняльного релігієзнавства ми тільки приступаємо. Для цього треба знати різні мови, мати солідну релігієзнавчу бібліотеку із видруками різних конфесій. Ми прагнемо одержати від різних релігійних спільнот їх видруки для нашої Бібліотеки релігієзнавця. Туди ж ми одержуємо біля 80 періодичних конфесійних видань. Читай, вивчай, порівняй... Що стосується знання нас за кордоном, то тут маємо значні ускладнення із-за відсутності коштів для поїздок на різні наукові кворуми в країні зарубіжжя, для видруків наших праць англійською чи іншою мовами.

Зараз готуємо книгу „Академічне релігієзнавство України” англійською. І все ж нас знають в пострадянському, навіть постсоціалістичному зарубіжжі. Щороку виїздимо на конференції до США. Найбільше штимують у зарубіжжі наші праці з проблем свободи буття релігії, її функціональності в постсоціалістичному просторі, проблем толерантизації міжконфесійних відносин тощо. Варті уваги наші праці з етнології релігії. Українську діаспору цікавлять наші праці з історії релігії в Україні, нинішнього буття релігії на наших теренах, з питань релігійного відродження тощо.

3. Олег Кисельов, Київ

— *Анатоліє Миколайовичу, читаючи останню колективну монографію нашого Відділення „Академічне релігієзнавство України: історія і сьогодення”, я наитовхнувся на Вашу одну цікаву думку, згідно із якою релігієзнавство не має розвиватися як „наука-в-собі”, тобто бути винятково теоретичним, без прив'язки до реальних релігійних феноменів та процесів. Цілком згоден з нею, проте у Вас також присутня і ще одна думка, ніби нашим релігієзнавцям не слід орієнтуватися на закордонних колег, а розвивати релігієзнавство самостійно. Чи не стане тоді українське релігієзнавство „наукою-в-собі” по відношенню до світового релігієзнавства? Чи не буде це новим винаходом велосипеда? Можливо наші колеги-релігієзнавці вже дійшли до якихось положень, що цілком можна було б перейняти вітчизняним науковцям?*

А.К.

— Пан Олег мене не зовсім зрозумів. Я не проти спілкування із релігієзнавцями зарубіжжя (виїздив же чомусь уже в понад 20 країн), вивчення їх наукових здобутків. Я проти таких наукових праць наших науковців, де не відчувається їх автор, бо ж ці науковці нанижують одну за другою цитати інших авторів, обмежують вивчення феномену релігії тільки вивченням і використанням у своїх писаннях тільки цих праць, витягуючи їх з інтернету, і не спілкуються із живими носіями релігійних традицій. Часто це виглядає так: Шлеймахер сказав з цього питання те то, Джемс має тут іншу думку, у Шелера і Вебера це виглядає так, а ось у Мірчі Еліаде є з цього питання такі судження. Потім те ж саме і подібне з іншого питання. А де ж тут думка цитуючого як самостійного науковця. Що ж стосується наших закордонних колег, то признаюся, що зустрічав серед них мало таких, хто описує релігійні феномени не на основі голослів'я, наукового фантазування, а на основі дослідження живої релігії. Прикладом дійсного науковця-релігієзнавця для мене служить англійський професор Айлін Баркер. В якій країні вона не була б, то обов'язково відвідає молитовні будинки ряду конфесій, заспілкується з їх лідерами. Того я й від тебе чекаю як наймолодшого співробітника нашого Відділення, а не голого цитатництва. Знати релігієзнавці джерела ще ине означає бути хорошим релігієзнавцем. Можна, звичайно, писати свої праці на основі реферування написаного іншими до тебе, але ж то буде не наука, у нас не теорія, а історія релігієзнавства. Треба мати справу насамперед із первинним матеріалом, а не

із вторинним, бо ж останній є вже суб'єктивним образом релігійних феноменів, а відтак не завжди постає як істинний, достовірний. То – чужа думка, віднаходь свою.

4. Іван, Київ

— Чи сьогодні академічне релігієзнавство впливає на формування громадської думки про наявні релігійні групи в Україні? Як часто статті науковців-релігієзнавців з'являються в мас-медіа?

А.К.

— Гадаю, що ми своїм Відділенням значною мірою сприяли формуванню в Україні толерантності міжконфесійних відносин. З цією метою ми проводимо в різних областях Дні релігійної толеранції із запрошенням до участі в їх роботі представників всіх діючих в області конфесій (так, на 27 квітня шестеро нас виїздило до Тернополя), проводимо науково-практичні конференції, фестивалі конфесійних художніх колективів та ін. У своєму щомісячному часописі „Релігійна панорама” (який, до речі, можна передплатити) ми вміщуємо інформації про життя різних конфесій. У щомісячній сторінці конфесійного часопису ми вже видрукували інформації про 75 різних релігій України. Читай – пізнавай – оцінюй, а не роби висновок на основі тенденційних і конфесійно упереджених статей з газет. В мас-медіа ми рідкі гості, бо ж маємо велике завантаження по наукових публікаціях і до газет чи часописів руки просто не дотягуються. Та й не того хочуть від нас мас-медіа, що ми можемо дати. Нещодавно звонять мені з одного каналу телебачення і просять виступити про тоталітарні секти. Коли я запитав у журналістки: а що то таке?, то вона сказала, що то я маю знати. Оскільки я того не знав, то запропонував їй розповісти по телебаченню про благодійницьку діяльність релігійних спільнот, їх роботу у сиротинцях, лікарнях, будинках інвалідів і літніх людей, допомогу самотнім людям та ін. Мені сказали, що то не цікаво. Ось якусь побрехеньку розповісти, обіграти якийсь гарячий факт, о – то будь-ласка. Релігійна тематика надто складна для відтворення її через мас-медіа. Певно тому статті з неї в нашій пресі зустрічаються не часто. Маємо лише багато передруків із зарубіжної преси.

5. Володимир Мороз

— Які виклики у відносинах з сучасною українською державою для традиційних церков Ви вважаєте найактуальнішими і чому?

А.К.

— Питання не просте, бо ж вимагає прямої відвертості при відповіді на нього. Я є до глибини серця українсько-національно орієнтованим, а тому діяльність Церков оцінюю насамперед з точки зору того, чи сприяють вони вибудові нашої незалежності, чи слугують вони нашому національному відродженню. Якщо, скажімо, Церква Київського Патріархату, Автокефальна Православна і Греко-Католицька Церкви, римо-католики і деякі протестантські спільноти всіляко сприяють духовному відродженню, становленню в Україні національної держави, то це я не можу сказати про Московсько-Православну Церкву. В поширюваних нею друкованих виданнях, в її пресі, діяльності

біляцерковних братств і деяких епархій звучить, що народу такого як український - немає (є малороси), мови такої як українська - також немає (є суржик польської з російською), не слід розбудовувати незалежну Українську державу, а треба повернутися до якогось східнослов'янського Союзу чи „святої Русі”. Портрети-ікони останнього російського царя Миколи II носять по Україні хресними ходами вірні УПЦ МП. То хіба це не виклик Українській державі, коли її хочуть вернути в нове видання царської імперії? Я читаю до десятка в Росії видрукуваних православних газет. Там всіляко мусується ідея повернення до царської імперії. Російська Православна Церква, складовою якої, до речі, є діюча в Україні УПЦ МП, фактично вже стала державною релігією Росії. То ж маємо у себе в особі Московсько-Православної Церкви інституцію, яка є нашою і ненашою. Я б притягував до судової відповідальності тих владик, які дозволяють через свої парафії пропагувати назване антиукраїнство, сепаратистські ідеї, зокрема ідеї якоїсь Новоросії, що є в Одеській епархії УПЦ МП. Окрім цього, маємо ще один виклик традиційних Церков нашій державі. Якщо Європа, до якої прагне ввійти і наша країна, є світською, що зафіксовано і в її Конституції, то в Україні маємо спробу клерикалізації влади (від місцевої до центральної), а це, як свідчить історія, аж ніяк не сприятиме нашому суспільному і національному поступу.

6. Максим Балицький - журналіст, викладач-філолог.

— Скажіть, будь ласка, на що Ви спираєтесь у застосуванні саме націєтворчого критерію до діяльності релігійних організацій? Будучи, думаю, християнином, я орієнтуюсь на опис Першоапостольської Церкви. Тоді людей рятували для грядущого Царства, в першу чергу... Дякую за відповідь.

А.К.

— У своєму думанні і мисленні я — суверен, не чекаю в цьому якихось підказок і зумовленостей від когось чи чогось. Я думаю насамперед, „в першу чергу”, як Ви пишете, не про якусь „грядуще Царство”(на те буде Божа воля), а про реалії буття нашого українського народу і своє, як його часточки. Моя національна совість спонукає позитивно оцінювати ту релігійну спільноту, яка у нас працює на поступ українства, на збереження і утвердження нашої національної самобутності. Відтак я на перше місце ставлю горизонталь, а не вертикаль. Якщо релігійна спільнота працює проти національної самобутності і розвитку того народу, на теренах якого вона діє, то вона заблукала у своїй функціональності, не туди попала, не туди прийшла і має або повернутися до своєї, рідної їй домівки, або ж так видозмінитися у нових умовах свого буття, щоб стати рідною для того народу, який її прийняв. Так, те православ'я, яке прийшло до нас із Візантії, набуло у нас протягом семи століть автономного існування в структурі Константинопольського Патріархату таких рис, як софійність, соборноправність, демократизм, відкритість, побутовість, національність та ін., які воно не мало у своїх витоках, і стало Українським Православ'ям. Саме тому я обстоюю відродження в Україні на місці утвердженого тут з 1686 року Російського

Православ'я нашого рідного Українського. Я виступаю не проти вибудови в Україні Помісної Православної Церкви, як це мені тепер приписує Патріарх УПЦ КП Філарет, а проти становлення її як другого видання тієї ж Московської Церкви із абсолютистською, монархічною формою правління, що маємо. У своєму питанні Ви, пане Максиме, згадуєте „Першоапостольську Церкву”, не розшифровуючи хід свого мислення. Знаю, що, заперечуючи роль Церкви у національному відродженні, національному житті того чи іншого народу, часто посилаються на євангельське вчення, що для християнина немає ні елліна, ні іудея, ні скіфа. При цьому ці слова витлумачують так, як те вигідно для імперських церковних утворень християнства, зокрема Московської Церкви. Але ж їх треба прочитати так, як їх розумів сам Ісус Христос: ти можеш бути і елліном, і іудеєм, і скіфом, словом залишатися у своєму національному бутті, і водночас бути християнином. Саме такий хід мислення Спасителя засвідчує його П'ятидесятниця (на це я насамперед й спираюсь), коли апостоли мали нести його вчення різним народам рідною для них мовою. Саме на основі своєрідного, зумовленого історією і культурною традицією прочитання вчення Ісуса Христа кожним народом з'являються в християнстві національні Церкви. Національною Церквою постає не та церква, яка використовує у своїй назві щось від корінного етносу („українська” чи „Україна”), функціонує на його рідній землі чи має порівняно тривалу тут історію. Якщо Церква ігнорує у своїй діяльності національну мову корінного етносу, не опирається на його етноконфесійну традицію, цілковито підпорядкована у своїй діяльності зарубіжному центру, який нехтує національні інтереси українства, а то й працює проти української суверенності, української державності, то вона не є українською навіть за умови належності значної кількості її парафіян до українського етносу. Ті, хто молиться на бігборди „З нами Бог і Росія!”, швендяє Україною у так званих „хресних ходах” з портретами (чи б то іконами) кровавого царя Миколи II, явнює малоросами, а відтак – неукраїнцями. При цьому я б ще нагадав і лінгвістичний чинник мого націєтворчого критерію до діяльності релігійних спільнот, який чітко виписує Перше послання апостола Павла до коринтян. Не можу тут об'ємніше розписувати свої міркування з порушеного питання. Про це можна прочитати у моїй книзі „Україна в її релігійних виявах”.

7. Марія, Київ.

— Скільки православних видань в Україні цілому та областях (станом на 2007 рік)?

А.К.

— Насамперед зауважу, що Православні Церкви України надто бідні у своїх видавничих можливостях. Зайдіть в магазини і кіоски православної книги. Ви там із фонариком не знайдете більше десятка україномовних православних видань. Маємо московську православно-книжкову інтервенцію. Навіть в кіосках Київського Патріархату продаються книги російських видань. Не відчувається українська богословська православна школа. За 15 років наші

українські православні церкви не спромоглися організувати написання і видрук книг своїх авторів. Що ж стосується періодичних видань, то тут маємо певний успіх. Якщо в соціалістичні роки в Україні видруковувався лише один часопис „Православний вісник”, то нині Православні Церкви України видруковують 152 часописів і газет (з них: Московсько-Православна Церква - 105, Київський Патріархат - 35, Автокефальна Церква - 7). По областях... Не буду відповідати, бо це забере багато часу. Скажу лише, що найбільше їх видруковується на Дніпропетровщині (14) і найменше на Житомирщині і Миколаївщині (по 1). Але за змістом вони далеко примітивніші від періодичних видань Московського Патріархату (центру і епархій), які ми передплачуємо, читаємо. Відзначу, що московська богословська православна школа варта уваги і вивчення. Тут маємо високотеоретично, богословсько всебічно підготовлених владик і православних професорів.

8. Мар'яна.

— Наскільки живучою, на Вашу думку, є ідея Помісної Православної Церкви в українському суспільстві? Чи зміна політичних обставин призведе до її зникнення чи просто до зміни форми?

А.К.

— Хоч і прикро це визнавати, але ідея Помісної Церкви не є актуальною в середовищі мирян всіх православних Церков України. Її скоріше актуалізують політики (зокрема і Президенти Кучма та Ющенко), а також керівництво УПЦ Київського Патріархату. Але якщо виходити із досвіду світової історії, то маємо визнати значну роль Церкви в утвердженні національної ідентичності багатьох народів. Певно тому ми, українці, такі невизначені у своєму національному бутті, що не мали своєї Помісної Церкви. Росіяни, маючи свою помісність, прагнуть подати свою Руську Православну Церкву як Церкву всіх східнослов'янських народів, а водночас всіляко користаються цією ідеєю для колонізації, в тому числі й духовної, інших східних слов'ян. Україна вже більше трьохсот років (з 1686 року) знаходиться в московсько-православній колоніальній неволі. Навіть зараз: розпалася політична імперія Горбачова, але лишилася духовна імперія російського патріарха Олексія II. Наша біда в тому, що значна частина українців, знаходячись в історичній сплячці, попадаються на гачок Московського Православ'я, а відтак не виявляють підтримку процесу постановня в Україні своєї Помісної Православної Церкви. Будемо сподіватися, що колись в Україні буде українська влада, проснеться наш православний люд, пізнає, що Українське Православ'я не тотожне Московському. Тоді й з'являться політичні і духовні умови для постановня у нас Помісної Церкви. А так маємо те, що маємо: три Церкви, кожна з яких претендує на помісність, роздираючи, подібно політикам, Україну на конфесійні островки і півостровки, Церкву Філарета чи Мойсея, Сабодана чи Мефодія.

9. Володимир Хміль, Львів

— Доброго дня! Шановний Анатолій Миколайович, у мене до Вас декілька запитань. Насамперед дякую за відповіді. 1. Окремі українські академічні

релігієзнавці піднімають питання щодо проблеми тотального контролю за поведінкою членів культу в деяких новітніх релігійних рухах, а також використання в них психотехніки до залучення та утримання членів культу. Як Ви особисто ставитися до цієї проблеми? Яка точка зору до цієї проблеми переважає у Відділенні релігієзнавства Інституту філософії НАНУ та в Українській Асоціації релігієзнавців? 2. О.Г.Данильян та В.М.Тараненко у своєму підручнику з релігієзнавства пропонують класифікацію новітніх релігій, в якій культу з відкритою деструктивною спрямованістю своєї діяльності („Гілка Давида”, „Храм Сонця”, „Райські ворота” тощо) відокремлені в окрему групу – „тоталітарні” релігії. Ваша думка щодо подібної класифікації? 3. Чи має релігійна свобода та толерантність розповсюджуватись на сатанинські та інші релігійні угруповання з екстремістською та антисупільною спрямованістю?

А.К.

— Заяви про тотальний контроль над людиною з боку деяких релігійних спільнот часто виголошуються в пресі і проповідях т. зв. традиційних батюшок, а також писаннях псевдонаукових інститутів дослідження тоталітаризму проголошуються надто абстрактно. Звучать заяви про „тоталітарні секти”, „деструктивні культу”, але при цьому згадують хібащо Аум-Сінрікьо чи Біле Братство, а то й мертві „Гілка Давида”, „Храм Сонця” та ін. Чомусь тоталітарною не постає для них та Церква, яка прагне охопити своїм повним впливом дітей, школярів, студентів, вояків та інші прошарки населення, навіть вводить якийсь індекс дозволеного читива. А несуть такі церкви людині те ж саме, що й інші конфесії, в тому числі й ті, які розглядаються як деструктивні, сковують розум людини темною середньовічною. Що стосується психотехнік, то не так давно твердили про використання їх у різних формах крішнаїтами. Із згоди цієї спільноти ми вибрали 35 послідовників течії і стільки ж взяли студентів Києво-Могилянської Академії, в соціально-психологічній лабораторії якої проводили вивчення духовного стану піддослідних. І наслідок: двоє студентів НаУКМА „перестрибнули” червону лінію і жодний крішнаїт. Ось Вам і „психотехніки” сект. Ми не сприймаємо різні вигадки про психотехніки стосовно новітніх релігійних рухів. Треба їх знати, вивчати, спілкуватися з ними, а не голосливо бовкати „тотальні”, „деструктивні” та щось подібне. Я при цьому питаю у тих, хто дає такі оцінки, а чи вони хоч раз зустрічалися і спілкувалися із тими ж крішнаїтами, мунами, харизматами, мормонами, рідновірами, необуддистами та іншими, чи були у них на молитовних зібраннях. Я особисто знайомий, заспілкований із носіями понад 50 релігійних традицій, відвідував їхні богослужіння, проводив серед них дні а то й ночі. Люди з тими ж характерними рисами, що й всі інші, але йдуть до Бога іншою дорогою. Бог – один і слава їм, що вони йдуть до нього. Жодна релігія не вчить людину якійсь дурні, моральні засади їх майже співпадають. То ж Відділення релігієзнавства не займається пошуком бліх у сфері релігійного життя, а через свою діяльність прагне включити НРТ в контекст нашого суспільного творення, знімаючи гострі кути, що з’являються подеколи в їх діяльності. Ми – не вороги для них, а порадики.

Якщо станеш на шлях конфронтації, то ніколи не вивчиш цей феномен. Заборона НРТ нічого не дасть, бо ж у нас реєстрація релігійних спільнот необов’язкова і вони успішно будуть діяти і без неї. Коли реєструєш релігійну течію, то знаєш, що вона діятиме у межах правового поля країни і водночас держава матиме можливість при нагоді чи потребі ознайомитися з цією діяльністю. То ж ми не тоталітаризуємо, а толерантизуємо наші відносини з НРТ. Я не знаю той підручник Данильяна і Тараненка, на який Ви посилаєтесь (та й релігієзнавців таких, як Президент Всеукраїнської Асоціації, не знаю), а тому коментувати проведену ними класифікацію релігій не можу. Можу сказати одне, що певно в Україні іншої людини, яка б була так близько знайома і знала віровчення нових релігійних спільнот як я, немає. 26 квітня у себе в Відділенні релігієзнавців ми провели Круглий стіл „Нові релігії України”, в роботі якого брали участь представники 26 різних неорелігій. До книги з такою ж назвою, яку я редагую, ввійдуть розділи про 47 нових течій, з якими я заспілкований. Все це не означає, що я сприймаю велике конфесійне різноманіття як благо для України, але ж це закономірність сучасного світового релігійного процесу. Де їх, в якій країні менше? З кожним роком з’являються все нові і нові. Ми дали до цієї палітри нових релігій хібащо свої рідновірські течії (їх сім) і Біле Братство. Решта, зокрема неохристиянські і неоорієнталістські, привнесені до нас із закордоння. Якщо у своєму релігієвборі в „релігійному супермаркеті” людина віддає свої симпатії якійсь одній із конфесій (в тому числі і новій), то це її особисте право. Певно що традиційні Церкви її вже чимсь не задовільняють. Ми будуюмо громадянське суспільство, в якому кожна людина – суверен. Ніхто нікому не має право нав’язувати якесь віросповідання. Це постане як обмеження свободи людини. Якщо традиційні Церкви так бояться нових в зоні своїх інтересів, то вони мають виходити за церковну огорожу, йти до людей, цікавитися їх життям, тоді нові релігії не знайдуть там собі послідовників. Так, на Тернопіллі маємо лише 10 громад нових течій із 1830, які нині є в Україні. То ж успішне поширення нових – то наслідок бездіяльності традиційних батюшок. На третє поставлене Вам мені питання я б відповів Вам порадою Ісуса Христа любити навіть ворога свого. У Вашому питанні я не відчув, що Ви користуєтесь в житті заповідями Христової моралі, що Ви толерантні щодо інших, окрім своєї, релігії. В людині треба любити людину, а не себе в ній.

10. Жорж

— Шановний пане Анатолію! Чув та читав на форумі РІСУ, що в 2004 році Інститутом філософії (місто Київ) було проведено релігієзнавчу експертизу Церкви Саєнтології, що викликала неоднозначну реакцію у суспільстві, одним із авторів та експертів якої були саме Ви. Безумовно, що це викликало цікавість щодо змісту експертного висновку. Чи не підкажете, де та як можна ознайомитися безпосередньо із самими матеріалами цієї експертної оцінки, оскільки донині мені вдалося знайти лише книгу (в Інтернеті), написану на її основі групою авторів з числа тих же експертів?

Сергій

— *Повідомте, де та як можна познайомитися з матеріалами експертизи саєнтологів, де вони були опубліковані в Інтернет? Тепер дозвольте мені задати наступні питання. У 2004 році вами та рядом інших спеціалістів з Інституту філософії (панами Єленським, Филипович та іншими) за зверненням Церкви Саєнтології (спочатку – до Інституту філософії, а потім – вищестоячої організації) було проведено „релігієзнавчу експертизу” Церкви Саєнтології, в якій було викладено досить позитивні відгуки про цей рух, а також було зазначено, що це є загальновізнана у світі релігійна організація і що експерти володіють лише позитивними відгуками у світі про неї. Разом з тим, ще у 1970-х роках у США відбувся шпигунський скандал у цієї Церкви, який стався внаслідок викриття діяльності цілої розвідувальної мережі саєнтологів, до якої була причетна навіть жінка Р.Хаббарда – засновника культу. Врятувало від тюрми „розвідників” їх зізнання й амністія. Пізніше кримінальні справи через „розвідувальну діяльність” цього руху були відкриті в Греції, де їх протизаконну діяльність було доказано, через що там саєнтологію взагалі заборонили, та у Франції, де справа була відкрита навіть безпосередньо проти Хаббарда, якого від тюрми, за свідченням правоохоронних органів та ЗМІ, врятувала лише його власна смерть. Крім того, медики та психіатри різних країн неодноразово заявляли про те, що „релігійна практика” цього руху за назвою одитінг є шкідливою для здоров'я особи. Питання: 1. Чи можна після цього всього позитивно відгукуватись про Церкву Саєнтології? 2. Яке Ваше особисте ставлення до цих всіх фактів? 3. Чи знали Ви особисто та експертна комісія про всі ці факти на момент експертизи? 4. Як сталося, що експерти чули лише позитив про Церкву саєнтології, і не помітили таких різочих фактів?*

Юрій, Львів

— *Добрий день, Анатолій Миколайович! Зараз на форумі РІСУ обговорюється тема про діяльність саєнтологів. Наскільки мені відомо, Ви були одним із учасників експертної групи, що в 2004 році проводила експертизу віровчення та практики саєнтологів. Нещодавно інший учасник експертної групи В.Єленський признав, що у саєнтологів були серйозні проблеми з ФБР у зв'язку з відвертою розвідувальною діяльністю однієї із структур саєнтологів. Але, судячи з брошури „Саєнтологія в Україні”, яка видана на основі матеріалів експертного висновку, це питання було обійдене в експертизі. Чому? Як стверджується в „Аналітичному віснику” №28 за 1996 рік (видання Аналітичного центру Апарату Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації), за даними поліції багатьох країн саєнтологічними організаціями створена широка шпигунська мережа, що збирає інформацію законними і незаконними методами, в тому числі військового та секретного характеру. Чи можна після цього стверджувати, що у практиці саєнтології відсутні конкретні прояви, що загрожують безпеці України?*

А.К.

— *Я не знаю, яку інформацію подавали у 2004 році в RISU щодо експертизи Інститутом філософії Церкви саєнтології, але із Ваших питань зрозумів, що ця інформація була фальшива. Експертизу підготував не Інститут філософії, а*

писали три наукові співробітники Інституту. Але це їх особистий висновок, їх оцінка. Кожний у нас в Інституті має право на свою точку зору. Відтак то є експертиза Саєна, Филипович і Єленського. Колодний до її написання непричетний. Ні Вчена Рада Інституту філософії, ні Вчена Рада Відділення релігієзнавства, яким я керую, ніякий текст експертизи з приводу саєнтологів не ухвалювали, а лише зафіксували індивідуально виконану названими науковцями роботу. Якщо хтось видає текст експертизи трьох як експертизу Інституту, то тоді маємо підлог. Моє ставлення до саєнтологів зумовлене тим мотивом релігієтворення, який висловив Хаббард і який звучить у багатьох виданнях: „Якщо ти хочеш мати гроші, то створи нову релігію”. Вивчав низку праць Хаббарда, саєнтологів. Гадаю, що ми з вами, авторами питань, в оцінках саєнтологів однодумці. Але вчення їх не слід оцінювати лише на основі прикладів розвідувальної діяльності. Он Московсько-Православна Церква видрукковує свої періодичні видання із статтями антиукраїнського змісту, але ж вони не мають нічого спільного із православним віровченням. То ж саєнтологія як релігія і саєнтологія як організація – то не одне і те ж. Де знайти сам текст експертизи трьох? Скоріше він є у названих виконавців замовлення. Зміст експертизи відтворює названа вами брошура „Саєнтологія в Україні”. Оскільки я і Відділення як наукова інституція не причетні до написання експертизи, то Ваші питання явно не за адресою. Направляйте їх тим, хто писав цю експертизу.

ІІ. Ольга, Полтава

— *Ви не раз у своїх виступах згадували про проблему повернення храмів церквам. Який вихід із ситуації з найвизначнішими пам'ятками української минушини (Лаври в Києві та Почаєві, Софійський собор та ні.), на які претендують православні. Що б ви запропонували?*

А.К.

— *Питання реституції для мене тепер близькі, оскільки мене ввели до складу спеціальної Комісії при Кабміні України з питань повернення майна цеквам і релігійним організаціям. У списку можливого повернення значиться 311 об'єкт. Але при вирішенні питання повернення я б все таки виокремив ті об'єкти, які є вже загальнонаціональною цінністю. Вони прийшли у світ завдяки зусиллям всього нашого народу, а відтак розглядати їх лише як церковну власність – не можна. Ще одне. Перш ніж повернути їх Церкві, треба подумати над тим, а чи збереже їх Церква як культурно-історичну і духовну цінність для наших потомків. Скажімо, в газеті „Факты” я нещодавно прочитав, що в Софійському соборі Києва знаменита фреска Оранта відійшла від стіни на всі сім сантиметрів. Чи можна в цьому храмі служити служби Божі? Чи здатна Церква утримувати цю святиню від подальшого руйнування? Потрібний спеціальний температурний і вологовий режим, щоб зберегти Київську Софію навіки. Тому я проти того, щоб її передавати якійсь Церкві. Матимемо те, що маємо в Лаврі, де печери передали на утримання Києво-Печерського монастиря Московсько-Православної Церкви. Від господарювання монахів, які, як пишуть, розвели над печерами виноградники, поливали їх, ґрунт став тяжким. І що маємо – обвал в нижніх печерах десь на 16 метрів. Нібито шахтарів з їх досвідом ліквідації обвалів в*

шахтах привезли до Києва. Грунт порушений. Де гарантія того, що обвал не повториться і ще й тоді, коли там будуть люди? Але ж Лавра - це й духовна святиня, а її так знівечили. Тепер, державо, давай гроші на усунення того, до чого довели стан печер їх господарі. Я б святині, які стали загальнонародним духовно-культурним надбанням, Церквам не передавав. Їх зберегти може тільки пильне око держави. Те ж стосується і Почаївської Лаври, але ж вона знаходиться вже у віданні Московсько-Православної Церкви. Розповідають тернопільчани, що вірно служить ідеї „єдиной и неделимой Руси”, а не духовному відродженню українства.

12. Тарас, Львів.

— *Пане Анатолію, де варто шукати причини того факту, що українське релігієзнавство, яке так багате своїми вченими кадрами, так мало представлено у світовій "павутині"? Чому немає таких цікавих ресурсних і наукових порталів, які, скажімо, є в Росії? Чи є якісь плани у цій сфері у Вашому Відділенні? Дуже дякуємо за участь у веб-конференції. Редакція РІСУ завжди готова до співпраці з Вами!*

А.К.

— Погоджуюся з Вами, що, при всіх своїх наукових здобутках, українське релігієзнавство скупо представлено у світовій „павутині”. Причин цього є декілька. Насамперед це матеріальна скрута, фінансування за залишковим принципом нашої наукової інституції. Ми не маємо коштів на те, щоб утворити і постійно утримувати свій власний сайт в Інтернеті, хоч такі спроби були. А тому УАР і Відділення підключилися до створення сайту, який підтримується Донецьким державним інститутом штучного інтелекту, що спеціалізується на сучасних інформаційних технологіях, але у складі якого є релігієзнавчий факультет. Будь-який повноцінний сайт – це творча праця багатьох людей, особливо молоді, яка краще дружить з комп'ютерами, ніж моє і середнє покоління. До речі, релігієзнавча молодь робить перші успішні кроки в цьому напрямку (сайт MAP). Скажу чесно, спрацьовує недооцінка цього нового виду оприлюднення наукових здобутків офіційними установами, зокрема ВАК України. Ми звикли працювати на вихід наукової продукції друкованим словом і не знайшли ще інших форм підведення підсумків наших наукових пошуків. Так, для захисту докторської дисертації треба мати видруковану монографію обсягом десь 14 д.а. і не менше 20 наукових статей, надрукованих у так званих ваківських виданнях, серед яких чийсь сайт не значаться. До того ж, саме наявність видруків сприймається як засвідчення виконання планових дослідницьких тем. Але долати стереотипи потрібно. Буквально днями розпочався проект релігієзнавчої спільноти «Українське релігієзнавство», наповненість і якість якого залежатиме від активності самих українських вчених, оскільки він демократичний і простий в керуванні, хоча, можливо, і технічно недосконалий. Крім того, важливим чинником нашого малого представництва у світовій „павутині” є незнання більшістю науковців іноземних мов. Будемо працювати над реалізацією вашої зауваги, а водночас і пропозиції з цього питання.

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ*

ВЧЕННЯ ГРИГОРІЯ ГРАБОВОГО ЯК НЕОРЕЛІГІЯ*

Кожна нова релігійна течія постає як конкурентноздатна у сфері своєї діяльності організація. Проте певна частина з них ставить на перший план не задоволення релігійних потреб віруючих, а використання віруючих як джерела доходу. При цьому в появі і поширенні таких неорелігійних течій пріоритет зберігається не в духовному зростанні особи й етичному її становленню, а сучасним бізнес-технологіям. Відтак деякі новітні релігійні течії постають як бізнес-проекти у повному розумінні цього слова. Засновнику саентології приписують думку, що якщо ти хочеш мати гроші, то створи нову релігію. Такі орієнтації спрацювали при появі низки нинішніх неорелігійних рухів.

Ініціативна група на чолі з активним лідером, що створює нову релігійну спільноту, вибирає певний “релігійний продукт”, детально визначається з цільовою аудиторією, як це роблять зазвичай дослідники ринку збуту певного товару або послуги. Далі скрупульозно вивчаються людські потреби і роздмухується зацікавленість й інтерес до певного “інноваційного товару” за допомогою замовних соціологічних досліджень і маркетингових комунікацій, певних популярних ЗМІ, визначаються з технологією і послідовністю кроків на період становлення нової релігійної течії, підбираються й готуються кадри організаторів-менеджерів і пропагандистів-піарщиків, прораховуються можливі ризики та визначаються заходи для їх мінімізації, підбивається баланс витрат і прибутків тощо. Разом з тим заохочуються зовнішні інвестори, спонсори і меценати, які потім отримають певний прибуток або розширять свій електорат.

Клієнтами, споживачами своєрідного релігійного продукту стають люди, які мають певні незреалізовані потреби. Це - об'єктивно. Так діє більшість існуючих конфесій. Проте не може бути виправданою ситуація, коли створюють організації для відвертого здирництва за допомогою задоволення фантомних потреб, як то воскресіння померлих близьких і рідних. Тут, як правило, людина

* В кожному новому числі часопису "Сторінка конфесії" надається новий релігійний текст.

* Матеріал підготували д.філос.н. Анатолій Колодний, к.філос.н. Сергій Свистунов.

хапається за останню можливість, сподівається: раптом був, а я не використав ще й цей шанс.

Саме такі скорботні й інтимні проблеми, що виникли внаслідок певної сімейної трагедії і принесли нестерпний біль, активно використовує Григорій

Грабовий – керівник так званого “Фонду Григорія Грабового”, зокрема плач матерів Беслану. Цей неорелігійний за змістом і деструктивний за формою культ відбувся протягом десяти років як високоприбутковий бізнес-проект. Ініціативна група начолі з Грабовим, що створювала нову релігійну організацію десь після 1992 року, вибрала безпрограшний “релігійний продукт” - людське горе. Побудований за законами агресивного бізнесу його "Фонд Григорія Грабового" використовує зазвичай розповсюдженій на нецивілізованому ринку агресивний маркетинговий підхід, коли потенційному покупцю нав'язують непотрібний або шкідливий товар чи послугу. Замість заспокоєння і співчуття людині, яка опинилася у біді, чим зазвичай займаються практично всі наявні релігійні спільноти, Г. Грабовий і його послідовники напроти роздмухують лихо, а потім по-шахрайському примушують людину платити великі гроші за неіснуючу “послугу”. З цією метою вони навіть практикували замовлені діагнози в московській клініці біля метро „Алексеевская”.

“Фонд Григорія Грабового” використовував, як визначилися правоохоронні органи, людинофобські методи для досягнення своєї мети. Грабовий „розробив” систему захисту людини від різних бід шляхом концентрації уваги на числових рядах. При цьому він застерігав, що кожна людина має свій певний захисний набір цифр, пізнати який дано саме йому. На початках своєї духовної діяльності Григорій Петрович називав себе втіленням єгипетського бога Ра. Але ця версія самосакралізації суспільно не спрацювала. Оголосивши опісля себе Спасителем, новим втіленням воскреслого Ісуса Христа, Грабовий став публічно звертатися через засоби масової інформації, різні рекламні форми до людей, що втратили близьких, з обіцянками воскресити померлих і вилікувати невиліковні хвороби. Згодом Грабовий створив добре продуману схему збагачення, збираючи по 2 тис. рублів з особи за участь у семінарі із проблем здоров'я, смерті і безсмертя, а за індивідуальні заняття – 39 тис. 100 рублів. На лекції Грабового приходили від 200 до 300 людей. Московські журналісти підраховали, що якщо кожний заплатить за вхідний квиток визначені 2 тисячі рублів, кожний другий купить книжечку чи відеокасету Грабового за 200 рублів, а кожний десятий оплатить воскресіння його мертвих по 39,5 тисяч, то

за одну лише поїздку „Фонд Грабового” поповнюють 2,5 млн рублів. Засновник вчення сидить нині у московській в'язниці в Лефортово у комфортабельній двохмісній камері, а його „апостоли” Петров і Ареп'єв продовжують воскресенські сеанси з оплатою відповідно по 45 чи 27 тисяч від кожного. Активно працює на цій ниві заробітків „астральна дружина” Грабового Раїса Кашубіна, що керує якимсь Універсальним інститутом новаційних технологій. Вона, як свідчать, навіть не виявляє якусь активність у звільненні шефа від ув'язнення, бо ж тоді всі 58 представництв „Фонду...” від Республіки Саха і до Калінінграду будуть у її підпорядкуванні. То ж навіть краще буде без самого Грабового для течії грабістів, бо ж все буде продовжуватися, але вже від його імені як мученика за своє вчення. Правда, незрозумілим є поняття „астральна дружина”, бо ж в Горового є дружина - Єгерєва Олена Борисівна з трьома дітками. З трьома діточками залишив новоявлений Спаситель і свою першу дружину –С.В.Тихонову.

Голову нового релігійного культу Григорія Грабового було затримано правоохоронними органами 6 квітня 2006 року в московському готелі „Космос” під час лекції, на якій він доводив можливість воскресіння мертвих, відвернення різних світових катастроф, лікування нібито невиліковуваних хвороб та ін. Таганським судом Москви „живий триєдиний Бог” звинувачується у шахрайстві в особливо великих розмірах. Карна справа була порушена прокуратурою за фактом шахрайських дій також працівників "Фонду Григорія Грабового". 15 червня 2006 р. Г.Грабовому водночас пред'явлено звинувачення за фактами крадіжки грошових коштів громадян під виглядом "воскресіння" загиблих родичів потерпілих або зцілення їх від тяжких захворювань. Разом Грабовий звинувачується за 11 епізодами.

Відомо, що серед потерпілих є й українці. Зокрема Г.Грабовий пообіцяв 67-річній мешканці Черкас воскресити її сина, який помер у 2001 р. Він узяв 23 листопада 2005 р. за свої “послуги” від неї 118 тис. рублів (\$4,45 тис). В середньому за уявне воскресіння померлого родича група Грабового отримувала більше тисячі доларів від кожного благаючого воскресити близьку йому людину. Перед цим потрібно було їм пройти ще різні тренінги, які також дуже дорого коштують. Якщо ж той, хто звернувся за допомогою, ще й палить, то тут наявний ще й платний спеціальний курс і знову ж на користь Грабового. Для доказу чуда, що відбулося, Г. Грабовий пред'являє лише папери - нотаріально завірненні свідоцтва родичів тих, хто нібито воскрес за його допомогою. Хоча насправді відомо, що жоден "воскреслий" не повернувся у сім'ю завдяки маніпуляціям Грабового. Свідоцтва родичів, якими він засвідчує воскресіння мертвих, фіксують не сам факт, а

сприйняття і очікування людей, їх відчайдушні бажання.

Окрім Росії, де вже наявні 58 регіональних центрів нового вчення, Григорій Грабовий свою сферу діяльності розповсюдив і на Україну (В деле Грабового – украинский след// 15 минут.- 2006.- 6 вересня). В Києві регулярно проводяться семінари-тренінги за його методикою. Особливий вибух активності був проявлений грабовістами відразу ж після арешту їхнього кумира в Росії. Вже через два тижні масово в поштові скриньки киян і мешканців деяких інших міст України було розкидано листівки без зазначеної вихідної адреси під назвою “Учение Григория Грабового «О спасении и гармоничном развитии»”. В листівці всіляко рекламуються існуючі й вигадані наукові звання Г. Грабового і наукоподібно стверджується, що він “створив прості й ефективні методи, наслідуючи яким та передаючи знання про технології макроспасіння, кожна людина може самостійно із своєї свідомості керувати будь-якими подіями і відновлювати своє здоров’я”. Також рекламуються стоси праць Григорія Грабового, де представлені документальні свідчення стовідсотковості

підтвердження передбачень, отриманих Григорієм Грабовим за допомогою свого ясновачення. Тиражуючи тисячами касет свої лекції, Грабовий вимагає від своїх послідовників, щоб вони їх слухали щодня, бо ж від них нібито йде позитивна енергія так необхідна кожному для його оздоровлення.

У своєму іменному сайті (www.grigori-grabovoi.ru) Грабовий рекламує себе так: „Григорій Грабовий спасає від катастроф і хвороб, використовує свої особисті здібності ясновачення, передбачення, цілительства та дистанційного управління. Засвідчені передбачення Григорія Грабового завірені державними організаціями і приватними особами... Григорій Грабовий дистанційно виліковує від різних хвороб, омолоджує; своїм ясноваченням діагностує автомобілі, літаки, космічні об’єкти; своїм впливом оптимізує події, навчає утаємниченим можливостям; консультує бізнесменів і

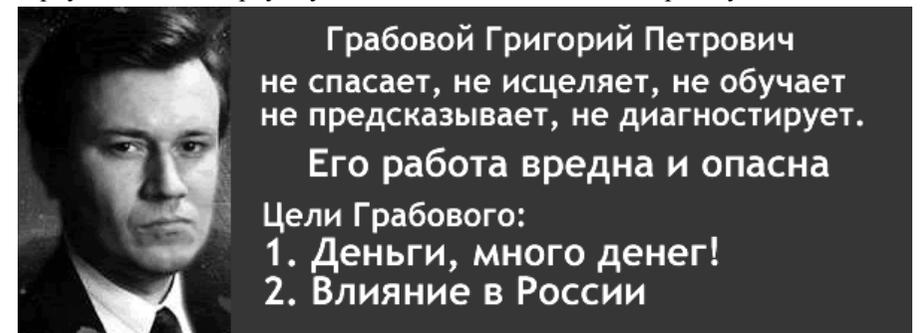

веде курси з бізнесу”. Грабовий повчає, що засобом застосування і розвитку його вчення є „діяти як Творець”. Тут явно проглядається ототожнення ним себе з Богом. Результатом осмислення цієї рекомендації є розуміння, що „діяти як Творець” – це діяти як Грабовий.

Суть свого вчення Г.Грабовий подає у своєму тритомнику „Практика управління.Путь Спасения”. Він заявляє, що людина, яка очікує „результату зцілення”, потрібно „запам’ятати зміст всіх трьох томів”. Метою свого вчення Грабовий вважає всезагальне спасіння і водночас спасіння особисто кожного, забезпечення вічного творчого гармонійного розвитку у світі. Способом використання і поширення свого вчення Григорій Петрович розглядає діяльність як Творця. Найважливішим завданням вчення є відвернення можливої глобальної світової катастрофи. Засобом досягнення мети його Вчення Грабовой вважає власну свідомість кожного, за допомогою якої відбувається пряме управління подіями у відповідності із завданнями Творця про вічний розвиток. Григорій Грабовий вважає, що його вчення зорієнтоване на відвернення можливої глобальної світової катастрофи так як це є в майбутньому від Творця, а тому це Вчення не суперечить, а сприяє творчим напрямкам розвитку світового співтовариства, фундаментальної релігії та іншим творчим концесіям, вчить вічному шляху розвитку без руйнування.

Найчастіше новоявлений місія для підтвердження своїх надприродних здібностей посилається на “воскресіння” Бориса Пилипчика, колишнього мільйонера з села Нова Синявка Хмельницької області. Останній - людина з певними психічними проблемами. Під час важкої хвороби йому здалося, що він вмер, а потім повернувся з того світу. Проте Пилипчик категорично заперечує, що його врятував саме Г.Грабовий і звинувачує його в обмані. Лікарі ж місцевої поліклініки кажуть, що Борис Пилипчик дійсно три роки тому лікувався і тоді в якийсь момент на кілька хвилин знепритомнів. Але він не вмирав і загрози його життю не було. Г.Грабовий активно використовує “воскресіння” Б. Пилипчика у своїй рекламній і пропагандистській кампанії.

Критик Г.Грабового Олексій Сосєдов слушно наголошує, що “Г.Грабовий грає на найчутливіших людських почуттях, - на бажаннях повернення назавжди втраченого: молодість старої людини, померлу кохану людину або дитину, яка загинула (як у матерів Беслану). Він запевняє, що може вернути тих, кого вернути уже не можна. Відтак виникає віра в чудо, яка витісняє

відчай, дає певне полегшення”(Соседов Алексей. Доктор Грабовой – человек, который воскрешает надежду...//Интерфакс-Религия. – 2005. -28 сентября).

Люди, які були включені в орбіту діяльності Григорія Грабового свідчать, що його прибічники йшли на найбільш витончений обман, лиш щоб запевнити людей, які повірили їм, у те, що ті не дарма віддали свої збереження. Так, жінці, яка втратила любиму доньку, оголосили, що її Люба воскресла, але зараз вона виглядає не зовсім так, як раніше. “Їй показали фото моделі з рекламного щита і сказали, що це – її воскресла донька, – говорить Сергій Ковальов з Ростовської області. – Бідна жінка стала постійно ходити до цього плакату, розмовляти із зображенням”. Інший клієнтці Г.Грабового було сказано, що могильний хробак і є її воскреслий син, що сеанс воскреслення пройшов успішно, дитина стала хробаком, вступивши „в одну з початкових стадій свого наступного переродження”.

Ключову справу у викритті шахрая від релігії зробив відомий дослідник релігійних містифікацій журналіст Володимир Ворсобін. Своє розслідування він почав з особистої зустрічі з Грабовим. Приніс йому фоторобот неіснуючої людини і попросив його воскресити. Бажання журналіста було виконано практично відразу - всього за одну тисячу євро. Ця зафіксована подія стала приводом для арешту шахрая. Під час допиту і очної ставки з В. Ворсобіним Грабовий, що виглядав до цього впевнено, дуже змінився в обличчі. “Це був страх і розгубленість, - розповідає Володимир Ворсобін. - Саме смішне, що Григорій Петрович говорить, що все бачить. Мене це завжди забавляло. Він говорить: "Я все бачу, все знаю наперед". Він - Бог, він знає наперед, що буде і що відбувається зараз, але в його очах читалося, що цього він не передбачив. Те, що відбулося, для нього - великий, великий сюрприз” (Комсомольская правда. – 2007. 1 лютого).

До своєрідного захисту вдалися винахідливі послідовники Григорія Грабового. Вони направили Патріарху Московському і всієї Русі Олексію II листа з вимогою канонізувати сектанта. Лист підписали 60 учасників конференції "Теорія і практика воскресіння. Погляд науки і релігії на вчення Григорія Грабового”, що проходила у Новосибірську. У листі йдеться: “Просимо Вас провести канонізацію Грабового Григорія Петровича 14 листопада 1963 року народження як святого при житті. Ми віримо в те, що Григорій Грабовий – друге пришествя Господа-Бога Ісуса Христа і всі його результати діяльності, прозоріння, пророцтва, проповіді та праці про загальне воскресіння і вічності життя є християнськими чудесами і

знаменнями, які приводять людину до віри християнської”. “До даного явища можна відноситися як до курйозу”, – прокоментував дії прихильників Грабового настоятель собору святого князя Олександра Невського в Новосибірську протоіерей Олександр Новопашин. Заступник керівника Відділу зовнішніх зв'язків Московської Патріархії отець Всеволод Чаплін зауважив: „Хай цій людині буде соромно, адже наживається він на горі людей, на їх стражданнях. Це – дуже й дуже аморально. Жодна християнська громада, якщо вона шанує себе – православна, католицька, протестантська – не підтримувала і підтримуватиме цю людину”. Г.Грабовий не мав зустрічей ні з Патріархом Московським, ні з Папою Римським, хоч він у своїх виступах часто на цьому наполягає.

Що нам відомо про „воскреслого Христа у другому пришестві”? Народився Григорій Петрович 14 листопада 1963 року в селищі Кіровському Чикментської області Казахстану. В 1986 році за фахом „механік” закінчив Ташкентський державний університет. В 1996 році одержав фах „фельдшера” в медучилищі при Московському обласному училищі підвищення кваліфікації лікарів. У 1998 році секція ноосферних знань громадської Російської Академії природничих наук за відкриття, як сказано, „способу відвернення катастроф і прогнозів їх здійснення” обрала Грабового своїм дійсним членом, хоч в 2005 році виключила із складу РАПН як такого, що не пройшов атестацію. Якась ще бізнес-академія Італії, а не Академія наук цієї країни, як твердить Грабовий, зробила його своїм членом. За 150 доларів він купив собі членство в Нью-Йоркській Академії наук. Відтак, академічні звання Г.Грабовий одержував в громадських інститутах і академіях, які реальної ваги в науковому світі не мають. Але він завжди прагнув пустити „лилюку в очі” своїм наближеним і постійно наголошував на своїх зв'язках з різними науководослідними інституціями, які вивчають проблеми біоінформатики, телекомунікативного зв'язку. Вища Атестаційна Комісія Росії – єдина інституція, що уповноважена державою присвоювати наукові звання і степені, засвідчила, що вона не видавала жодний диплом цьому „вченому світового імені”.

Маючи намір висунути свою кандидатуру на чергових виборах в Президенти Росії, Григорій Грабовий утворив організацію „Добровольные распространители учения Григория Грабового» (ДРУГГ). Він навіть заявляв, що коли стане Президентом, то поєднає Церкву і державу. Московський Патріархат ніяк не коментував цю заяву, бо ж таке поєднання в Росії, хоч і немає де-юре, але є де-факто. Передбачливою була інша заява Грабового як претендента на Президентство. Він оголосив про прийняття після перемоги на виборах Закону „Про заборону смерті”, яким, власне, вже запрокував настання в Росії „раю на землі”. Відтак якщо колись будуть звинувачувати й притягувати до

відповідальності Грабового за зміст його релігійної спільноти, то тоді він це зможе видати за політичні гоніння. ДРУГГ має свої осередки не тільки в різних регіонах Російській Федерації, а й в інших країнах СНД, де порівняно багато є росіян. Так філія цієї спільноти є вже в Латвії. Налічує вона тут понад сотню осіб. Дізнавшись про це, кардинал РКЦ Латвії Яніс Пуяте зазначив, що „воскрешати людей – то справа Бога, а не людини”.

Інтереси Грабового нині все більше і більше переміщуються на Україну. Це і “воскреслий” міліціонер з Вінниччини, і семінари, що їх регулярно проводять його послідовники у престижних готелях Києва. Але ж не всі люди, послідовники Г.Грабового, доведені до відчаю. Серед двох тисяч киян, які відвідують семінари, що їх проводить Сергій Євстаф’єв та інші помічники нового “месії”, багато й поміркованих людей, які зрештою засвідчуються в хибності пропагованого Грабовим свого вчення. Кількість

учасників семінарів постійно зменшується.

У віровченні Г.Грабового активно проявляється віра у реінкарнацію. Відомо, що поле релігійних пошуків у нас в Україні добре проросло “орієнталістичними рослинами”. Починаючи від О.Блаватської і послідовників релігійної теорії Реріха аж до крішнаїтів, неоязичників і Білого Братства. І в цьому плані релігійне угруповання Г.Грабового розвивається за логікою і за прототипом Білого Братства. Можливо саме тому воно тут знаходить для себе якийсь духовний ґрунт. Разом із тим у нас також присутні практики діанетики і технології сучасного менеджменту.

Суд над Г.Грабовим вже йде більше року. В пресі відзначається грамотність роботи захисників підсудного, самого Г.Грабового. Останній був надто прискіпливим навіть до окремих слів чи фраз звинувачувального висновку. Надійшло 40 заяв до суду з приводу останнього, хоч вони всі були відхилені.

Досить цікаву думку з приводу постаті Григорія Грабового в теледебатах висловив Віктор Вендель. „Не рот „затикати” необхідно лжехристам, сказав він, - а народ наш нещасний, що йменує себе

християнами, а по суті є язичником і невеждою у питаннях власної християнської безпеки – просвічувати треба. Не ворожнечею і ненавистю до інаковірців, а благочестивим життям”. Коли суспільство хворе, то людям байдуже, куди викидати свої гроші, лиш би здійснилися мрії і задуми. Як сказала одна із пацієнок Грабового: „Я йому вірила, вірю і платитиму не лише грошима, а й своєю совістю, своєю релігією”. І тут на завершення нариса видрукуємо повністю мовою оригіналу замітку священника Якова Кротова про Грабового:

„Атака на Григорія Грабового, которая в последний месяц приобрела, в том числе благодаря "Известиям" (5 октября 2005 года) – характер массовый, вызывает у разумного человека недоумение, а если разумный человек еще и верующий, то и озабоченность. Нормально критиковать Григория Грабового за обещание воскрешать умерших, но ненормально останавливаться: если уж не верите в возможность воскресения мертвых, то критикуйте и отца Александра Меня, и митрополита Антония (Блума), и Папу Римского, называйте обманщиком и автора этих строк. Нет – с точки зрения достоверности – принципиальной разницы между рассказами Евангелия о том, как Господь Иисус воскресил сына вдовы из городка Наин, и рассказами поклонников Грабового о том, как он кого-то воскрешал.

Нормально обвинять Грабового в мошенничестве. Но если уж полагаете, что религия и деньги несовместимы, тогда критикуйте и духовенство всех религий. Не останавливайтесь: ищите доказательства того, что Грабовой брал деньги именно за обещание воскресения. Нет доказательств? Молчите. Ненормально, когда "против овец молодец, а против молодца и сам овца".

На Грабового выплескивают ненависть, которую не смеют выплеснуть на Церковь. А до этого претензии к православию проецировали на ислам, на "Аум Синрикё", на католиков.

Нормально полагать, что знакомство с Грабовым дискредитирует. А что, сидеть за одним столом с президентом России – не дискредитирует? А печататься в газетах, где на одной полосе нормальные материалы и заказные фельетоны

протип якого-небудь банку, где одночасно проповедують демократію и расизм с цинизмом, – не дискредитує? А бути русским – когда бути русским в глазах совестливых людей означає бути нацистствующим милитаристом, невежественным, трусливым, норвоящим сделать любую гадость, если будет гарантия безнаказанности? Тем не менее, нужно и называться русским, и бути. Бути русским, бути таким верующим в воскресение, чтобы никто не мог дурного слова сказать о России или о Христе.

Журналистка одной газети одночасно критикує влади за антидемократичність – мол, Каспарова в Бєслане травили, и тут же требует от этих же самых властей бути еще более антидемократичными – затравить еще и Грабового. А надо требовать, чтобы никого не травили.

Верують не в силу и свободу личности, а в слабость человека и в то, что вертикаль власти должна компенсировать эту слабость. Нет! Любит каждый своим сердцем, а не чужим – и в одиночку человек должен разбираться с Грабовым, Христом, Асахарой. Люди, которые призывают власти наказать Грабового, – лицемеры. Они зовут прокурора – и тут же заявляют, что не верят прокурору. Зовут милиционера – и заявляют, что все милиционеры куллены. Призывают отдать Грабового под суд, но судебную систему открыто называют бессудной, каковой она и является. Вот результат компромисса с деспотизмом: если демократия изгнана, если из души вытравлена вера в возможность и необходимость свободы, то в душе поселяется паранойя, противоречая самой себе.

"Я хотя и неверующая, но знаю, что воскресения не может быть", – сказала одна из критиков Грабового. Абсурд? Нет, она имела в виду: "Я хотя и неверующая, но знаю, что воскресения не может быть, кроме того, вера в которое одобрена государством". Плохая новость: воскресения не может быть и тогда, когда его санкционирует государство. Хорошая новость: там, где побеждена и вера в государство, и недоверие к нему, там открывается возможность настоящей, а не иллюзорной веры и настоящего воскресения – без милиционеров, без лекций, без человеческих усилий, без денег, зато – с Христом".

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА ГАЙКОВСЬКОГО

Раптово пішов з життя навітанку 19 квітня ц.р. кандидат історичних наук, львівський професор-релігієзнавець Михайло Гайковський. У його особі відійшов у вічність відомий вчений-педагог, громадсько-релігійний діяч, український патріот, люблячий батько.

Прийшов Михайло Гайковський у світ на Тернопіллі 7 квітня 1947 року. Далі – сільська середня школа, навчання на історичному факультеті Львівського університету, служба в Армії, праця в Інституті суспільних наук (нині – українознавства) НАН України, де молодий науковець захистив кандидатську дисертацію з історії православної Церкви на Буковині.

Найбільше талант Михайла Гайковського виявився на вузівсько-педагогічній роботі. Рідним домом для нього став Львівський лісотехнічний університет, де покійний працював доцентом багато років і до останніх днів життя. Тут він був обраний професором кафедри соціології й культурології. Пан Михайло зачаровував своєю ерудицією і педагогічною майстерністю студентів тих вузів, де йому випало викладати низку суспільствознавчих предметів. Працював він водночас в декількох навчальних закладах, бо ж після трагічної події вісімнадцятирічної давності – смерті милої серцю п. Михайла дружини приходилося самотужки з християнською любов'ю виховувати до здоров'я тяжко хворого синопка Іванка і водночас турбуватися про його навчання в школі.

Але релігієзнавчий загаль України добре знає Михайла Гайковського насамперед як вченого-історика. Він не замкнувся в своїх дослідженнях тематично на православній історії Буковини. Об'єктом наукової уваги його стала Українська Греко-Католицька Церква в її історії і функціональності в суспільному та духовному полі України, а насамперед велика постать української історії першої половини ХХ століття митрополит Андрей Шептицький. М.Гайковський працював над докторською дисертацією, присвяченою цьому реформатору і відроджувачу українського греко-католицизму. Науковець любив працювати в архівах. Плідні пошуки його завершилися видруком численних документів і матеріалів про Львівський псевдособор 1946 року в книзі «Хресною дорогою». З ініціативи М.Гайковського проводилися у Львові наукові конференції з різних проблем історії католицизму, суспільного буття греко-католицизму на теренах України. Своїм видруком М.Гайковський відстежив візит в нашу країну покійного вже Папи Івана Павла II.

Львівський професор був активним членом Української Асоціації релігієзнавців, часто заспілкувався із своїми друзями-науковцями в Києві. Помітною була активність Михайла Гайковського в мирянському русі українського греко-католицизму. Він був заступником голови Світового Християнського Конгресу мирян УГКЦ, членом Львівського клубу греко-католицької інтелігенції.

Українське релігієзнавство понесло тяжку втрату. Ми завжди у своїй праці в західному регіоні опиралися на таких фахівців, як Михайло Гайковський, запрошували його на наукові конференції, до написання колективних робіт. Професор залишив про себе помітний слід в релігієзнавчій науці і світлу пам'ять у всіх, хто його знав і творчо співпрацював з ним. Пухом земля тобі, дорогий Михайле! Ти залишаєшся в історії українського релігієзнавства назавжди.

*За українських релігієзнавців
Президент їх Всеукраїнської Асоціації
професор Анатолій КОЛОДНИЙ*

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ „РЕЛІГІЙНОЇ ПАНОРАМИ” (на прохання читачів часопису)

- 2000 рік**
- №1-2 Адвентисти сьомого дня.
 - №3 УПЦ Київський Патріархат.
 - №4 Церква Ісуса Христа Святих останніх днів.
- 2001 рік**
- №1 Товариство Свідомості Крішни.
 - №2 Євангельські християни- баптисти.
 - №3 Духовне управління мусульман України.
 - №4 Свідки Єгови.
 - №5 Католицька Церква. Ватикан.
 - №6 Багаї.
 - №7 Християни віри євангельської-п'ятидесятники.
 - №8-9 Українська Віра (українське язичництво).
 - №10 Українська Греко-Католицька Церква.
 - №11 Караїмська релігія.
 - №12 Прогресивний іудаїзм.
- 2002 рік**
- №1 Старообрядці.
 - №2 Вірменська Апостольська Церква.
 - №3 Харизмати. Церква „Перемоги”.
 - №4 Собор Рідної Української віри.
 - №5 Англiканство в Україні.
Українська Реформаторська Православна Церква.
Армія Спасіння.
 - №6 Саснтологія.
 - №7 Посольство Боже.
 - №8-9 Кримчаки.
 - №10 Церква Єднання (муни).
 - №11 Церква Божої Матері.
 - №12 Міжнародний Рух Грааля.
- 2003 рік**
- №1 Церква Ісуса Христа Святих останніх днів.
 - №2 Українська Лютеранська Церква.
 - №3 Церква Адвентистів – Реформаційний рух.
 - №4. Церква Останнього заповіту.
 - №5 Церква Світових Жнив.
 - №6 Вселенська Чиста Релігія-Сахаджа Йога.
 - №7 Об'єднання Харизматичних Церков України.
 - №8-9 Християнський рух „Сім'я”.
 - №10 Слов'янська течія „Великий вогонь”.
 - №11 Євреї за Ісуса.

- 2004 рік**
- №12 Рідна Українська Національна віра.
 - №1 Православна Євангельська Апокаліпсична Церква.
 - №2 Християнська Церква Калварі Чапел.
 - №3 Церква Христова.
 - №4 Методисти.
 - №5 Буддійська школа Карма Каг'ю.
 - №6 Рідна Православна Віра.
 - №7 Новоапостольська Церква.
 - №8-9 Велике Біле Братство – ЮСМАЛОС.
 - №10 Духовний університет „Брахма Кумаріс”.
 - №11 Фалуньгун.
 - №12 Німецьке лютеранство.
- 2005 рік**
- №1 Буддійська громада „Білий Лотос”.
 - №2 Вчення Махаріші.
 - №3 Українська Християнська Євангельська Церква.
 - №4 Буддійський орден Ніппондзан Мьоходзі.
 - №5 Собор незалежних євангельських церков.
 - №6 Шрі Чинмоя і його центр.
 - №7 Рух Шрі Чайтанья Сарасват Матх.
 - №8-9 Пресвітеріанська Церква.
 - №10 Спільнота учнів Вознесених Володарів.
 - №11 Вчення Порфирія Іванова.
 - №12 Іудаїзм України.
- 2006 рік**
- №1 Теософія.
 - №2 Інокентіївці.
 - №3 Україна для Христа.
 - №4 Течія Сія-Світ.
 - №5 Ошізм.
 - №7 Молокани.
 - №8-9 Леонтіївці.
 - №10 Церква Ісуса Христа.
 - №11 Сведенборгці.
 - №12 Нью Ейдж.
- 2007 рік**
- №1 Іоанніти.
 - №2 Школа Симорон.
 - №3 Київський муфтіят.

Тексти до „Сторінки конфесій” написані переважно носіями відповідної релігійної традиції. Запрошуємо конфесії, тексти про які не видрукувані в нашому часописі, подавати до редакції для видруку матеріал про себе.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Над центром Києва у Пасхальну ніч з'явилося чотири світлові кулі. Розмір їх – дещо менше Місяця. Світила то з'являлися, то зникали. Від двох з них відходили якісь голубі промені. Дехто, враховуючи пасхальний час появи куль, витлумачує це як сходження Божої благодаті. Науковці вирішують питання: чи це якесь незвичайне небесне явище, а чи ж візит інопланетян?

Група європейських астрономів на відстані 20 світлових років від Землі виявила її двійника – планету, на якій за всіма ознаками може існувати життя. Планету покищо назвали 581с. В своєму діаметрі 581с у півтора рази більше Землі. Гравітація на ній в 1,6 разів більше земної. Проте температура на цій планеті не перевищує 40 градусів тепла. Найважче не надто щільна атмосфера, вчені передбачають наявність на планеті у великих обсягах води. Вчені очікують виявити на планеті 581с життя.

У листопаді 1922 року було знайдено гробницю Тутанхамона. «Смерть на швидких крилах досягне кожного, хто потребує захоронення» — такий ієрогліфічний напис, нібито знайдений на стіні, дослідників не зупинив. Та не минуло й року, як лорд Карнарвон, який фінансував пошуки, гине від укусу москіта в щоку... саме в те місце, де на мумії проступали сліди шраму. Невдовзі одна за одною газети розносять сенсації: загинув єгиптолог Жорж Бенедіт, помер зведений брат Карнарвона... та вже нікого не лишилися в живих з тих зухвальців, що замахувалися на спокій юного фараона. Прокляття збувається! Чи так було насправді? Ні. З 22 чоловік присутніх при дослідженні гробниці, тільки двоє померли протягом десяти років. Лорд Карнарвон через те й мешкав місяцями в Єгипті, що сподівався там поправити здоров'я, підупале після автомобільної катастрофи. За свідченнями лікарів, імунна система в нього була у вкрай поганому стані, тому укус комахи спричинив зараження крові. Жодного стосунку до шраму на мумії його смерть не мала, та й самого шраму не було. Інші дослідники відзначилися неабияким довголіттям: наприклад, Г.Гарднер, який розшифрував ієрогліфи, полишив цей світ у 84 роки, дослідник мумії Е. Деррі — у 87 років. Найбільший «винуватець» Г. Картер, який виявив усипальницю, теж помер 1966 року цілком природною смертю. «Поховані за життя» єгиптологи поривалися давати інтерв'ю, але хто їх слухав, коли людям хотілося дива? Газетні «качки» зграями літали від однієї країни до іншої, підвищуючи накладі видань, і ніхто їх «відстрілювати» не збирався. Найцікавіше, не було й грізного напису на стінах: цей міф пішов гуляти світом з подачі письменниці Марії Кореллі. Вона написала в газету «Нью-Йорк Ворд» про те, що в неї зберігається одержана в спадок від бабусі книжка з вельми серйозними застереженнями на адресу тих, хто замахнеться на спокій фараона, який правив Єгиптом наприкінці XIV ст. до н.е. Обіцяла її показати, але... ніхто те видання не побачив. Мабуть, Марія Кореллі збиралася писати фантастичний роман і, як тепер кажуть, піарилася.

«Чому ми ніколи і ні при яких умовах не погодимося з отторженням Української православної церкви від Московського Патріархату? Тому що для Руської церкви — це питання життя і смерті. Україна — це практично половина приходів Московського Патріархату. А Київська Русь — це колиска Православ'я, колиска культури і державності Святої Русі. Руська церква без Київської митрополії — це церква без історії, без свого початку. Першим делом від Московського Патріархату відколюють Українську церкву, а потім Білоруський екзархат... Що залишиться?»

Проблема отторження української православної церкви від Московського патріархату є таким же страшним питанням, як і вступлення України в НАТО. Це та межа, за яку переходити не можна. Відділення УПЦ — це розрив останньої зв'язки Київської і Московської Русі, після чого Україна стане антиросійським державством... Найбільш важливим для Української православної церкви в складі Московського патріархату є остання ниточка, зв'язующою Україну з Росією. Як тільки вона буде розірвана, процес перетворення України в антиросійське державство прийме невідворотний характер.

В українському церковному питанні, як в каплі води, проявляються всі псевдоцерковні болячки православної спільноти. Головна з них — відсутність наступальної місіонерської стратегії, а замість неї — піддавки, поступки. В минулому році було упущено ювілей — 320-ліття приєднання Київської Митрополії до Московського Патріархату. А чому було неможливо провести науково-богословські конференції, опублікувати літературу, показуючу вразливість і логічність української автокефалії, «мазепо-бандерівських» ідей як таких.

Ще один фактор можливого поразки російського православ'я в Україні — слабка ресурсна, технічна і інформаційна оснащеність групи послідовних і неупереджених опонентів відділення Української православної церкви від Московського Патріархату... Для нас єдинство церкви — аксіома, а не предмет для дискусій... Нам, звиклим відвідувати храми у раскольників, не розслабитися, соромно і боляче спостерігати як православні люди в Росії можуть саботувати і поставити на місце обнаглевших ненавистників церкви.

Важливо, щоб зібрався охочий до безпрецедентних гонінь на російську мову в Україні, особливо в Новгороді. Наприклад, скажу, що в Одесі функціонує тільки 20% шкіл з викладанням на російській мові. Реклама — повністю на українському, судопроизводство і делопроизводство — на українському, телерадіомайданок перекладають на українську мову. Мультиплікації в кінотеатрах повинні показувати на українській мові, а дорослим — не менше 50% прокату фільмів теж повинні бути українськими мовою! Ми з 12 березня починаємо масштабну правозащитну загальнодержавну акцію «Я говорю по-російськи!» і сподіваємося привернути увагу громадськості, в тому числі і російської, до цієї гострої проблеми.

Готуємося ми і до відбиття НАТОвського десанту. «Сибриз-2007». Акції протесту будуть масштабніші за феодалські. В Одесі створено антиНАТОвський комітет самооборони, душою якого є Союз православних громадян України і його авангард — організація «Єдине Отечество».

Виступ Каурова ознаменувався резолюцією Собору, в якій гостро засуджуються «спроби втручання політиків у внутрішнє життя Української православної церкви МП і підготовки її до розриву духовного зв'язку зі всією Російською православною церквою... РПЦ є основою цивілізаційної ідентичності східнослов'янського світу... Москва, Київ, Мінськ, Кишинів мають усвідомити себе як унікальні і неповторні центри єдиної могутньої цивілізації. Нам не потрібні розколи ні зліва, ні справа. Нам потрібна єдина Церква, що зберігає у світі Вітчизну земну (Росію) і веде православний народ (всі інші народи) до Вітчизни Небесної».

То ж все це сказане дає підставу для висновку, що стовідсотково був правий російський Президент Володимир Путін, заявивши, що в особі УПЦ МП ми, точніше — вони, мають (повторимося в його словах) «Російську православну Церкву в Україні». Відтак таку певно й реєструвати треба як зарубіжну спільноту на українських теренах. Та й назву їй дати потрібну, бо ж прикметник Українська вимагає відтворення таких рис Українського Православ'я, як соборність, демократизм, софійність, відкритість, побутовість, націоналістичність та ін. чого УПЦ МП не має. Та й претензію Москві тоді треба пред'явити, чого це її РПЦ приписує собі історію Православ'я України. Так дивно вона дійде до того, що всю історію від народження Ісуса Христа собі припише, висловить свої претензії на території багатьох країн як її канонічні! Україна ж у неї потрапає в такі. То ж я виступаю за свободу життя і діяльності на українських теренах православної спільноти, які слугують незалежності і національному розвитку України, її духовному відродженню.

Все це я пишу не як академічний співробітник, а як громадянин України, в якого болить серце за її волю і поступ. То ж і друкую ці міркування не в академічних виданнях, а в часописі ЦЕРІС УАР, що є незалежним всеукраїнським інформаційно-аналітичним виданням.

